

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYNIKI PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2013 R.

**Informacje
i opracowania
statystyczne**

Warszawa 2014

Opracowanie publikacji

GUS, Departament Rolnictwa

Preparation of the publication

CSO, Agriculture Division

kierujący
supervisor

Artur Łączyński
Dyrektor Departamentu Rolnictwa

Director of the Agriculture Division

zespół
team

Stanisław Niszczoła
Hanna Dubieniecka
Kazimierz Dziubiński
Anna Kupidura
Tomasz Milewski
Dariusz Miziołek
Wiesława Rafa
Zofia Ruszkowska
Anna Siestrzewitowska

wykresy i mapy
graphs and maps

Dariusz Miziołek

Projekt okładki

Zakład Wydawnictw Statystycznych

Cover design

Statistical Publishing Establishment

ISSN 1507 - 9678

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl/>

Publication available on <http://www.stat.gov.pl/>

PRZEDMOWA

Publikacja zawiera podstawowe dane wynikowego szacunku produkcji głównych ziemiopłodów rolnych, warzyw i owoców oraz upraw pastewnych w 2013 r. z uwzględnieniem reprezentacyjnych badań w zakresie powierzchni i plonów upraw.

Dla zilustrowania przemian i tendencji w produkcji roślinnej, dane krajowe z produkcji podstawowych upraw podano na tle średnich wyników z lat 2006-2010 oraz na tle lat 2011 i 2012, natomiast informacje o produkcji poszczególnych ziemiopłodów w układzie sektorowym zestawiono w porównaniu z analogicznymi danymi roku poprzedniego.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, działu analitycznego oraz działu zawierającego część tabelaryczną.

W uwagach metodycznych, oprócz wyjaśnienia podstawowych kwestii terminologicznych i zakresowych podano informacje o badaniach reprezentacyjnych plonów zbóż i niektórych upraw innych niż zboża, a w szczególności – zasady losowania próby i uogólniania wyników oraz informacje o precyzji wyników, które zostały opracowane przez Roberta Wieczorkowskiego, konsultanta w Departamencie Metodologii, Standardów i Rejestrów GUS.

- Dział I – "Charakterystyka wyników produkcji roślinnej w 2013 r.", zawiera szczegółową analizę wyników produkcji roślinnej na tle warunków agrometeorologicznych.
- Dział II – „Tablice” – zawiera tabelaryczne zestawienie informacji, ujmujące powierzchnię, plony i zbiory podstawowych upraw rolnych i ogrodniczych dla rolnictwa ogółem, według sektorów oraz dla gospodarstw indywidualnych.

Dane według województw, dla rolnictwa ogółem i dla gospodarstw indywidualnych zostaną opublikowane w końcu czerwca 2014 r., w zeszycie „Produkcja upraw rolnych i ogrodniczych w 2013 r.” wydanym w serii „Materiały źródłowe”.

Publikacja została opracowana w Wydziale Produkcji Roślinnej i Użytkowania Gruntów – pod kierunkiem Stanisława Niszczoty – naczelnika Wydziału.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa
Artur Łączyński

Warszawa, lipiec 2014 r.

PREFACE

The publication contains basic data regarding the final estimation of the production of main agricultural crops, vegetables, fruits and fodder crops in 2013, taking into account the results of sample surveys of crop area and yields.

In order to illustrate changes and tendencies in crop output, the national data on main crops output are presented in comparison with average results from the period of 2006-2010, as well as years 2011 and 2012. Information on the output of individual crops according to sectors was compared with the analogous data from previous year.

The publication consists of methodological notes, analytical section and section including tables.

Beside the explanation of basic terminology and scope-related issues, the methodological notes contain information on sample surveys of yields of cereals and crops other than cereals, in particular – sampling scheme, generalizing the results and information on accuracy of the results, which was compiled by Robert Wieczorkowski, consultant in Methodology, Standards and Registers Division of the CSO.

- Section I – „Crops production characteristic in 2013” contains a detailed analysis of the results of crop output in relation to agrometeorological conditions.
- Section II – “Tables” – includes information in tabular form on area, yields and production of main agricultural and horticultural crops, total for agriculture, for sectors and for private farms.

Data by voivodships, total for agriculture and for private farms, will be published at the end of June 2014 in volume entitled „Production of agricultural and horticultural crops in 2013”, issued in a series “Source materials”.

The publication was prepared in Crop Production and Land Use Section – under the supervision of Stanisław Niszczoła – Head of Section.

Director of the Agriculture Division
Artur Łaczyński

Warsaw, July 2014

SPIS TREŚCI

Tabl. Str.

PRZEDMOWA	X	3
UWAGI METODYCZNE	X	7

DZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA WYNIKÓW PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2013 r.

1. Ogólne wyniki produkcji na tle warunków agrometeorologicznych	X	21
2. Zboża	X	26
3. Ziemiaki	X	38
4. Buraki cukrowe	X	42
5. Rośliny oleiste	X	45
6. Strączkowe jadalne	X	51
7. Len oraz inne przemysłowe	X	54
8. Uprawy pastewne	X	55
9. Warzywa	X	61
10. Owoce z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych	X	67

DZIAŁ II. TABLICE

Produkcja zbóż, oleistych i buraków cukrowych według sektorów	41	78
Produkcja ziemiaków, kukurydzy na zielonkę i z trwałych użytków zielonych według sektorów	42	79
Produkcja ziemiopłodów rolnych – ogółem	43	80
Produkcja ziemiopłodów rolnych – sektor prywatny	44	83
Produkcja ziemiopłodów rolnych – gospodarstwa indywidualne	45	83
Produkcja ziemiopłodów rolnych – spółdzielnie produkcji rolniczej	46	89
Produkcja ziemiopłodów rolnych – sektor publiczny	47	92
Produkcja ziemiopłodów ogrodnich – ogółem	48	95
Produkcja ziemiopłodów ogrodnich – gospodarstwa indywidualne	49	96
Powierzchnia, plony i zbiory głównych ziemiopłodów wg regionów	50	97

MAPKI I WYKRESY

	Str.
Plony zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi	32
Plony kukurydzy na ziarno	33
Udział zbiorów poszczególnych zbóż w zbiorach zbóż ogółem	35
Plony ziemiaków	40
Plony buraków cukrowych	44
Plony roślin oleistych	47
Plony rzepaku i rzepiku	49
Plony strączkowych jadalnych	53
Plony warzyw gruntowych	65
Plony owoców	76
Zbiory warzyw gruntowych, owoców z drzew i owoców jagodowych	77

CONTENTS

	Table	Page
PREFACE	X	4
METHODOLOGICAL NOTES	X	14

SECTION I. CROPS PRODUCTION CHARACTERISTIC IN 2013

1. Production results presented in relation to agrometeorological conditions	X	21
2. Cereals	X	26
3. Potatoes	X	38
4. Sugar beets	X	42
5. Oilseeds	X	45
6. Edible pulses	X	51
7. Flax and other industrial crops	X	54
8. Fodder crops	X	55
9. Vegetables	X	61
10. Fruits from fruit trees, fruit bushes and berry plantations	X	67

SECTION II TABLES

Cereals, oilseeds and sugar beets production by sectors	41	78
Potatoes, maize for fodder and permanent grassland production by sectors	42	79
Agricultural crops production – total	43	80
Agricultural crops production – private sector	44	83
Agricultural crops production – private farms	45	83
Agricultural crops production – agricultural production cooperatives	46	89
Agricultural crops production – public sector	47	92
Horticultural crops production – total	48	95
Horticultural crops production – private farms	49	96
Area, yields and production of main agricultural crops by regions	50	97

MAPS AND FIGURES

	Page
Yields of basic cereals and mixed cereals	32
Yields of maize for grain	33
Share of yields of particular cereals in total cereals yields	35
Yields of potatoes	40
Yields of sugar beets	44
Yields of oilseeds	47
Yields of rape and turnip rape	49
Yields of edible pulses	53
Yields of ground vegetables	65
Yields of fruits	76
Production of ground vegetables, tree fruits and berries	77

UWAGI METODYCZNE

I. Uwagi ogólne

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie wynikowego szacunku produkcji roślinnej.

Do obliczenia wynikowych wielkości produkcji roślinnej wykorzystano:

- wyniki reprezentacyjnego badania użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów i pogłównia zwierząt gospodarskich przeprowadzonego w ok. 200 tys. losowo dobranych gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha w czerwcu 2013 r.,
- wyniki reprezentacyjnego badania plonów i zbiorów zbóż, przeprowadzonego na przełomie sierpnia i września 2013 r., w ok. 15 tys. gospodarstw indywidualnych,
- wyniki badania reprezentacyjnego niektórych ziemioplodów rolnych przeprowadzonego w październiku 2013 r. w ok. 15 tys. gospodarstw indywidualnych,
- wyniki sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek niemających osobowości prawnej,
- oceny i ekspertyzy rzeczoznawców GUS d/s produkcji roślinnej z listopada 2013 r.

W publikacji uwzględniono podział na następujące sektory:

- sektor prywatny,
- sektor publiczny.

W sektorze prywatnym podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (m. in. gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana (spółki z przewagą mienia prywatnego).

Do sektora publicznego zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (z przewagą mienia publicznego).

W publikacji w ramach sektora prywatnego opracowano dane dla gospodarstw indywidualnych.

Zbioreczy szacunek wynikowy produkcji zbóż i ziemniaków zweryfikowano symulacyjnym rozliczeniem wielkości zbiorów według kierunków rozdysponowania produkcji na: sprzedaż, siew/sadzenie, paszę, samozaopatrzenie konsumpcyjne i straty podczas przechowywania. Szacunek wynikowy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemioplodów.

Szacunek produkcji upraw pastewnych w gospodarstwach indywidualnych, przeprowadzony przez rzeczoznawców terenowych GUS, również został dodatkowo zweryfikowany rozliczeniem zbiorów upraw pastewnych według kierunków użytkowania. Ogólna powierzchnia paszowa obejmuje powierzchnię łąk, pastwisk i pastewnych upraw połowych przeznaczonych na paszę. W powierzchni tej nie uwzględniono areału zbóż, ziemniaków i innych ziemioplodów, z których część zbiorów bezpośrednio lub pośrednio przeznaczono na paszę.

Powierzchnia zasianych pastewnych upraw połowych obejmuje powierzchnię zasiewów: strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę, a także kukurydzy na zielonkę oraz okopowych pastewnych.

W szacunkach Głównego Urzędu Statystycznego obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

W rolnictwie pod pojęciem "plon" przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemioplodu (tzw. netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha). W ogrodnictwie (dla upraw warzyw, owoców z drzew i owoców jagodowych) pod pojęciem "plon" przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) poszczególnych gatunków zebranych z jednostki powierzchni (ha i a)*.

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględnia się ziarno półsuche, tj. zawierające 15,1% – 16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrążeń. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym. Dynamikę powierzchni i plony dla upraw rolnych oraz ogrodniczych liczone uwzględniając wielkości w hektarach i arach.

W przypadku, gdy dynamika przekracza 1000% użycio określenia – wielokrotnie.

* Do roku 1997 plony owoców z drzew prezentowano w kg owoców zebranych z 1 drzewa owocującego, a plony porzeczek, agrestu i „pozostałych jagodowych” - w kg owoców zebranych z 1 krzewu.

II. Schemat losowania próby

1. Reprezentacyjne badanie plonów zbóż

Celem badania było zebranie informacji o wysokości plonów, a także o powierzchni zasiewów oraz uzyskanych zbiorach zbóż według województw. Badana populacja liczyła ok. 1108 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, a założona liczebność próby wynosiła 15000.

1.1 Operat losowania

Jako operat losowania wykorzystano wyniki reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, które zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2013 r. według stanu na 1 czerwca 2013 r. Przy wyborze operatu uwzględniono dodatkowy warunek, wybierając tylko takie gospodarstwa, które wykazały większe od zera powierzchnie zasiewów zbóż lub rzepaku. Dla każdego gospodarstwa w operacie zapisane zostały następujące informacje:

- identyfikator gospodarstwa,
- cechy adresowe,
- powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie,
- powierzchnia zasiewów poszczególnych zbóż oraz zbóż ogółem
- powierzchnia zasiewów rzepaku.

1.2 Schemat losowania

W celu wylosowania próby zastosowany został schemat losowania warstwowego, wykorzystując warstwy z badania struktury gospodarstw rolnych. Aby zwiększyć efektywność próby, w ramach istniejących warstw zdefiniowano dodatkowe warstwy zawierające jednostki z dużymi wartościami wybranych cech według powierzchni zasiewów zbóż ogółem, powierzchni zasiewów pszenicy oraz powierzchni zasiewów rzepaku. Progi definiujące nowe warstwy wyznaczono za pomocą tzw. algorytmu odcinania warstw górnych według pracy: Hidiroglou, M.A. (1986), The construction of a self-representing stratum of large units in survey design, *The American Statistician*, 40(1), 27-31. W wyniku zastosowania takiej procedury uzyskano łącznie 523 warstwy. Granice dodatkowych warstw ze względu na powierzchnię zasiewów zbóż zostały przedstawione w tablicy nr 1.

Po ustaleniu warstw (w ramach każdego województwa) rozwiązano numerycznie problem optymalnej alokacji próby pomiędzy warstwy, tak aby oczekiwany błąd względny dla wybranej zmiennej nie przekroczył ustalonego poziomu dla wszystkich województw. Przy alokacji jako podstawową zmienną przyjęto powierzchnię zbóż ogółem.

Do próby wylosowano ogółem ze wszystkich województw 15000 gospodarstw, w tym z warstw górnych - 3890.

1.3 Metoda uogólniania wyników i oceny precyzji

Podstawowym parametrem szacowanym w tym badaniu jest plon danej uprawy. Parametr ten ma postać ilorazu zmiennych losowych tj.:

$$(1) R = \frac{X}{Y},$$

gdzie:

X – zbiory danej uprawy,

Y – powierzchnia zasiana dla danej uprawy.

Wartość oszacowania X dla w-tego województwa obliczana jest wzoru:

$$(2) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i \frac{N_{wh}}{n_{wh}} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, 7)$$

gdzie:

x_{whi} – wartość zmiennej X w i-tym gospodarstwie (jednostce losowania) wylosowanym z h-tej warstwy w w-tym województwie,

N_{wh} – liczba jednostek losowania w h-tej warstwie w-tego województwa,

n_{wh} – liczba jednostek losowania wylosowanych do próby z h-tej warstwy w-tego województwa,

W analogiczny sposób szacujemy sumę wartości zmiennej Y dla w-tego województwa, po czym szacujemy wartość r_w wg wzoru:

$$(3) r_w = \frac{\hat{x}_w}{\hat{y}_w}.$$

Ocena sumy zmiennej X i Y dla Polski jest sumą wartości oszacowanych dla województw tj.:

$$(4) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

$$(5) \hat{y} = \sum_w \hat{y}_w, \quad (w = 1, 2, \dots, 16)$$

$$(6) r = \frac{\hat{x}}{\hat{y}}.$$

Dla wybranych ważniejszych zmiennych oszacowane zostały (jako miary precyzji) współczynniki zmienności odnoszące się do plonów, zbiorów i powierzchni upraw. Przy obliczaniu precyzji wykorzystano wzory właściwe dla schematu losowania warstwowego.

W tablicy 3 podane zostały niektóre z oszacowanych współczynników zmienności (względnych błędów standardowych).

Tabl.1. Granice dodatkowych warstw górnych w poszczególnych województwach (w ha) w badaniu w 2013 r.

woj.	powierzchnia zbóż ogółem	powierzchnia pszenicy	powierzchnia rzepaku
02	97,1	69,9	62,2
04	114,5	53,7	62,2
06	92,7	48,3	62,2
08	64,8	20,5	62,2
10	81,0	22,5	62,2
12	28,6	20,3	62,2
14	97,2	24,8	62,2
16	87,4	49,3	62,2
18	31,9	21,0	62,2
20	76,5	11,2	62,2
22	102,9	43,6	62,2
24	45,0	20,1	62,2
26	45,0	22,0	62,2
28	105,9	43,3	62,2
30	129,2	35,0	62,2
32	108,4	43,3	62,2

2. Reprezentacyjne badanie plonów niektórych ziemiopłodów rolnych

Celem badania było zebranie informacji o wysokości plonów, powierzchni zasiewów oraz uzyskanych zbiorach niektórych ziemiopłodów tj. ziemniaków, buraków cukrowych, kukurydzy, strączkowych jadalnych, a także o powierzchni łąk. Badana populacja liczyła ok. 1111 tys. gospodarstw, założona liczebność próby – 15 tys. gospodarstw.

2.1 Operat losowania

Jako operat losowania wykorzystano wyniki reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, które zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2013 r. według stanu na 1 czerwca 2013 r. Przy wyborze operatu uwzględniono dodatkowy warunek, wybierając tylko takie gospodarstwa, które wykazały większe od zera wartości jednej

z następujących cech: powierzchnia użytków rolnych, powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze, powierzchnia łąk trwałych, powierzchnia strączkowych, ziemniaków, buraków cukrowych, kukurydzy

. Dla każdego gospodarstwa rolnego zapisane zostały następujące informacje:

- cechy adresowe,
- powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie,
- powierzchnia łąk trwałych
- powierzchnia zasiewów ziemniaków,
- powierzchnia zasiewów buraków cukrowych,
- powierzchnia zasiewów kukurydzy,
- powierzchnia zasiewów strączkowych jadalnych.

2.2 Schemat losowania

W celu wylosowania próby zastosowany został schemat losowania warstwowego, wykorzystując warstwy z badania struktury gospodarstw rolnych. Aby zwiększyć efektywność próby, w ramach istniejących warstw zdefiniowano dodatkowe warstwy zawierające jednostki z dużymi wartościami wybranych cech według powierzchni łąk trwałych, powierzchni zasiewów ziemniaków lub buraków, strączkowych jadalnych oraz kukurydzy. Progi definiujące nowe warstwy wyznaczono za pomocą tzw. algorytmu odcinania warstw górnych według pracy: Hidiroglou, M.A. (1986), The construction of a self-representing stratum of large units in survey design, *The American Statistician*, 40(1), 27-31. W wyniku zastosowania takiej procedury uzyskano łącznie 620 warstw. Granice warstw ze względu na powierzchnie użytych cech zostały przedstawione w tabelicy nr 2.

Po ustaleniu warstw (w ramach każdego województwa), podobnie jak w przypadku alokacji próby do badania plonów zbóż, rozwiązano numerycznie problem optymalnej alokacji próby pomiędzy warstwy, tak aby oczekiwany błąd względny dla wybranej zmiennej nie przekroczył ustalonego poziomu dla wszystkich województw. Przy alokacji jako podstawową zmienną przyjęto powierzchnię łąk trwałych. Do próby wylosowano ogółem ze wszystkich województw 15000 gospodarstw, w tym z warstw górnych - 8828.

Tabl.2. Granice dodatkowych warstw górnych (w ha) w badaniu plonów ziemiopłodów w 2013 r.

woj.	powierzchnia łąk	powierzchnia strączkowych	powierzchnia ziemniaków lub buraków	powierzchnia kukurydzy
02	27,4	0,9	10,1	22,0
04	20,1	0,9	10,1	22,0
06	27,7	0,9	10,1	22,0
08	31,1	0,9	10,1	22,0
10	23,1	0,9	10,1	22,0
12	28,9	0,9	10,1	22,0
14	54,3	0,9	10,1	22,0
16	12,9	0,9	10,1	22,0
18	25,2	0,9	10,1	22,0
20	66,4	0,9	10,1	22,0
22	28,5	0,9	10,1	22,0
24	19,3	0,9	10,1	22,0
26	19,3	0,9	10,1	22,0
28	51,4	0,9	10,1	22,0
30	36,7	0,9	10,1	22,0
32	36,3	0,9	10,1	22,0

2.3 Metoda uogólniania wyników i oceny precyzji.

Wyniki badania były uogólniane w sposób analogiczny do wyników badania plonów zbóż. Także analogiczną metodę zastosowano w odniesieniu do oceny precyzji.

Tabl. 3. Względne błędy standardowe plonów dla Polski

nr kolejny cechy	nazwa cechy	Względny błąd standardowy cv(r) w %
1	pszenica ozima	0,9
2	pszenica jara	3,1
3	żyto	1,5
4	jęczmień ozimy	2,8
5	jęczmień jary	1,4
6	owies	2,0
7	pszenżyto ozime	1,2
8	pszenżyto jare	3,5
9	mieszanki zbożowe ozime	6,1
10	mieszanki zbożowe jare	1,4
11	kukurydza na ziarno	0,9
12	ziemniaki	1,2

METHODOLOGICAL NOTES

I. General notes

Data in this publication were prepared on the basis of final estimation of crop output.

For calculation of the ultimate quantity of the crop output the following were used:

- results of the sample survey on land use, sown area and livestock, conducted in about 200 thousand private farms with the area of agricultural land above 1 ha in June 2013.
- results of sample survey on yields and production of cereals, conducted between August and September 2013 in about 15 thousand private farms,
- results of sample survey of some agricultural crops, conducted in October 2013 in about 15 thousand private farms,
- results of reporting from state owned farms, cooperative farms and other,
- estimations and assessments of CSO experts in crop production as of November 2013.

The publication includes the breakdown into the following sectors:

- private sector,
- public sector.

The main forms in private sector are: domestic private ownership (*inter alia* private farms, co-operative farms and private companies), foreign ownership and mixed ownership (companies with a predominance of private ownership).

The public sector consists of: state owned farms (of the State Treasury and state legal persons), farms owned by local governments and farms with mixed ownership (with a predominance of public ownership).

In publication, within the private sector data for private farms were elaborated.

Overall final estimation of cereals and potatoes output was verified by means of simulative calculation of crops quantity according to the distribution of output between: sale, sowing/planting, fodder, self consumption and losses during storage period. Final estimation of sugar beets, rape and turnip rape, and some species of industrial crops were verified with procurement data for these crops.

Estimation of fodder crops output in private farms, conducted by local experts of CSO, was additionally verified by the calculation of fodder crops according to the directions of their use. Total area of fodder crops comprises the area of meadows, pastures and field crops for fodder. This area does not include the area of cereals, potatoes, and other agricultural crops, a part of which was directly or indirectly used for fodder.

Sown area of field crops for fodder includes the sown area: pulses for green fodder, legumes with other fodder crops and grasses for green fodder, as well as maize for green fodder and fodder root plants.

In the estimations of Central Statistical Office the average yields are calculated as weighted averages, where the weight is the area of a given crop. The areas considered are those which gave both high and low yields and the areas from which yields were not harvested (crops destroyed in hailstorm, flood, etc.).

In agriculture the term “yield” means the amount of weight units (dt) of a given agricultural crop (so called “net yield”) harvested from a unit of surface (*ha*). In horticulture (for vegetable crops, tree fruits and berry fruits) the term “yield” is assumed to denote the number of weight units (dt) of given species harvested from a unit of surface (*ha* and *a*)*

For converting green fodder into hay it was assumed that 5 dt of green fodder = 1 dt of hay.

Calculation of yields of cereals includes semi-dry grain, i.e. grain containing 15,1% – 16,0% of water, and calculation of yields of rape – seeds containing 13,0% of water.

Tables presenting summary data on the crops area and production may include some inaccuracies in calculation resulting from rounding. The values are substantially correct. Values in hectares and ares were used in calculation of agricultural and horticultural crops area indices and yields.

Where the growth indices exceed 1000%, the expression used is “many times”.

** By 1997 yields of fruit from fruit-bearing trees were presented in kg of fruit harvested from 1 fruit-bearing tree, while yields of currants, gooseberries and „other berries” – in kg of berries harvested from 1 bush.*

II. Sampling scheme

1. Sample survey on yields and production of cereals

The aim of the survey was to collect data on yields and sown area, as well as on production of cereals by voivodships. The surveyed population was about 1108 thousand farms with the area of agricultural land above 1 ha, and assumed sample size was about 15000.

1.1 Sampling frame

The sampling frame was based on the results of farm structure survey conducted in June and in July 2013 as of 1 June 2013 (reference day). As additional condition we selected only those farms which showed greater than zero sown area of cereals or sown area of rape.

For each farm in the frame the following information was recorded:

- farm's id,
- address data,
- agricultural land area of the farm,
- sown area of cereals,
- sown area of rape,

1.2 Sampling scheme

In order to draw the sample, a stratified sampling scheme was used, with strata from farm structure survey. To increase the efficiency of the sample, within the existing strata, an additional strata comprising units with the large values of the selected attributes were created. The boundaries of these strata were established using algorithm from the paper: Hidioglou, M.A. (1986), The construction of a self-representing stratum of large units in survey design, *The American Statistician*, 40(1), 27-31. As a result of applying this algorithm 523 strata were established. Delimitation of additional strata on the basis of sown area is presented in table 1.

After determining the strata the problem of allocation of sample units among voivodships and strata was solved by means of numerical optimization method, so that the expected relative error for the selected variable does not exceed the set level for all voivodships. As a key variable sown area of cereals was used.

The overall sample contained 15000 farms, including 3890 from upper strata.

1.3 Extrapolation method and precision evaluation

The basic parameter estimated in this survey is the yield of a given crop. This parameter is a quotient of random variables, i.e.:

$$(1) R = \frac{X}{Y},$$

where:

X – production of a given crop,

Y – sown area for a given crop.

Estimation value X for the w-th voivodship is counted according to formula:

$$(2) \hat{x}_w = \sum_h \sum_i \frac{N_{wh}}{n_{wh}} * x_{whi}, \quad (i = 1, 2, \dots, n_{wh}; h = 1, 2, \dots, 7)$$

where:

x_{whi} – value of X variable in i-th farm (sampling unit) drawn from the h-th stratum in w-th voivodship,

N_{wh} – number of sampling units in h-th stratum of w-th voivodship,

n_{wh} – number of sampling units drawn for the sample from h-th stratum of w-th voivodship.

The sum of values of Y variable for the w-th voivodship is calculated analogically, and then the r_w value is estimated according to the following formula:

$$(3) r_w = \frac{\hat{x}_w}{\hat{y}_w}.$$

Estimation of sum of variables X and Y for Poland is constituted by the sum of the values estimated for voivodships, i.e.

$$(4) \hat{x} = \sum_w \hat{x}_w,$$

$$(5) \hat{y} = \sum_w \hat{y}_w, \quad (w = 1, 2, \dots, 16)$$

$$(6) r = \frac{\hat{x}}{\hat{y}}.$$

For selected important variables estimations were made (as precision measures) of variation coefficient related to yields, production and crops area. Calculation of precision involved formulas appropriate for stratified sampling scheme. Table 3 includes some estimated coefficients of variation (relative standard errors).

Table 1. Delimitation of additional strata in particular voivodships (in hectares) in the 2013 survey.

voivodship	sown area of cereals	sown area of wheat	sown area of rape
02	97.1	69.9	62.2
04	114.5	53.7	62.2
06	92.7	48.3	62.2
08	64.8	20.5	62.2
10	81.0	22.5	62.2
12	28.6	20.3	62.2
14	97.2	24.8	62.2
16	87.4	49.3	62.2
18	31.9	21.0	62.2
20	76.5	11.2	62.2
22	102.9	43.6	62.2
24	45.0	20.1	62.2
26	45.0	22.0	62.2
28	105.9	43.3	62.2
30	129.2	35.0	62.2
32	108.4	43.3	62.2

2. Sample survey of yields of selected agricultural crops

The aim of the survey was to collect data on yields and sown area as well as production of selected crops, i.e. potatoes, sugar beets, edible pulses, maize, as well as on area of meadow. The surveyed population was about 1111 thousand farms, and the sample size – 15 thousands farms.

2.1 Sampling frame

The sampling frame was based on the results of farm structure survey conducted in June and in July 2013 as of 1 June 2013 (reference day). As additional condition we selected only those farms which showed greater than zero at least one of the following variables: utilized land area, land area in good agricultural condition, sown area of meadow, sown area of edible pulses, sown area of maize, sown area of potatoes or sugar beet.

For each farm the following characteristics were recorded:

- address data,
- agricultural land area of the farm,
- sown area of meadow
- sown area of potatoes or sugar beet,

- sown area of maize,
- sown area of edible pulses,

2.2 Sampling scheme

In order to draw the sample, a stratified sampling scheme was used, with strata from farm structure survey. To increase the efficiency of the sample, within the existing strata, an additional strata comprising units with the large values of the selected attributes were created. The boundaries of these strata were established using algorithm from the paper: Hidioglou, M.A. (1986), The construction of a self-representing stratum of large units in survey design, *The American Statistician*, 40(1), 27-31. As a result of applying this algorithm 523 strata were established. Delimitation of additional strata on the basis of sown area is presented in table 2.

After determining the strata the problem of allocation of sample units among voivodships and strata was solved by means of numerical optimization method, so that the expected relative error for the selected variable does not exceed the set level for all voivodships. As a key variable sown area of meadow was used.

The overall sample contained 15000 farms, including 8828 from upper strata.

Table 2. Upper boundaries for additional strata (in hectares) in yields of crops survey in 2013.

voivodship	sown area of meadow	sown area of edible pulses	sown area of potatoes and sugar beet	sown area of maize
02	27.4	0.9	10.1	22.0
04	20.1	0.9	10.1	22.0
06	27.7	0.9	10.1	22.0
08	31.1	0.9	10.1	22.0
10	23.1	0.9	10.1	22.0
12	28.9	0.9	10.1	22.0
14	54.3	0.9	10.1	22.0
16	12.9	0.9	10.1	22.0
18	25.2	0.9	10.1	22.0
20	66.4	0.9	10.1	22.0
22	28.5	0.9	10.1	22.0
24	19.3	0.9	10.1	22.0
26	19.3	0.9	10.1	22.0
28	51.4	0.9	10.1	22.0
30	36.7	0.9	10.1	22.0
32	36.3	0.9	10.1	22.0

2.3 Extrapolation method and precision evaluation

The results of survey were generalized the same manner as results of yields of cereals survey. Analogous way used for accuracy of the results assessment.

Table 3. Relative standard errors for yields in Poland

no. of characteristic	name of the characteristic	Relative standard error cv(r) in %
1	winter wheat	0.9
2	spring wheat	3.1
3	rye	1.5
4	winter barley	2.8
5	spring barley	1.4
6	oats	2.0
7	winter triticale	1.2
8	spring triticale	3.5
9	winter cereal mixed	6.1
10	spring cereal mixed	1.4
11	maize for grain	0.9
12	potatoes	1.2

Dział I. CHARAKTERYSTYKA WYNIKÓW PRODUKCJI ROŚLINNEJ W 2013 r.

1. OGÓLNE WYNIKI PRODUKCJI NA TLE WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH

Ogólna powierzchnia zasiewów wyniosła w 2013 r. 10,3 mln ha i była mniejsza o ok. 221,9 tys. ha (o 2,1%) od ubiegłorocznej. W porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się powierzchnia uprawy zbóż ogółem o 224,8 tys. ha (o 2,9%). Zmniejszeniu w porównaniu do 2012 roku uległ areal uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi o 310 tys. ha (o 4,4%). Zmniejszeniu uległa powierzchnia uprawy: pszenicy jarej (o 61,6%), jęczmienia jarego (o 39,9%) i jęczmienia ogółem (o 29,3%), pszenżyta jarego (o 27,1%), mieszanek zbożowych jarych (o 27,3%) i mieszanek zbożowych razem (o 20,8%), owsa (o 15,6%), a także gryki (o 0,9%). Zmniejszeniu w porównaniu do 2012 r. uległa również powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych) o 36,0 tys. ha (o 9,6%), buraków cukrowych o 18,3 tys. ha (o 8,7%), a także powierzchnia uprawy mieszanek zbożowo-strączkowych jarych – uprawianych na ziarno (o 44,0%) i mieszanek zbożowo-strączkowych ogółem (o 30,3%) oraz strączkowych pastewnych uprawianych na ziarno (o 18,8%). Zwiększyła się zaś powierzchnia uprawy zbóż ozimych (ze względu na dobre przezimowanie nie dokonywano przesiewów zbożami jarymi) – pszenicy ozimej (o 36,0%) i pszenicy ogółem (o 2,9%), żyta (o 12,5%), jęczmienia ozimego (o 40,8%), pszenżyta ozimego (o 28,2%) i pszenżyta ogółem (o 18,6%), mieszanek zbożowych ozimych (o 67,5%), kukurydzy na ziarno (o 13,0%), a także prosa (o 45,4%) i pozostałych zbożowych (o 159,6%). Wzrosła w porównaniu do 2012 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku o 200,4 tys. ha (o 27,8%), strączkowych jadalnych na ziarno (o 14,6%), a także mieszanek zbożowo-strączkowych ozimych – uprawianych na ziarno (o 105,6%).

Wyniki produkcji podstawowych upraw rolnych i ogrodniczych w 2013 r. przedstawiają się następująco:

- **zboż ogółem** zebrano blisko 28,5 mln t tj. o 0,3% mniej od produkcji ubiegłorocznej,
 - w tym **zboż podstawowych z mieszankami** – 24,3 mln t, tj. o 0,6% mniej od ubiegłorocznej,
- **rzepaku i rzepiku** zebrano ok. 2,7 mln t, tj. o 43,5% więcej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym,
- **ziemniaków** zebrano około 7,3 mln t, tj. o 19,6% mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym,
- zbiory **buraków cukrowych** wyniosły ok. 11,2 mln t, tj. o 9,0% mniej od uzyskanych w 2012 r.,
- **warzyw gruntowych** zebrano ponad 4,0 mln t, tj. o 12,1% mniej od zbiorów uzyskanych w 2012 r.,
- **owoców ogółem** zebrano ponad 4,1 mln t, tj. o 7,4% więcej od zbiorów 2012 r.
- zbiory z **trwałych użytków zielonych** (po przeliczeniu na siano, bez względu na sposób użytkowania) wyniosły około 15,4 mln t, tj. o 1,6% mniej od zbiorów 2012 r.

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie od jesieni 2012 r. do jesieni 2013 r.

Warunki atmosferyczne na jesieni 2012 r. sprzyjały prowadzeniu prac polowych pod zbiory 2013 r. Siewy zbóż ozimych przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych. Do połowy października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta, a do końca drugiej dekady miesiąca pszenicy ozimej. Dobre warunki termiczne oraz dobre warunki wilgotnościowe gleby w październiku sprzyjały wschodom, wzrostowi i rozwojowi ozimin. Oziminy wysiane w październiku stopniowo wschodziły, a te wysiane we wrześniu pod koniec października zaczęły się krzewić.

Utrzymująca się w listopadzie wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i gleby podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Występujące w ciągu miesiąca okresy z wahaniami dobowej temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu roślin.

Na początku grudnia znaczne ochłodzenie spowodowało zahamowanie procesów życiowych roślin. Rośliny w końcowej fazie jesiennego wzrostu były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione, a przed wejściem w okres zimowego spoczynku odpowiednio zahartowane. Przebieg pogody w grudniu, styczniu, lutym i marcu nie stwarzał większych zagrożeń dla zimujących upraw, choć okresowo występowały duże spadki temperatury powietrza. Notowane w grudniu spadki temperatury powietrza przy powierzchni gruntu dochodzące do -25°C , w styczniu do -30°C , a w lutym i marcu do -15°C dzięki zalegającej dość grubej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały nadmiernego wychłodzenia gleby na wysokości węzła krzewienia roślin.

W marcu i w pierwszej dekadzie kwietnia na obszarze całego kraju nadal zalegała pokrywa śnieżna i trwała zimowa przerwa w vegetacji. Ruszenie vegetacji roślin ozimych nastąpiło dopiero na początku drugiej dekady kwietnia i było opóźnione w porównaniu do terminów średnich wieloletnich o około 3 tygodnie.

W drugiej dekadzie kwietnia w wielu rejonach kraju przystąpiono do siewów zbóż jarych, a także na skutek przedłużającej się zimy, do sadzenia ziemniaków na wczesny zbiór. W trzeciej dekadzie miesiąca rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu vegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin. Występujące w pierwszej i drugiej dekadzie maja ciepłe dni przyczyniły się do znacznego przyśpieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W wyniku napływu mas chłodnego powietrza w trzeciej dekadzie miesiąca, tempo wzrostu i rozwoju roślin uległo przejściowemu spowolnieniu. Notowane wówczas obfite, miejscami ulewne

deszcze, również o charakterze burzowym wpłynęły niekorzystnie na tempo wzrostu i rozwoju roślin. W wielu rejonach kraju opady deszczu spowodowały podtopienia i nadmierne uwilgotnienie gleby. Takie warunki pogodowe spowodowały lokalnie (głównie w centralnej oraz południowo-zachodniej części kraju) częściowe zniszczenie plantacji oraz uniemożliwiły na zwięźlejszych glebach prawidłowe wschody ziemniaków i buraków cukrowych. Obfite opady spowodowały również utrudnienia we właściwej pielęgnacji plantacji roślin okopowych, a także brak możliwości zastosowania właściwej ochrony przed chorobami i szkodnikami. Kwitnienie rzepaku ozimego, a także jarego było obfite i długie, jednak zmienna pogoda nie zawsze sprzyjała zapyłaniu i dobremu wiązaniu łuszczyn.

Występujące w czerwcu ulewne deszcze połączone z burzami i silnym wiatrem oraz gradobicia w wielu rejonach kraju spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby i podtopienia pól. Na polach nieobjętych niekorzystnymi warunkami pogodowymi wysoka temperatura powietrza w ciągu miesiąca sprzyjała rozwojowi i dojrzewaniu upraw.

W drugiej połowie lipca wystąpił brak opadów i rejonami bardzo wysokie temperatury powietrza, co dla roślin ziemniaka było bardzo niekorzystne i spowodowało redukcję plonowania wielu odmian. W trzeciej dekadzie lipca rozpoczęto żniwa zbóż ozimych i jarych. Żniwa prowadzono na ogół w sprzyjających warunkach pogodowych, a zebrane ziarno zbóż było suche i dobrej jakości. Pomimo dużego spiętrzenia prac żniwnych (równocześnie przeprowadzano zbiór rzepaku oraz zbóż ozimych i jarych), żniwa przebiegały sprawnie i pod koniec sierpnia zostały zakończone.

Od trzeciej dekady sierpnia warunki wegetacji upraw uległy poprawie. Występujące w całym kraju opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby, a słoneczna i ciepła pogoda sprzyjała dalszej wegetacji upraw. Miało to korzystny wpływ na plonowanie późnych odmian ziemniaków. Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbiorów upraw. W pierwszej połowie września zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. W ciągu miesiąca kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków, a w trzeciej dekadzie września lokalnie przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W całym kraju prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę, a w drugiej połowie września rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Dzięki wrześniowym opadom deszczu, dobremu nasłonecznieniu oraz korzystnym warunkom wegetacji w październiku i listopadzie poprawiła się również kondycja buraków cukrowych i nastąpiło szybkie gromadzenie sacharozy w korzeniach.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda w październiku stwarzała bardzo dobre warunki do zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych. W ciągu miesiąca trwał

sprzęt poplonów ścierniskowych, buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno i na zielonkę. W drugiej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków, a w trzeciej dekadzie dobiegł końca zbiór kukurydzy uprawianej na zielonkę.

Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i gleby umożliwiła sprawne prowadzenie zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Na początku miesiąca zakończono sprzęt kukurydzy uprawianej na ziarno, a w połowie miesiąca w całym kraju dobiegł końca zbiór buraków cukrowych i poplonów ścierniskowych. Sprzyjające warunki termiczne w wielu rejonach kraju wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Zasiewy pod zbiory 2014 r.

W sierpniu 2013 r. rozpoczęto przygotowanie pól pod zasiewy rzepaku ozimego i zbóż ozimych. Prowadzono uprawy późniwne, wykonywano podorywki oraz orki przedsiewne. Niedobór wilgoci w glebie utrudniał wykonywanie tych prac. Lokalnie w połowie miesiąca, a na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie sierpnia rozpoczęto siewy rzepaku ozimego. Notowane we wrześniu częste, rejonami obfite opady deszczu, przyczyniły się do dobrego uwilgotnienia gleby. Na początku miesiąca zakończono siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie września pszenicy ozimej. Do końca drugiej dekady października siewy zakończono.

Utrzymująca się w listopadzie wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. W końcowej fazie rozwoju rośliny były dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione, a ich stan oceniano na ogół jako dobry.

Przebieg pogody w grudniu nie stwarzał większych zagrożeń dla zimujących roślin. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 5°C podtrzymywała vegetację roślin. Występujące lokalnie i krótkotrwałe spadki temperatury powietrza przy powierzchni gruntu, miejscami poniżej -10°C, nie spowodowały uszkodzenia roślin ozimych.

Utrzymująca się w pierwszej dekadzie stycznia wysoka temperatura powietrza, w dalszym ciągu podtrzymywała vegetację roślin. Notowane w trzeciej dekadzie miesiąca

duże spadki temperatury powietrza, dochodzące miejscami do -25°C i poniżej, spowodowały w wielu rejonach kraju nadmierne wychłodzenie wierzchniej warstwy gleby. Przy niewielkiej na ogół pokrywie śnieżnej (na przeważającym obszarze kraju grubość pokrywy śnieżnej nie przekraczała 10 cm), temperatura gruntu na głębokości węzła krzewienia opadała poniżej wartości krytycznych dla roślin i mogła spowodować straty w zasiewach upraw ozimych, głównie rzepaku i jęczmienia ozimego.

Krótkotrwałe spadki temperatury powietrza w pierwszej dekadzie lutego, dochodzące lokalnie do -20°C i poniżej nie spowodowały uszkodzenia roślin ozimych. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca wzrost średniej dobowej temperatury powietrza (miejscami powyżej 10°C) przyczynił się do wzmożenia procesów fizjologicznych roślin.

Ciepła i słoneczna pogoda w marcu sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby, a także rozpoczętej bardzo wcześnie, bo już pod koniec lutego wegetacji ozimin i trwałych użytków zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne już w pierwszej dekadzie marca umożliwiały wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Na znacznym obszarze kraju w trzeciej dekadzie miesiąca przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin.

Przebieg pogody w kwietniu był na ogół korzystny dla rolnictwa. Ciepła i słoneczna pogoda w ciągu miesiąca sprzyjała szybkiemu wzrostowi i rozwojowi roślin oraz prowadzonym pracom polowym. W pierwszej połowie kwietnia prowadzono rozpoczęte w marcu siewy zbóż jarych. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siew buraków cukrowych oraz rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno.

Warunki agrometeorologiczne w maju były zróżnicowane. W wyniku ochłodzenia występującego w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca, tempo wzrostu i rozwoju roślin uległo przejściowemu spowolnieniu. Występujące w trzeciej dekadzie maja ciepłe dni przyczyniły się do znacznego przyśpieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Notowane w ciągu miesiąca opady deszczu, miejscami intensywne i ulewne, spowodowały w wielu rejonach kraju (głównie w części południowej i południowo-wschodniej) nadmierne uwilgotnienie gleby i podtopienia. Częste opady deszczu utrudniały wykonywanie prac polowych.

W pierwszej dekadzie miesiąca zakończono rozpoczęte w kwietniu sadzenie ziemniaków, siewy buraków cukrowych oraz siewy kukurydzy uprawianej na ziarno i zielonkę. Stopniowo w całym kraju pojawiały się wschody tych roślin. W pierwszej połowie maja powszechnie kwitły drzewa owocowe, a żyto, pszenżyto i pszenica ozima rozpoczęły

kłoszenie. W trzeciej dekadzie maja na przeważającym obszarze kraju rozpoczęło się kwitnienie żyta i pszenżyta ozimego, a pod koniec miesiąca pszenicy ozimej. W ciągu miesiąca obserwowano fazę strzelania w źdźbło pszenicy jarej, jęczmienia jarego i owsa, a pod koniec maja rozpoczęło się kłoszenie tych zbóż. Zwiększone w tym czasie potrzeby wodne zbóż jarych i ozimych na obszarze całego kraju były w pełni zaspokojone. W maju obserwowano kwitnienie rzepaku ozimego.

Na początku miesiąca trawy łąkowe rozpoczęły kwitnienie, a w drugiej połowie maja przystąpiono do zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego. Częste opady deszczu utrudniały zbiór i dosuszanie siana.

2. ZBOŻA

W 2013 r. powierzchnia uprawy **zbóż ogółem** wyniosła blisko 7,5 mln ha i w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o 224,8 tys. ha (o 2,9%). Powierzchnia **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła ponad 6,8 mln ha i była niższa od ubiegłorocznej o 310,3 tys. ha (o 4,4%).

Zmniejszyła się w porównaniu do 2012 r. powierzchnia uprawy:

- **mieszanek zbożowych** do ponad 1012,4 tys. ha, tj. o około 266,0 tys. ha (o 20,8%), w tym powierzchnia mieszanek zbożowych jarych o 325,1 tys. ha (o 27,3%), natomiast zwiększyła się powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych ozimych o około 59,2 tys. ha (o 67,5%),
- **jęczmienia** do blisko 820,0 tys. ha, tj. o około 340,6 tys. ha (o 29,3%), z tego powierzchnia zasiewów jęczmienia jarego o 402,6 tys. ha (o 39,9%), natomiast zwiększyła się powierzchnia zasiewów jęczmienia ozimego o 62,0 tys. ha (o 40,8%),
- **owsa** do 433,8 tys. ha, tj. o około 80,0 tys. ha (o 15,6%),
- **gryki** do niespełna 70,4 tys. ha, tj. o ponad 0,6 tys. ha (o 0,9%),

Zwiększyła się w porównaniu do 2012 r. powierzchnia zasiewów:

- **pszenicy** do niespełna 2137,9 tys. ha, tj. o około 60,7 tys. ha (o 2,9%), w tym pszenicy ozimej o 494,8 tys. ha (o 36,0%), przy spadku powierzchni pszenicy jarej o 434,2 tys. ha (o 61,6%),
- **żyta** do 1172,7 tys. ha, tj. o około 130,7 tys. ha (o 12,5%),
- **pszenżyta** do 1176,7 tys. ha, tj. o 184,9 tys. ha (o 18,6%), w tym pszenżyta ozimego o 231,4 tys. ha (o 28,2%). Zmniejszyła się natomiast powierzchnia pszenżyta jarego o 46,5 tys. ha (o 27,1%),

- **prosa** do 32,4 tys. ha, tj. o 10,1 tys. ha (o 45,4%),
- **pozostałych zbożowych** do 8,9 tys. ha, tj. o 5,5 tys. ha (o 159,6%),
- **kukurydzy na ziarno** do ponad 614,3 tys. ha, tj. o 70,5 tys. ha (o 13,0%).

Udział powierzchni uprawy poszczególnych gatunków zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi przedstawia się następująco:

▪ pszenicy	–	31,7%
▪ żyta	–	17,4%
▪ jęczmienia	–	12,1%
▪ owsa	–	6,4%
▪ pszenżyta	–	17,4%
▪ mieszanek zbożowych	–	15,0%

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, powierzchnia uprawy **zbóż ozimych** wyniosła w 2013 r. około 4,5 mln ha i była większa niż w roku 2012 o blisko 1,0 mln ha (o 28,1%), a powierzchnia zasiewów **zbóż jarych** wyniosła 2,3 mln ha i zmniejszyła się w porównaniu do poprzedniego roku o blisko 1,3 mln ha (o 35,9%).

Powierzchnia uprawy **zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) wyniosła ponad 4,1 mln ha i w porównaniu do 2012 r. była mniejsza o 95,0 tys. ha (o 2,2%).

W porównaniu do ubiegłorocznej zmniejszyła się również powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) o 215,3 tys. ha (o 7,6%) i w roku 2013 wyniosła ponad 2,6 mln ha.

Plony **zbóż ogółem** wyniosły 38,0 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2012 r. o 1,0 dt/ha (o 2,7%) oraz wyższe o 5,8 dt/ha, tj. o 18,0% od średnich plonów z lat 2006–2010.

Plony **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosły 35,9 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2012 r. o 1,3 dt/ha, tj. o 3,8% oraz wyższe o 4,5 dt/ha, tj. o 14,3% od średnich plonów z lat 2006–2010. W 7 województwach w 2013 roku plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi były niższe niż w 2012 r.

Ocenia się, że w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wszystkie gatunki zbóż ozimych plonowały w 2013 roku wyżej, natomiast wszystkie gatunki zbóż jarych plonowały niżej w porównaniu do roku ubiegłego. Największe procentowe zwiększenie plonów odnotowano w przypadku pszenżyta ozimego (o 8,2%), natomiast największy procentowy spadek plonów odnotowano w przypadku pszenicy jarej (o 9,8%).

Plony **zbóż ozimych ogółem** wyniosły w 2013 r. 38,6 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 2,6 dt/ha (o 7,2%), a plony **zbóż jarych ogółem** wyniosły 30,8 dt/ha i były niższe od uzyskanych w 2012 r. o 2,4 dt/ha (o 7,2%).

Zboża intensywne ogółem plonowały wyżej niż w 2012 r. o 2,2 dt/ha (o 5,8%), a zboża **ekstensywne ogółem** wydały plony niższe o 0,3 dt/ha (o 1,0%).

Wzrost plonów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w 9 województwach, przy czym najwyższy procentowy wzrost plonów wystąpił w województwach: lubuskim o 6,5 dt/ha (o 18,0%), zachodniopomorskim o 5,2 dt/ha (o 12,9%) oraz kujawsko-pomorskim o 4,5 dt/ha (o 12,4%). Zmniejszenie plonowania zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w pozostałych 7 województwach, a największe w: małopolskim o 2,8 dt/ha (o 8,3%), podkarpackim o 2,5 dt/ha (o 7,7%) i opolskim o 2,5 dt/ha (o 4,9%).

Tabl. 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
	Ogółem					
Powierzchnia w tys. ha	8311	7803	7704	7479	90,0	97,1
Plony z 1 ha w dt	32,2	34,3	37,0	38,0	118,0	102,7
Zbiory w tys. ton	26728	26767	28544	28455	106,5	99,7
	w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi					
Powierzchnia w tys. ha	7925	7377	7064	6753	85,2	95,6
Plony z 1 ha w dt	31,4	32,9	34,6	35,9	114,3	103,8
Zbiory w tys. ton	24923	24255	24413	24262	97,3	99,4

a Przeciętne roczne.

Najwyższe plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w województwach: opolskim (48,6 dt/ha), zachodniopomorskim (45,4 dt/ha), dolnośląskim (44,0 dt/ha), lubuskim (42,7 dt/ha), kujawsko-pomorskim (40,7 dt/ha) i pomorskim (40,1 dt/ha), natomiast najniższe plony odnotowano w województwach: mazowieckim i świętokrzyskim (po 28,4 dt/ha) oraz podlaskim (28,6 dt/ha).

Średni dla Polski plon **pszenicy ozimej** wyniósł 45,9 dt/ha i był o 2,6 dt/ha (o 6,0%) wyższy od uzyskanego w 2012 r. W 5 województwach uzyskano plony powyżej 50,0 dt/ha, tj. w: opolskim (57,0 dt/ha), zachodniopomorskim (55,5 dt/ha), lubuskim i pomorskim

(54,6 dt/ha) oraz wielkopolskim (50,6 dt/ha). Plony pszenicy ozimej niższe od 35,0 dt/ha odnotowano w 4 województwach: świętokrzyskim (31,7 dt/ha), podlaskim (33,9 dt/ha), podkarpackim (34,0 dt/ha) oraz małopolskim (34,3 dt/ha).

Średni plon **pszenicy jarej** wyniósł 33,7 dt/ha i w porównaniu do 2012 r. był niższy o 3,7 dt/ha (o 9,8%). Najwyższy plon pszenicy jarej zanotowano w województwach: opolskim (41,4 dt/ha), pomorskim (38,8 dt/ha) i kujawsko-pomorskim (38,7 dt/ha). Plony pszenicy jarej niższe od 30,0 dt/ha zanotowano w 3 województwach: świętokrzyskim (28,5 dt/ha), podkarpackim (28,9 dt/ha) i małopolskim (29,4 dt/ha).

Tabl. 2. Plony poszczególnych zbóż

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt			2006- -2010 ^a =100	2012 =100	
O g ó ł e m	32,2	34,3	37,0	38,0	118,0	102,7
Pszenica: ozima	41,1	42,8	43,3	45,9	110,9	106,0
jara	30,1	32,6	37,7	34,0	112,3	90,2
Żyto	24,3	24,0	27,7	28,6	117,7	103,2
Jęczmień: ozimy	39,2	37,5	38,5	40,9	104,3	106,2
jary	29,8	31,3	35,6	34,0	114,1	95,5
Owies	24,1	25,3	28,6	27,4	113,7	95,8
Pszenżyto: ozime	33,5	33,9	34,2	37,0	110,4	108,2
jare	26,1	27,5	31,5	30,8	118,0	97,8
Mieszanki zbożowe: ozime	29,9	30,8	31,3	33,0	110,4	105,4
jare	26,5	27,9	30,6	29,3	110,6	95,8
Gryka	10,3	12,3	13,3	12,9	125,2	97,0
Proso	15,6	13,3	14,9	13,5	86,5	90,6
Pozostałe zbożowe	19,4	21,4	22,8	21,0	108,2	92,1
Kukurydza na ziarno	57,2	71,8	73,5	65,8	115,0	89,5

a Przeciętne roczne.

Średni plon **żyta** wyniósł 28,6 dt/ha i w porównaniu do 2012 r. był wyższy o 0,9 dt/ha (o 3,2%). Najwyższe plony żyta zanotowano w województwie zachodniopomorskim (40,4 dt/ha). Najniższe plony żyta – nieprzekraczające 23,0 dt/ha, odnotowano w województwach: świętokrzyskim (22,5 dt/ha) i mazowieckim (22,6 dt/ha).

Średni plon **jęczmienia ozimego** wyniósł 40,9 dt/ha i był o 2,4 dt/ha (o 6,2%) wyższy od plonu uzyskanego w 2012 r. Najwyższe plony jęczmienia ozimego – powyżej 45,0 dt/ha

zanotowano w 3 województwach: zachodniopomorskim (49,8 dt/ha), opolskim (45,8 dt/ha) i lubuskim (45,7 dt/ha). Najniższe plony jęczmienia ozimego – poniżej 30,0 dt/ha – odnotowano w województwie podlaskim (29,8 dt/ha).

Średni plon **jęczmienia jarego** oceniono na 34,0 dt/ha, tj. o 1,6 dt/ha (o 4,5%) niżej od uzyskanego w 2012 roku. Najwyższe plony jęczmienia jarego – 37,0 dt/ha i powyżej – zanotowano w 4 województwach: opolskim (39,6 dt/ha), dolnośląskim (37,9 dt/ha), kujawsko-pomorskim (37,4 dt/ha) i wielkopolskim (37,0 dt/ha). Najniższy plon jęczmienia jarego – poniżej 30,0 dt/ha – zanotowano w województwach: podkarpackim (28,1 dt/ha), łódzkim (29,1 dt/ha) oraz podlaskim i świętokrzyskim (po 29,5 dt/ha).

Średni dla Polski plon **owsa** wyniósł 27,4 dt/ha i był o 1,2 dt/ha (o 4,2%) niższy niż w 2012 r. W 7 województwach plony owsa przekraczały 30,0 dt/ha, a najwyższe były w opolskim (39,3 dt/ha). Najniższe plony owsa zanotowano w województwach: świętokrzyskim (23,5 dt/ha) i mazowieckim (23,6 dt/ha).

Średni plon **pszenżyta ozimego** wyniósł 37,0 dt/ha i był o 2,8 dt/ha (o 8,2%) wyższy od uzyskanego w 2012 r. Najwyższe plony pszenżyta ozimego – powyżej 45,0 dt/ha – zanotowano w województwach: zachodniopomorskim (46,0 dt/ha) i lubuskim (45,2 dt/ha). Najniższe plony pszenżyta ozimego zanotowano w województwach: podkarpackim (28,0 dt/ha), świętokrzyskim (28,7 dt/ha), małopolskim (29,0 dt/ha) i lubelskim (29,1 dt/ha).

Średni plon **pszenżyta jarego** wyniósł 30,8 dt/ha, tj. o 0,7 dt/ha (o 2,2%) mniej od uzyskanego w 2012 r. Plony 35,0 dt/ha i powyżej zanotowano w 4 województwach: lubuskim (35,8 dt/ha), zachodniopomorskim (35,6 dt/ha), warmińsko-mazurskim (35,5 dt/ha) i kujawsko-pomorskim (35,0 dt/ha). Najniższe plony odnotowano w województwach: świętokrzyskim (25,2 dt/ha) oraz podkarpackim (25,3 dt/ha).

Średni plon **mieszanek zbożowych ozimych** wyniósł 33,0 dt/ha i był wyższy od uzyskanego w 2012 r. o 1,7 dt/ha (o 5,4%). Najwyższy plon mieszanek zbożowych ozimych zanotowano w województwach: dolnośląskim (39,5 dt/ha) i opolskim (39,2 dt/ha). Plony mieszanek zbożowych ozimych niższe od 30,0 dt/ha, zanotowano w 5 województwach: świętokrzyskim (26,4 dt/ha), podkarpackim (27,8 dt/ha), lubelskim (28,0 dt/ha), małopolskim (28,2 dt/ha) oraz podlaskim (29,2 dt/ha).

Średni plon **mieszanek zbożowych jarych** (w powierzchni zasiewów mieszanek zbożowych razem – mieszanki zbożowe jare stanowią 85,5%) wyniósł 29,3 dt/ha i był o 1,3 dt/ha (o 4,2%) niższy od uzyskanego w 2012 r. Najwyższe plony mieszanek zbożowych jarych zanotowano w województwie opolskim (36,3 dt/ha). Najniższe plony tych zbóż –

poniżej 27,0 dt/ha – odnotowano w województwach: świętokrzyskim (25,8 dt/ha), mazowieckim (26,0 dt/ha) i podkarpackim (26,2 dt/ha).

Średni plon **gryki** wyniósł 12,9 dt/ha i był o 0,4 dt/ha (o 3,0%) niższy niż w roku poprzednim. Najwyższe plony gryki zanotowano w województwie opolskim (23,5 dt/ha), a najniższe w województwie łódzkim (10,9 dt/ha).

Średni plon **prosa** wyniósł 13,5 dt/ha i był niższy od uzyskanego w 2012 r. o 1,4 dt/ha (o 9,4%). Najwyższe plony prosa osiągnięto w województwach: opolskim (26,5 dt/ha) i świętokrzyskim (21,7 dt/ha), natomiast najniższe zanotowano w województwach: wielkopolskim (10,1 dt/ha), pomorskim (11,3 dt/ha) oraz zachodniopomorskim (11,4 dt/ha).

Średni plon **pozostałych zbożowych** wyniósł 21,0 dt/ha i w porównaniu z 2012 r. był niższy o 1,8 dt/ha (o 7,9%). Najwyższe plony roślin zaliczanych do grupy pozostałych zbożowych zanotowano w województwie śląskim (28,6 dt/ha). Najniższe plony roślin z tej grupy odnotowano w województwach: dolnośląskim (6,4 dt/ha) i lubuskim (9,0 dt/ha).

Średni plon **kukurydzy na ziarno** wyniósł 65,8 dt/ha i w porównaniu z 2012 r. był niższy o 7,7 dt/ha (o 10,5%). Najwyższy plon kukurydzy na ziarno osiągnięto w województwach: wielkopolskim (71,3 dt/ha) i opolskim (70,9 dt/ha). Najniższe plony kukurydzy na ziarno – 57,0 dt/ha i niższe – odnotowano w województwach: świętokrzyskim (55,1 dt/ha), mazowieckim (55,2 dt/ha) i łódzkim (57,0 dt/ha).

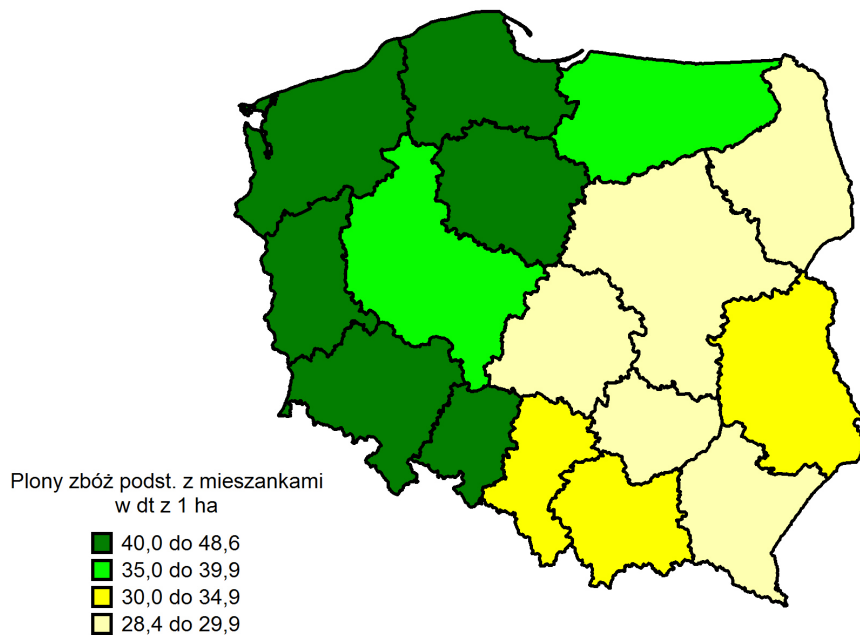
W gospodarstwach indywidualnych, których udział w ogólnej powierzchni uprawy zbóż wyniósł 91,0%, plony zbóż wyniosły 36,1 dt/ha i były o 0,9 dt/ha (o 2,6%) wyższe od uzyskanych w 2012 r.

Tabl. 3. Plony zbóż ogółem według grup producentów

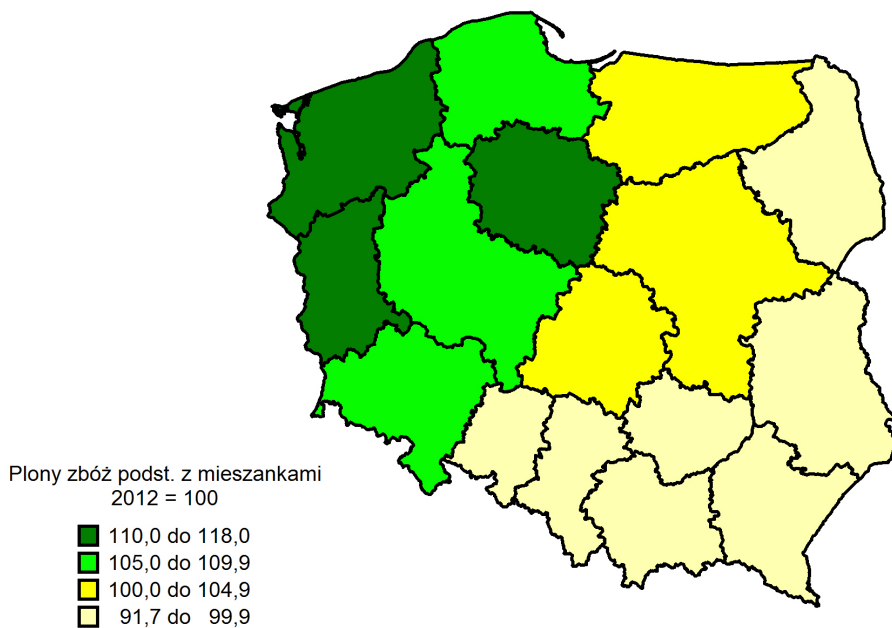
Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	32,2	34,3	37,0	38,0	118,0	102,7
w tym: gospodarstwa indywidualne	32,2	32,7	35,2	36,1	118,0	102,6

a Przeciętne roczne.

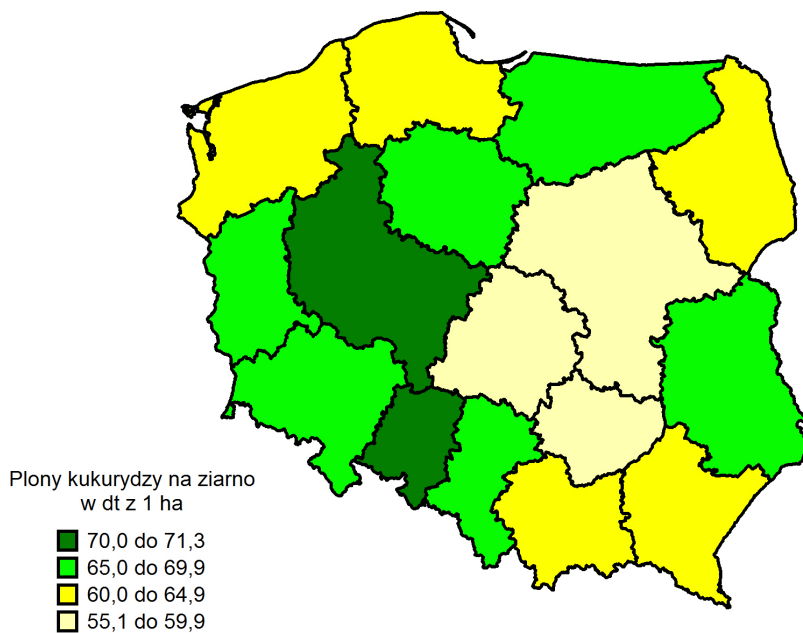
PLONY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI

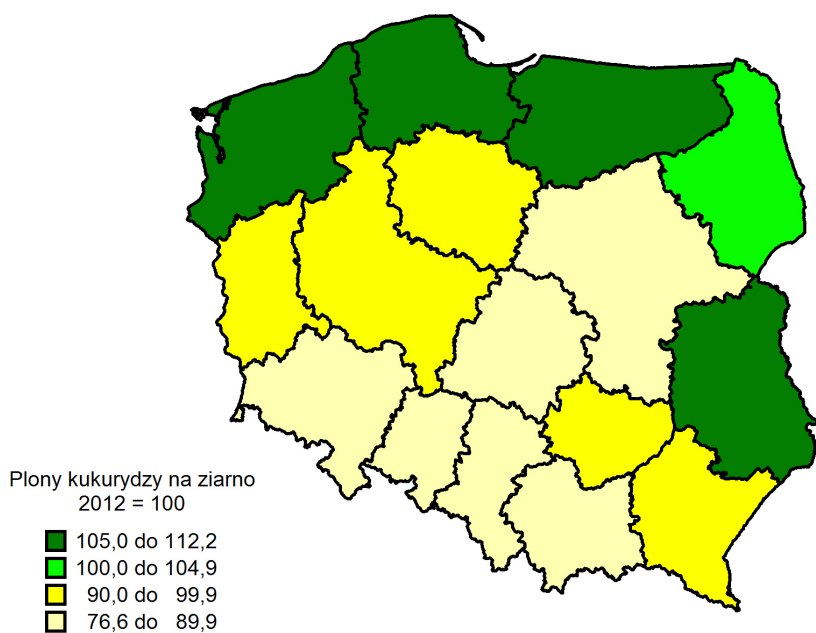
PLONY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI 2012 = 100

PLONY KUKURYDZY NA ZIARNO

PLONY KUKURYDZY NA ZIARNO 2012 = 100

Produkcja ziarna zbóż ogółem w 2013 r. wyniosła około 28,5 mln t i była mniejsza od produkcji z poprzedniego roku o blisko 0,1 mln t (o 0,3%), natomiast większa od średniej z lat 2006–2010 – o ponad 1,7 mln t (o 6,5%).

Tabl. 4. Zbiory zbóż według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	26727,6	26767,4	28543,8	28455,1	106,5	99,7
w tym: gospodarstwa indywidualne	19470,6	23258,1	24670,1	24571,5	126,2	99,6

a Przeciętne roczne.

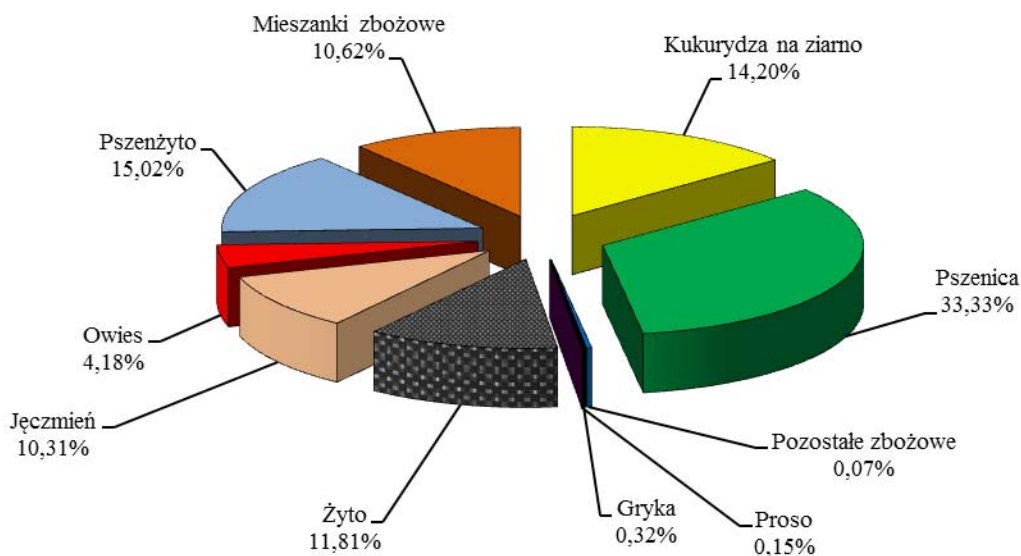
Tabl. 5. Zbiory poszczególnych zbóż

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	26727,6	26767,4	28543,8	28455,1	106,5	99,7
Pszenica: ozima	7773,3	8272,2	5949,8	8565,7	110,2	144,0
jara	996,6	1067,0	2657,8	919,5	92,3	34,6
Żyto	3152,1	2600,7	2888,1	3359,3	106,6	116,3
Jęczmień: ozimy	768,8	862,4	585,6	874,9	113,8	149,4
jary	2865,1	2463,5	3594,6	2058,7	71,9	57,3
Owies	1338,3	1381,6	1467,9	1190,0	88,9	81,1
Pszennyto: ozime	4007,4	3925,0	2807,7	3887,3	97,0	138,5
jare	315,3	310,3	541,5	385,8	122,3	71,2
Mieszanki zbożowe: ozime	245,8	259,8	274,5	484,6	197,2	176,5
jare	3460,6	3113,0	3645,1	2536,5	73,3	69,6
Gryka	77,1	93,0	94,4	90,9	117,8	96,2
Proso	11,5	16,1	33,1	43,8	381,0	132,0
Pozostałe zbożowe	9,9	10,8	7,8	18,6	187,6	238,9
Kukurydza na ziarno	1705,7	2392,1	3995,9	4039,7	236,8	101,1

a Przeciętne roczne.

Zmniejszenie produkcji ziarna zbóż ogółem w porównaniu do 2012 r., było wynikiem zmniejszonej łącznej powierzchni uprawy zbóż ogółem o około 224,8 tys. ha, tj. o 2,9%, pomimo wzrostu plonowania o 1,0 dt/ha (o 2,7%). Wzrost produkcji ziarna zbóż ogółem w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacyjnego odnotowano w 7 województwach, a największy w województwach: kujawsko-pomorskim (o ponad 202,5 tys. t tj. o 8,1%) i wielkopolskim (o około 134,5 tys. t tj. o 3,0%). W pozostałych 9 województwach zanotowano zmniejszenie zbiorów, przy czym największy spadek odnotowano w województwach: mazowieckim (o ponad 199,2 tys. t, tj. o 7,1%), opolskim (o 169,9 tys. t, tj. o 8,8%) oraz lubuskim (o blisko 71,4 tys. t, tj. o 7,8%).

Wykres 1. Udział zbiorów poszczególnych zbóż w zbiorach zbóż ogółem

Zbiory zbóż ozimych wyniosły blisko 17,2 mln t, tj. o ok. 4,7 mln t (o 37,3%) więcej niż w 2012 r., z tego zbiory:

- **pszenicy ozimej** blisko 8,6 mln t, tj. o ponad 2,6 mln t (o 44,0%) więcej od zbiorów uzyskanych w 2012 r.,
- **żyta** blisko 3,4 mln t, tj. o około 0,5 mln t (o 16,3%) więcej niż w 2012 r.,
- **jęczmienia ozimego** niespełna 0,9 mln t, tj. o 0,3 mln t (o 49,4%) więcej,
- **pszenżyta ozimego** około 3,9 mln t, tj. więcej o około 1,1 mln t (o 38,5%),
- **mieszanek zbożowych ozimych** niespełna 0,5 mln t, tj. o 0,2 mln t (o 76,5%) więcej niż w 2012 r.

Zbiory zbóż jarych (bez gryki, prosa, pozostałych zbożowych i kukurydzy na ziarno) wyniosły blisko 7,1 mln t, tj. o ponad 4,8 mln t (o 40,5%) mniej od uzyskanych w 2012 r., z tego zbiory:

- **pszenicy jarej** ponad 0,9 mln t, tj. o ponad 1,7 mln t (o 65,4%) mniej,
- **jęczmienia jarego** blisko 2,1 mln t, tj. o ponad 1,5 mln t (o 42,7%) mniej,
- **owsa niespełna** 1,2 mln t, tj. mniej o ok. 277,9 tys. t (o 18,9%),
- **pszenżyta jarego** blisko 0,4 mln t, tj. mniej o 155,8 tys. t (o 28,8%),
- **mieszanek zbożowych jarych** ponad 2,5 mln t, tj. o ponad 1,1 mln t (o 30,4%) mniej niż w 2012 r.

W ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zwiększył się nieco w porównaniu do ubiegłorocznych udział **zbiorów zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) i wyniósł 68,8% (w 2012 r. – 66,1%, w 2011 r. – 69,7%, w 2010 r. – 69,3%), a udział **zbiorów zbóż ekstensywnych** (żyto, owies, mieszanki zbożowe) uległ zmniejszeniu do 31,2% (w 2012 r. – 33,9%, w 2011 r. – 30,3%, w 2010 r. – 30,7%).

Największe zbiory zbóż ogółem uzyskano w województwach: wielkopolskim (4565,6 tys. t), kujawsko-pomorskim (2713,3 tys. t), mazowieckim (2624,4 tys. t), lubelskim (2580,4 tys. t) i dolnośląskim (2450,0 tys. t), natomiast najniższą produkcję zbóż ogółem zanotowano w województwach: świętokrzyskim (722,5 tys. t), małopolskim (737,2 tys. t), podkarpackim (752,8 tys. t) i śląskim (771,0 tys. t).

Tabl. 6. Zbiory zbóż według grup województw

Przedział wielkości produkcji w tys. ton	Liczba województw	Województwa
> 4000	1	wielkopolskie;
3000–2000	4	kujawsko-pomorskie, mazowieckie, lubelskie, dolnośląskie;
2000–1000	6	łódzkie, opolskie, zachodniopomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, podlaskie;
< 1000	5	lubuskie, śląskie, podkarpackie, małopolskie, świętokrzyskie.

Produkcja ziarna **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła blisko 24,3 mln t i była o 150,4 tys. t (o 0,6%) mniejsza niż w 2012 r. i mniejsza od średniej z lat 2006–2010 o około 661,2 tys. t (o 2,7%).

Udział **zbiorów ziarna zbóż ozimych** łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi w ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, zwiększył się znacznie w porównaniu z poprzednim sezonem wegetacyjnym i wyniósł 70,8% (w 2012 r. – 51,2%, w 2011 r. – 65,6%), natomiast udział **zbiorów zbóż jarych** zmniejszył się do 29,2% (w 2012 r. – 48,8%, w 2011 r. – 34,4%). Wzrost udziału zbiorów zbóż ozimych był wynikiem zwiększenia powierzchni zasiewów tej grupy zbóż o 28,1% oraz wynikiem wzrostu plonów zbóż ozimych o 7,2%. Spadek udziału zbiorów zbóż jarych, był wynikiem zarówno niższego od ubiegłorocznego plonowania (o 7,2%), jak i zmniejszeniem powierzchni ich uprawy o 35,9%.

Spadek produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu do 2012 roku odnotowano w 10-ciu województwach, przy czym w województwie mazowieckim spadek ten był największy.

W 5 województwach zmniejszenie zbiorów było wynikiem zmniejszenia powierzchni ich uprawy i niższego plonowania, w 4 województwach zbiory były niższe na skutek zmniejszenia powierzchni przy wyższym plonowaniu, a w 1 województwie niższego plonowania przy zwiększonej powierzchni uprawy.

Wzrost produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu do 2012 roku odnotowano w 6-ciu województwach, przy czym w województwach: wielkopolskim i kujawsko-pomorskim wzrost ten był najwyższy.

W województwie dolnośląskim wzrost ten był wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy i wyższego plonowania tych zbóż. W 4 województwach zwiększenie zbiorów nastąpiło w wyniku wyższego plonowania zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi przy zmniejszonej powierzchni ich uprawy, a w 1 województwie wzrost produkcji ziarna nastąpił na skutek zwiększenia powierzchni uprawy przy niższym plonowaniu.

Najwyższe zbiory **pszenicy ogółem** uzyskano w województwach: dolnośląskim (1275,6 tys. t), lubelskim (994,9 tys. t), wielkopolskim (966,6 tys. t) oraz kujawsko-pomorskim (964,2 tys. t), natomiast najniższe w województwie podlaskim (133,0 tys. t).

Najwięcej **żyta** zebrano w województwach: wielkopolskim (743,7 tys. t) i mazowieckim (427,8 tys. t), natomiast najniższe zbiory uzyskano w województwach: małopolskim (22,5 tys. t), podkarpackim (35,3 tys. t) i świętokrzyskim (50,8 tys. t).

Najwyższe zbiory **jęczmienia ogółem** zanotowano w województwach: wielkopolskim (524,6 tys. t), lubelskim (343,9 tys. t) i kujawsko-pomorskim (319,9 tys. t), natomiast

najniższe, poniżej 60,0 tys. t w województwach: podlaskim (54,0 tys. t) i podkarpackim (58,0 tys. t).

Najwyższe zbiory **owsa** uzyskano w województwach: mazowieckim (200,1 tys. t) i lubelskim (169,1 tys. t), a najniższe w województwach: opolskim (18,5 tys. t) i lubuskim (21,8 tys. t).

Najwięcej **pszenżyta ogółem** zebrano w województwach: wielkopolskim (864,2 tys. t) i mazowieckim (547,2 tys. t), natomiast najniższe zbiory, poniżej 60,0 tys. t zanotowano w województwach: małopolskim (46,5 tys. t) i podkarpackim (54,0 tys. t).

Najwięcej **mieszanek zbożowych ogółem** zebrano w województwach: podlaskim (491,9 tys. t), wielkopolskim (452,0 tys. t) i mazowieckim (433,8 tys. t), natomiast najniższe zbiory mieszanek zbożowych – poniżej 50,0 tys. t, zanotowano w województwach: lubuskim (25,3 tys. t), zachodniopomorskim (34,2 tys. t) i dolnośląskim (37,8 tys. t).

Najwyższe zbiory **gryki** zanotowano w województwach: lubelskim (23,2 tys. t) i dolnośląskim (17,5 tys. t), natomiast najniższe w województwach: kujawsko-pomorskim i małopolskim (po 0,5 tys. t) i opolskim (0,8 tys. t).

Najwyższe zbiory **prosa** uzyskano w województwach: lubuskim (11,4 tys. t), świętokrzyskim (8,8 tys. t) i zachodniopomorskim (7,6 tys. t) natomiast najniższe, poniżej 0,1 tys. t uzyskano w województwach: podlaskim i opolskim.

Najwięcej **pozostałych zbożowych** zebrano w województwach: mazowieckim (7,1 tys. t) i wielkopolskim (2,8 tys. t), natomiast zbiory poniżej 0,01 tys. t zanotowano w województwie podlaskim.

Najwięcej **kukurydzy na ziarno** zebrano w województwach: wielkopolskim (903,9 tys. t), dolnośląskim (581,8 tys. t) i kujawsko-pomorskim (555,1 tys. t), natomiast najniższe zbiory zanotowano w województwach: świętokrzyskim (41,6 tys. t), zachodniopomorskim (52,3 tys. t), pomorskim (63,3 tys. t) oraz warmińsko-mazurskim (73,0 tys. t).

3. ZIEMNIAKI

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych) w 2013 r. wynosiła 346,1 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o około 27 tys. ha, tj. o 7,2% oraz mniejsza o 178,7 tys. ha (o 34,1%) od średniej z lat 2006–2010.

W 2013 roku zmniejszenie powierzchni uprawy ziemniaków w porównaniu do ubiegłorocznej nastąpiło w 11 województwach, przy czym największy spadek powierzchni uprawy ziemniaków wystąpił w województwach: wielkopolskim (o 7,1 tys. ha), dolnośląskim (o 7,0 tys. ha), lubuskim (o 6,1 tys. ha), lubelskim (o 4,7 tys. ha) oraz opolskim (o 4,2 tys. ha). Zwiększenie areалу uprawy ziemniaków wystąpiło w 5 województwach, przy czym najwyższy wzrost powierzchni uprawy wystąpił w województwach: podlaskim (o 11,2 tys. ha) i warmińsko-mazurskim (o 2,7 tys. ha).

Zbiory ziemniaków w 2013 roku wyniosły około 7,3 mln t i były niższe o 1750,8 tys. t (o 19,4%) od ubiegłorocznych i o 2,6 mln t (o 28,0%) niższe od średnich zbiorów z lat 2006–2010.

Plony ziemniaków w 2013 roku wyniosły 210 dt/ha i zmniejszyły się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 32 dt/ha (o 13,2%), natomiast w porównaniu do średnich plonów z lat 2006-2010 były wyższe o 23 dt/ha (o 12,2%).

Tabl. 7. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
Powierzchnia w tys. ha	525	406	373	346	65,9	92,8
Plony z 1 ha w dt	188	230	242	211	112,2	87,2
Zbiory w tys. ton	9877,2	9361,8	9041,3	7290,4	37,8	80,6

a Przeciętne roczne.

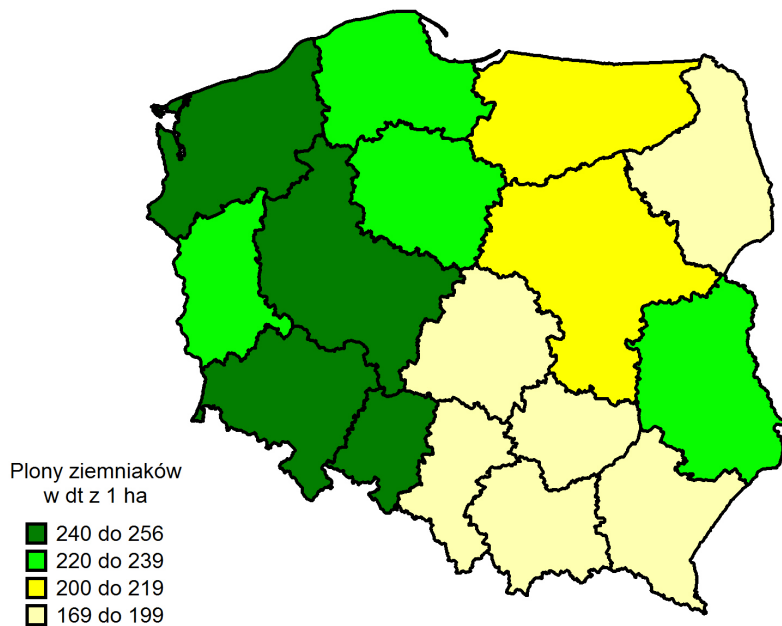
Wzrost plonów w porównaniu do roku ubiegłego odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim o 4 dt/ha (o 1,9%). Spadek plonowania w porównaniu do 2012 r. odnotowano w 15 województwach, przy czym najwyższy w: łódzkim o 75 dt/ha (o 28,2%), opolskim o 54 dt/ha (o 17,5%) i małopolskim o 50 dt/ha (o 22,8%).

Najwyższe plony, powyżej 240 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim (255 dt/ha), wielkopolskim (249 dt/ha), dolnośląskim (245 dt/ha), i zachodniopomorskim (243 dt/ha). Najniższe plony zanotowano w województwie świętokrzyskim (168 dt/ha).

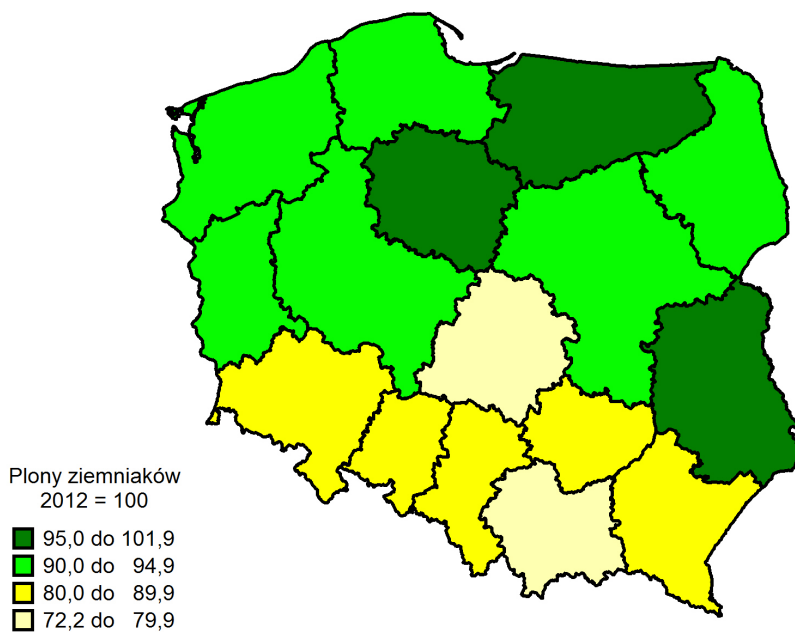
O zbiorach ziemniaków w kraju zdecydowały gospodarstwa indywidualne, których udział w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków w 2013 r. wyniósł 96,4% (w 2012 r. – 96,4%, w 2011 r. – 96,7%, 2010 r. – 95,9%).

Udział gospodarstw indywidualnych w ogólnej produkcji ziemniaków wyniósł 94,0%.

PLONY ZIEMNIAKÓW

PLONY ZIEMNIAKÓW 2012 = 100

Tabl. 8. Plony ziemniaków według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	188	230	242	210	112,2	86,8
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	196	226	238	205	105,0	86,1

a Przeciętne roczne.

Tabl. 9. Zbiory ziemniaków według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	9877,2	9361,8	9041,3	7290,4	73,8	80,6
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	7726,6	8866,7	8549,8	6852,2	88,7	80,1

a Przeciętne roczne.

Zmniejszenie zbiorów w porównaniu do 2012 r. zanotowano w 14 województwach, przy czym największe w województwach: łódzkim o ok. 369,4 tys. t (o 33,3%), wielkopolskim o 275 tys. t (o 24,9%) i dolnośląskim o ok. 256,3 tys. t (o 34,8%).

Wzrost zbiorów ziemniaków w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano w 2 województwach: podlaskim o 188,2 tys. t (o 70,6%) i warmińsko-mazurskim o 67,5 tys. t (o 32,0%).

Największą produkcję ziemniaków przekraczającą 800 tys. t odnotowano w województwach mazowieckim (o 963,0 tys. t) i wielkopolskim (o 830,8 tys. t), natomiast najniższe zbiory nieprzekraczające 200 tys. t odnotowano w województwach: lubuskim (96,9 tys. t), śląskim (158,8 tys. t) i opolskim (194,6 tys. t).

Tabl. 10. Zbiory ziemniaków według grup województw

Przedział wielkości produkcji w tys. ton	Liczba województw	Województwa
800 – 700	3	mazowieckie, wielkopolskie, łódzkie;
699 – 500	1	lubelskie;
499 – 300	6	podkarpackie, pomorskie, dolnośląskie, podlaskie, małopolskie, kujawsko-pomorskie;
299 – 100	5	świętokrzyskie, zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie, opolskie, śląskie;
< 99	1	lubuskie.

4. BURAKI CUKROWE

W 2013 r. powierzchnia buraków cukrowych wyniosła 193,7 tys. ha i była o 18,3 tys. ha (o 8,7%) niższa od powierzchni uprawy w 2012 r. i o k. 27,0 tys. ha (o 12,2%) mniejsza od średniej z lat 2006–2010. Zmniejszenie powierzchni uprawy buraków cukrowych odnotowano także w gospodarstwach indywidualnych o 14,9 tys. ha (o 8,7%),

Zbiory buraków cukrowych w 2013 r. wyniosły około 11,2 mln t i były niższe o 1115,4 tys. t (o 9,0%) od zbiorów uzyskanych w roku 2012 i o 495,5 tys. t (o 4,6%) wyższe od średniej z lat 2006–2010.

Tabl. 11. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory buraków cukrowych

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych				2006- -2010 ^a =100	2012=100
Powierzchnia w tys. ha	220,7	203,5	212,0	193,7	87,8	91,3
Plony z 1 ha w dt	487	574	582	580	119,1	99,7
Zbiory w tys. ton	10738,7	11674,2	12349,5	11234,2	104,6	91,0

a Przeciętne roczne.

W 4 województwach odnotowano zwiększenie powierzchni uprawy buraków cukrowych, przy czym największe w województwach: świętokrzyskim (o 1,5 tys. ha) i małopolskim (o 0,3 tys. ha). Zmniejszenie areálu uprawy buraków cukrowych zanotowano w 12 województwach, a największe w województwach: wielkopolskim (o 5,3 tys. ha), kujawsko-pomorskim (o 3,3 tys. ha) i dolnośląskim (o 2,4 tys. ha).

Plony buraków cukrowych w 2013 roku wyniosły 580 dt/ha i były niższe o 2 dt/ha (o 0,3%) od uzyskanych w roku 2012 i wyższe o 93 dt/ha (o 19,1%) od średniej z lat 2006–2010. Najwyższe plony przekraczające 650 dt/ha uzyskano w województwie lubuskim (652 dt/ha), a najniższe w województwach: małopolskim (480 dt/ha), łódzkim (516 dt/ha) i świętokrzyskim (527 dt/ha).

Wzrost plonów w porównaniu do roku poprzedniego wystąpił w 8 województwach, a największy w województwach: wielkopolskim o 100 dt/ha (o 19,0%), mazowieckim o 37 dt/ha (o 6,4%) i lubelskim o 35 dt/ha (o 6,7%) i Zmniejszenie plonów odnotowano w 8 województwach, przy czym największy w województwach: małopolskim o 176 dt/ha (o 26,8%), świętokrzyskim o 57 dt/ha (o 9,8%) i dolnośląskim o 176 dt/ha (o 9,4%).

Zwiększenie plonowania w stosunku do roku ubiegłego odnotowano w gospodarstwach indywidualnych (o 2 dt/ha, tj. o 0,3%).

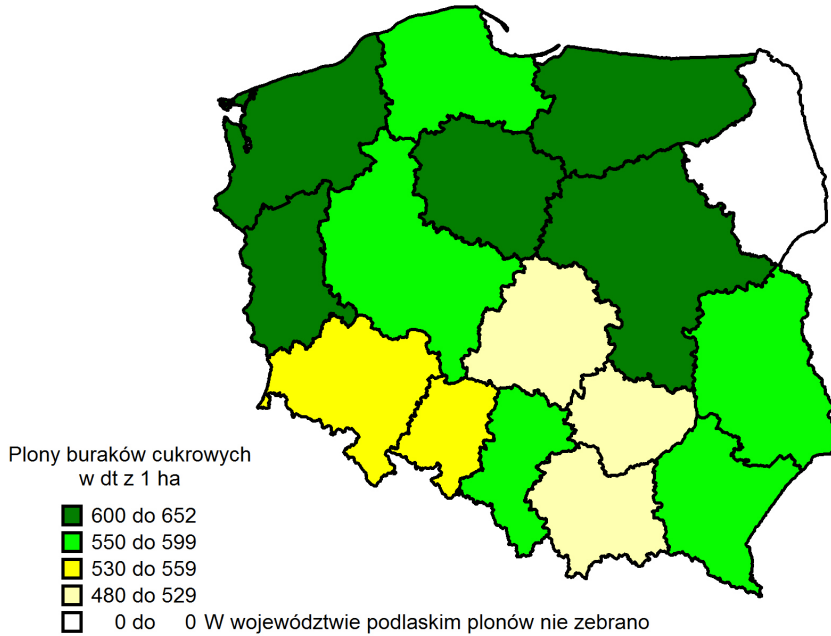
Tabl. 12. Plony buraków cukrowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt				2006- -2010 ^a =100	2012=100
O g ó ł e m	487	574	582	580	119,1	99,7
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	495	575	583	585	118,2	100,3

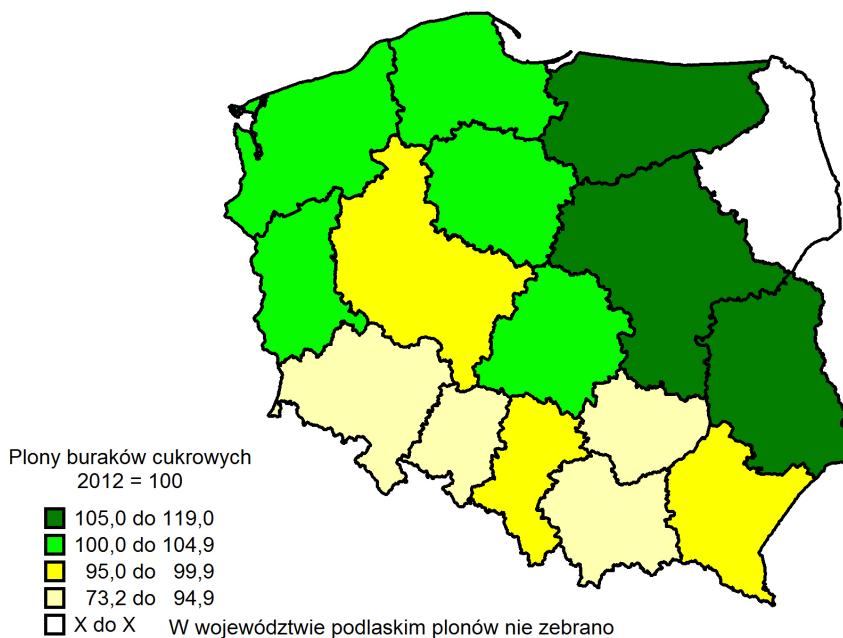
a Przeciętne roczne

Plony buraków cukrowych w gospodarstwach indywidualnych wyniosły 585 dt/ha, zaś powierzchnia uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach rolnych stanowiła 81,3% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

PLONY BURAKÓW CUKROWYCH

PLONY BURAKÓW CUKROWYCH 2012 = 100

Tabl. 13. Zbiory buraków cukrowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012=100
O g ó ł e m	10738,7	11674,2	12349,5	11234,2	104,6	91,0
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	6793,1	9440,4	10062,1	9223,7	135,8	91,7

a Przeciętne roczne

Tabl. 14. Zbiory buraków cukrowych według grup województw

Przedział wielkości produkcji w tys. ton	Liczba województw	Województwa
> 2000	2	wielkopolskie, kujawsko-pomorskie;
1990 – 1000	1	lubelskie;
999 – 500	5	opolskie, dolnośląskie, mazowieckie, pomorskie, zachodniopomorskie;
499 – 200	3	łódzkie, świętokrzyskie, podkarpackie;
199 – 100	1	warmińsko-mazurskie;
< 99	4	śląskie, lubuskie, małopolskie, podlaskie.

W związku ze zmniejszeniem powierzchni uprawy buraków cukrowych o 8,7% oraz niższym plonowaniem o 0,3% odnotowano spadek produkcji o 1115,4 tys. t (tj. o 9,0%). Zwiększenie zbiorów buraków cukrowych w porównaniu do 2012 r. wystąpiło w 5 województwach, przy czym największy wzrost zbiorów odnotowano w województwach: lubelskim (o 118,5 tys. t) i świętokrzyskim (o 62,2 tys. t).

Zmniejszenie zbiorów buraków cukrowych odnotowano w 11 województwach, a największe w: wielkopolskim (o 393,8 tys. t), dolnośląskim (o 242,1 tys. t), opolskim (o 185,7 tys. t) i kujawsko-pomorskim (o 184,0 tys. t).

5. ROŚLINY OLEISTE

Produkcja roślin oleistych w 2013 r. wyniosła 2702,9 tys. t i była wyższa o 806,8 tys. t (o 42,5%) niż w roku poprzednim, przy osiągniętym średnim plonie w kraju wynoszącym 28,8 dt/ha i powierzchni uprawy 939,7 tys. ha.

Znaczny wzrost produkcji roślin oleistych w stosunku do 2012 r. był wynikiem znacznego zwiększenia powierzchni uprawy roślin oleistych o 197,0 tys. ha (o 26,5%) oraz wzrostu plonów o 3,3 dt/ha (o 12,9%), w tym wzrostu powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku o 200,4 tys. ha (o 27,8%) i wzrostu plonów o 3,2 dt/ha (o 12,4%).

W ogólnej powierzchni uprawy roślin oleistych 74,7% (702,1 tys. ha) stanowiła powierzchnia roślin oleistych uprawianych w gospodarstwach indywidualnych.

Tabl. 15. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych^a

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^b	2011	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych				2006- -2010 ^b =100	2012 =100
Ogółem						
Powierzchnia w tys. ha	818,8	850,7	742,7	939,7	114,8	126,5
Plony z 1 ha w dt	26,3	22,2	25,5	28,8	109,5	112,9
Zbiory w tys. ton	2154,7	1888,2	1896,1	2702,9	125,4	142,5
w tym rzepak i rzepik						
Powierzchnia w tys. ha	789,6	830,1	720,3	920,7	116,6	127,8
Plony z 1 ha w dt	26,9	22,4	25,9	29,1	108,2	112,4
Zbiory w tys. ton	2122,5	1861,8	1865,6	2677,7	126,2	143,5

a Łącznie z lnem oleistym. b Przeciętne roczne.

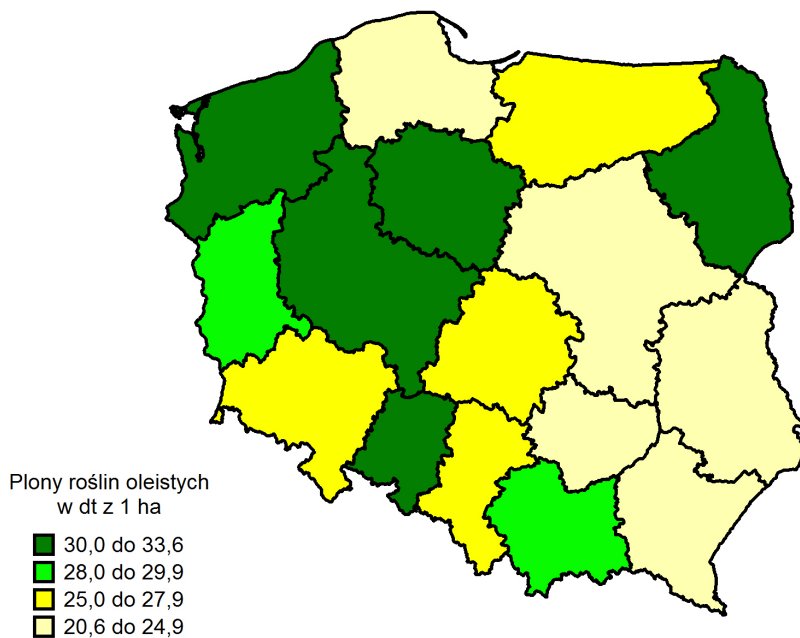
Tabl. 16. Plony roślin oleistych według grup producentów^a

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^b	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt				2006- -2010 ^b =100	2012 =100
O g ó ł e m	26,3	22,2	25,5	28,8	109,5	112,9
w tym: gospodarstwa indywidualne	24,9	22,1	23,5	26,7	107,2	113,6

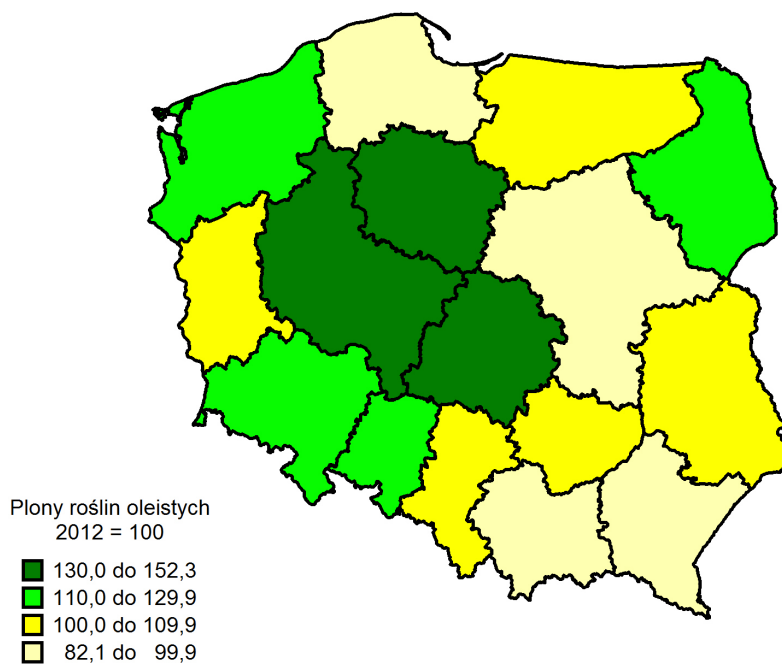
a Łącznie z lnem oleistym. b Przeciętne roczne.

O wzroście produkcji roślin oleistych zdecydowało zwiększenie powierzchni uprawy oraz wzrost plonowania tej grupy roślin w gospodarstwach indywidualnych. Plony roślin oleistych w gospodarstwach indywidualnych wyniosły średnio 26,7 dt/ha i były o 3,2 dt/ha (o 13,6%) wyższe niż w 2012 r.

PLONY ROŚLIN OLEISTYCH

PLONY ROŚLIN OLEISTYCH 2012 = 100

W 5 województwach uzyskano plony roślin oleistych przekraczające 30,0 dt/ha, a w 6 województwach były one wyższe od 26,0 dt/ha. Najwyższe plony roślin oleistych uzyskano w województwie opolskim (33,6 dt/ha), a najniższe plony zanotowano w województwie podkarpackim (20,6 dt/ha).

Tabl. 17. Zbiory roślin oleistych według grup producentów^a

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^b	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^b =100	2012 =100
O g ó ł e m	2154,7	1888,2	1896,1	2702,9	125,4	142,5
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	1180,1	1387,2	1268,7	1875,2	158,9	147,8

a Łącznie z lnem oleistym. b Przeciętne roczne.

Produkcja ziarna roślin oleistych w 2013 r. wyniosła około 2,7 mln t i była większa od produkcji z poprzedniego roku o ponad 0,8 mln t (o 42,5%) oraz większa od średniej z lat 2006–2010 – o ponad 0,5 mln t (o 25,4%).

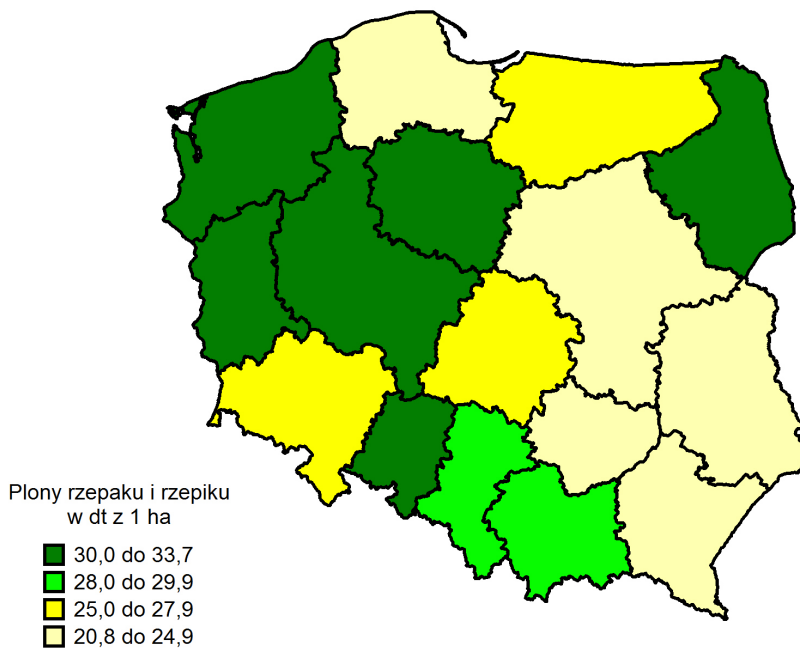
W ogólnej produkcji ziarna roślin oleistych 69,4% stanowiła produkcja gospodarstw indywidualnych.

Największą produkcję ziarna roślin oleistych przekraczającą 330 tys. t osiągnięto w województwach: dolnośląskim (376,3 tys. t), wielkopolskim (349,9 tys. t), kujawsko-pomorskim (339,3 tys. t) i zachodniopomorskim (338,3 tys. t), a najniższą, poniżej 25,0 tys. t w województwach: małopolskim (21,1 tys. t) i świętokrzyskim (23,6 tys. t).

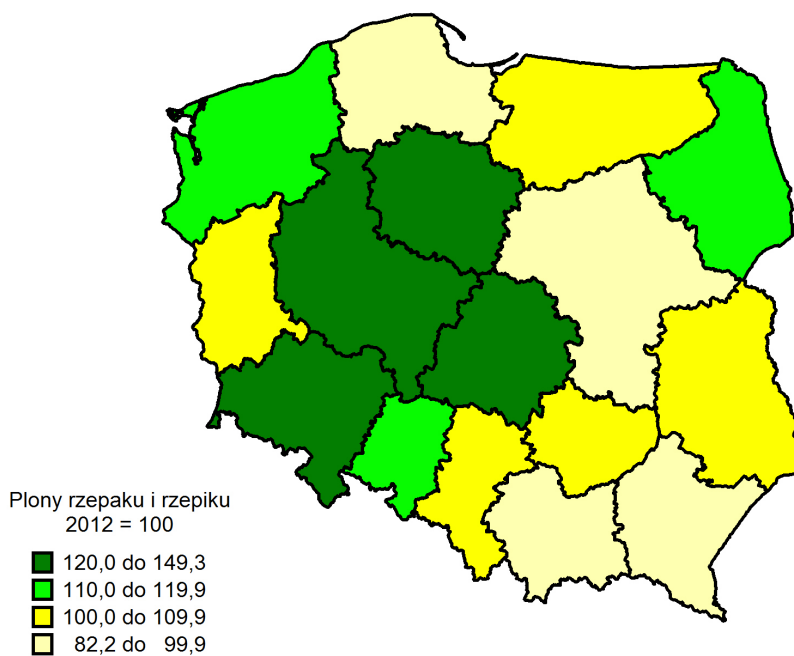
W ogólnej powierzchni roślin oleistych uprawa rzepaku i rzepiku zajmowała aż 98,0% i wynosiła 920,7 tys. ha. W porównaniu z 2012 rokiem, powierzchnia rzepaku i rzepiku była większa o 200,4 tys. ha (o 27,8%) oraz większa o 131,1 tys. ha (o 16,6%) w porównaniu do średniej z lat 2006–2010.

Udział gospodarstw indywidualnych w ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku wynosił 74,5%, a w ogólnej produkcji ziarna rzepaku i rzepiku 69,2%.

PLONY RZEPAKU I RZEPIKU

PLONY RZEPAKU I RZEPIKU 2012 = 100

Tabl. 18. Plony rzepaku i rzepiku według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	26,9	22,4	25,9	29,1	108,2	112,4
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	25,4	22,4	23,9	27,0	106,3	113,0

a Przeciętne roczne.

Średni plon rzepaku i rzepiku wynosił 29,1 dt/ha i był o 3,2 dt/ha (o 12,4%) wyższy od uzyskanego w 2012 r. oraz o 2,2 dt /ha (o 8,2%) wyższy od średniej z lat 2006–2010. W gospodarstwach indywidualnych plon wynosił 27,0 dt/ha i był wyższy od ubiegłorocznego o 3,1 dt/ha (o 13,0%).

W 6 województwach plony rzepaku i rzepiku przekraczały 30,0 dt/ha, a najwyższe uzyskano w województwie opolskim (33,7 dt/ha). Najniższe plony tych roślin odnotowano w województwie podkarpackim (20,8 dt/ha).

Produkcja rzepaku i rzepiku w 2013 r. wyniosła blisko 2677,7 tys. t i była wyższa od uzyskanej w 2012 r. o 812,1 tys. t (o 43,5%) oraz wyższa o 555,2 tys. t (o 26,2%) od średniej z lat 2006–2010. Znaczny wzrost produkcji rzepaku i rzepiku w porównaniu do 2012 r. był wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy o ok. 200,4 tys. ha (o 27,8%) oraz wzrostu plonów o 3,2 dt/ha (o 12,4%).

Tabl.19. Zbiory rzepaku i rzepiku według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	2122,5	1861,8	1865,6	2677,7	126,2	143,5
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	1158,0	1364,9	1242,3	1853,1	160,0	149,2

a Przeciętne roczne.

Powierzchnia uprawy pozostałych roślin oleistych (słonecznik, mak, soja, gorczyca, len oleisty i inne) w 2013 r. wynosiła ok. 19,0 tys. ha i była niższa o 2,6 tys. ha (o 12,0%) w porównaniu do poprzedniego roku. Średni plon pozostałych roślin oleistych w kraju wyniósł 13,3 dt/ha i był niższy o 0,2 dt/ha (o 1,3%) niż w 2012 r. Zbiory pozostałych roślin oleistych

przy spadku powierzchni uprawy, wyniosły blisko 25,3 tys. t i były niższe o 3,8 tys. t (o 13,1%) w porównaniu do zbiorów 2012 roku.

Powierzchnia pozostałych roślin oleistych w 2013 r. stanowiła zaledwie 2,0% powierzchni uprawy wszystkich roślin oleistych.

6. STRĄCZKOWE JADALNE (KONSUMPCYJNE)

Powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych w 2013 roku wyniosła 39,6 tys. ha i była większa od powierzchni uprawy w 2012 roku o 5,0 tys. ha (o 14,6%). Nastąpił jednak niewielki spadek produkcji strączkowych jadalnych w porównaniu do roku 2012. Produkcja w 2013 r. wyniosła 84,4 tys. t i była o 0,8 tys. t (o 1,0%) mniejsza od uzyskanej w 2012 r. Plony wyniosły 21,3 dt/ha i były niższe od plonów w roku poprzednim o 3,4 dt/ha (tj. o 13,8%). W porównaniu do średniej z lat 2006–2010 powierzchnia uprawy była wyższa o 5,1 tys. ha (o 14,8%), plony były wyższe o 1,6 dt/ha (o 8,1%), zwiększyła się więc produkcja – o 16,7 tys. t (o 24,6%).

W ogólnej powierzchni uprawy strączkowych jadalnych – 37,5% zajmowała powierzchnia uprawy fasoli, 30,7% powierzchni zajmował groch, 6,2% powierzchni bób, a inne strączkowe jadalne zajmowały 25,6% ogólnej powierzchni uprawy strączkowych jadalnych.

Fasola uprawiana była na powierzchni 14,8 tys. ha – o 1,4 tys. ha (o 10,1%) większej niż w 2012 roku, plony wyniosły 21,1 dt/ha i były o 0,6 dt/ha (o 2,8%) niższe niż w roku 2012. Produkcja wyniosła 31,3 tys. t, a więc o 2,1 tys. t (o 7,1%) więcej od zbiorów z roku poprzedniego i stanowiła 37,1% ogólnej produkcji strączkowych jadalnych.

Powierzchnia uprawy **grochu** wyniosła 12,1 tys. ha i w porównaniu do 2012 roku zmniejszyła się o 3,3 tys. ha (o 21,4%). Plony grochu wyniosły 27,4 dt/ha i zmniejszyły się o 1,7 dt/ha (o 3,8%) w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacji. Zbiory wyniosły ponad 33,2 tys. t, tj. o 11,7 tys. t (o 26,1%) mniej od produkcji w 2012 r. Produkcja grochu w 2013 roku stanowiła 39,4% ogólnej produkcji strączkowych jadalnych.

Bób uprawiano na powierzchni mniejszej od powierzchni z roku 2012 o ok. 0,3 tys. ha tj. na blisko 2,5 tys. ha. Plony wyniosły 23,4 dt/ha, a więc zmniejszyły się w porównaniu do roku 2012 o 2,0 dt/ha, produkcja natomiast wyniosła 5,8 tys. t i była mniejsza od ubiegłorocznej o 1,3 tys. t, tj. o 18,3%.

Inne strączkowe jadalne uprawiano na powierzchni większej o 7,3 tys. ha od powierzchni z roku 2012 tj. na 10,1 tys. ha. Plony wyniosły 13,9 dt/ha, a więc były na

poziomie roku ubiegłego, produkcja natomiast wyniosła 14,1 tys. t i była większa od ubiegłorocznej o 10,1 tys. t, tj. o 259,7%.

Tabl. 20. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2011	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych				2006-2010 ^a =100	2012=100
Powierzchnia w tys. ha	34,5	37,4	34,5	39,6	114,8	114,6
Plony z 1 ha w dt	19,7	22,4	24,7	21,3	108,1	86,2
Zbiory w tys. ton	67,7	83,8	85,2	84,4	124,6	99,0

a Przeciętne roczne.

W ogólnej powierzchni uprawy strączkowych jadalnych udział gospodarstw indywidualnych wynosił 90,8%.

W porównaniu do 2012 r. w gospodarstwach indywidualnych nastąpiło zmniejszenie plonów strączkowych jadalnych o 2,5 dt/ha (o 10,8%), natomiast produkcja strączkowych jadalnych w gospodarstwach indywidualnych w porównaniu do zbiorów w roku 2012 zwiększyła się o 2,2 tys. t (o 3,0%).

Najwyższe plony strączkowych jadalnych, przekraczające 25,0 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim – 38,4 dt/ha, kujawsko-pomorskim – 28,1 dt/ha, dolnośląskim – 26,1 dt/ha i śląskim – 25,1 dt/ha, natomiast najniższe plony uzyskano w województwie lubuskim – 10,0 dt/ha.

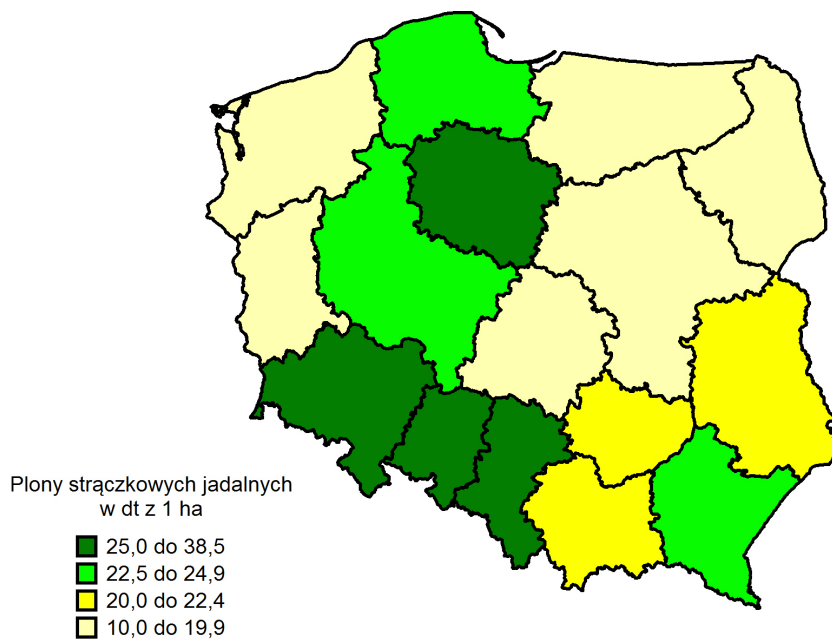
Najwyższą produkcję strączkowych jadalnych uzyskano w województwach: lubelskim (30,8 tys. t) i świętokrzyskim (6,8 tys. t), najniższe zbiory odnotowano w województwach: podlaskim i śląskim.

Tabl. 21. Plony strączkowych jadalnych według grup producentów

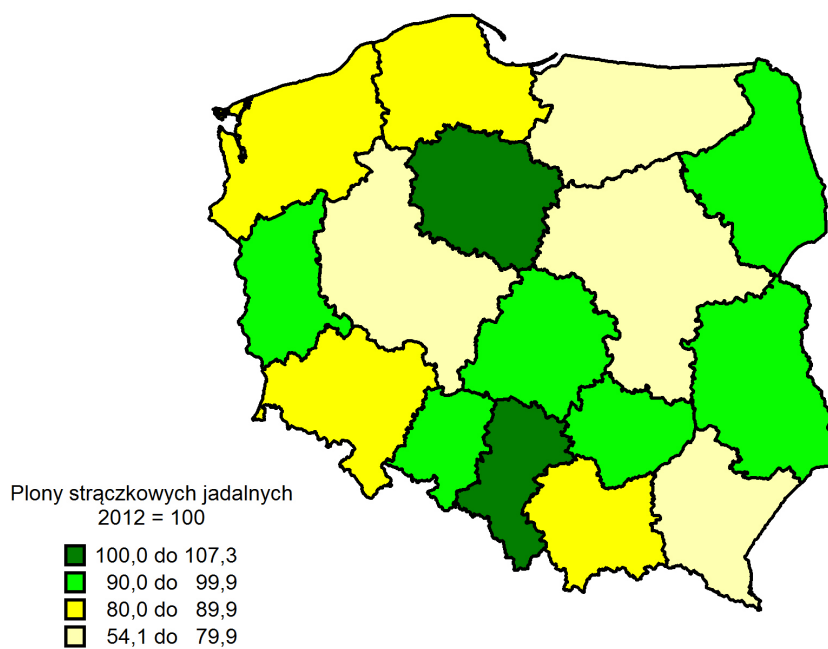
Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2011	2012	2013		
	z 1 ha w dt				2006-2010 ^a =100	2012=100
O g ó ł e m	19,7	22,4	24,7	21,3	108,1	86,2
w tym: gospodarstwa indywidualne	20,4	21,4	23,1	20,6	101,0	89,2

a Przeciętne roczne.

PLONY STRĄCZKOWYCH JADALNYCH

PLONY STRĄCZKOWYCH JADALNYCH 2012 = 100

Tabl. 22. Zbiory strączkowych jadalnych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012=100
O g ó l e m	67,7	83,8	85,2	84,4	124,6	99,0
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	51,3	74,7	71,9	74,1	144,2	103,0

a Przeciętne roczne.

7. LEN ORAZ INNE PRZEMYSŁOWE

Powierzchnia uprawy **lnu włóknistego** w 2013 roku wyniosła niespełna 0,7 tys. ha i była większa od powierzchni tej uprawy z 2012 roku o 27 ha (o 4,2%). Produkcja wyniosła ponad 1,2 tys. t i była mniejsza w porównaniu do roku poprzedniego o ok. 285 dt (o 2,2 %).

Tabl. 23. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory lnu włóknistego

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych				2006- -2010 ^a =100	2012=100
Powierzchnia w tys. ha	1,9	0,8	0,6	0,7	51,9	104,2
Plony z 1 ha w dt	18,0	21,0	19,9	18,7	101,1	94,0
Zbiory w tys. ton	3,4	1,8	1,3	1,2	52,5	97,8

a Przeciętne roczne.

Len włóknisty w 2013 roku uprawiano we wszystkich województwach, z czego w 6 województwach (małopolskim, zachodniopomorskim, lubuskim, opolskim, łódzkim i podlaskim) powierzchnia jego uprawy nie przekraczała 6 ha. Najwyższe plony lnu włóknistego uzyskano w województwach: dolnośląskim (42,9 dt/ha), wielkopolskim (28,2 dt/ha), świętokrzyskim (25,0 dt/ha), podkarpackim (24,8 dt/ha) i śląskim (24,1 dt/ha), a najniższe w województwach: pomorskim (5,7 dt/ha) i mazowieckim (8,0 dt/ha). W województwie zachodniopomorskim plonu nie zebrano.

Najwyższą produkcję lnu włóknistego uzyskały województwa: lubelskie (0,4 tys. t), dolnośląskie (ponad 0,2 tys. t) i kujawsko-pomorskie (niespełna 0,2 tys. t). Produkcja z tych województw stanowi 62,3% ogólnej produkcji lnu włóknistego.

Tytoń uprawiano na powierzchni niespełna 15,0 tys. ha – o ok. 0,3 tys. ha (o 2,1%) mniejszej niż w roku ubiegłym. Plony wyniosły 21,0 dt/ha i były o 2,6 dt/ha (o 11,0%) niższe od plonów uzyskanych w roku 2012. Produkcja zmniejszyła się o 4,6 tys. t (o 12,9%) i wyniosła ok. 30,8 tys. t (w 2012 roku – 35,3 tys. t). Najwięcej tytoniu uprawiano w województwach: lubelskim (6,8 tys. ha), małopolskim (3,2 tys. ha), świętokrzyskim (1,4 tys. ha) oraz podkarpackim i kujawsko-pomorskim (po 1,0 tys. ha).

Powierzchnia uprawy **chmielu** wyniosła 1,6 tys. ha i była nieco mniejsza od powierzchni uprawy w roku ubiegłym – o 10 ha (o 0,6 %). Produkcja chmielu zwiększyła się o blisko 0,2 tys. t (o 10,2%) i wyniosła 2,4 tys. t (w 2012 roku – 2,2 tys. t). Plony chmielu były o 1,5 dt/ha (o 11,1%) wyższe od uzyskanych w roku 2012. Największą powierzchnię uprawy chmielu odnotowano w województwie lubelskim (ok. 1,4 tys. ha). W 9 województwach chmielu nie uprawiano.

Cykorię uprawiano na powierzchni ponad 0,9 tys. ha, tj. o 0,9 tys. ha (o 48,7%) niższej niż w roku 2012. Przy plonach wynoszących 278,3 dt/ha (w 2012 roku – 271,0 dt/ha), produkcja wyniosła – 25,9 tys. t (w 2012 roku – 49,2 tys. t) i była mniejsza o 23,3 tys. t (o 47,3%) od produkcji uzyskanej w 2012 roku. Cykorię uprawiano w 6 województwach. Największy areal uprawy odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim (ponad 0,4 tys. ha), lubuskim (0,2 tys. ha) i dolnośląskim (ponad 0,1 tys. ha).

8. UPRAWY PASTEWNE

W 2013 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła około 4,1 mln ha i w porównaniu do roku poprzedniego była mniejsza o około 10,8 tys. ha (o 0,3%). Powierzchnia polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę zmniejszyła się o ok. 10,8 tys. ha (o 1,2%), natomiast powierzchnia trwałych użytków zielonych pozostała na poziomie roku ubiegłego.

W grupie polowych upraw pastewnych powierzchnia uprawy kukurydzy na zielonkę zmniejszyła się o ok. 45,8 tys. ha (o 9,0%). Zmniejszyła się również powierzchnia uprawy okopowych pastewnych o 7,0 tys. ha (o 37,7%). Powierzchnia uprawy strączkowych pastewnych na zielonkę zwiększyła się o ok. 5,5 tys. ha (o 34,5%), powierzchnia uprawy roślin motylkowych drobnonasiennych i innych pastewnych łącznie z trawami i pastwiskami polowymi na zielonkę zwiększyła się o 36,6 tys. ha (o 9,9%).

Udział powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w ogólnej powierzchni zasiewów utrzymał się na poziomie roku ubiegłego.

Tabl. 24. Powierzchnia paszowa

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach hektarów				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	4116,5	4164,4	4119,0	4108,2	99,8	99,7
Trwałe użytki zielone	3226,9	3291,0	3206,5	3206,3	99,4	100,0
Polowe uprawy pastewne	889,6	873,4	912,6	901,8	101,4	98,8
Udział polowych upraw pastewnych w powierzchni zasiewów ogółem	7,9	8,3	8,7	8,7	x	x

a Przeciętne roczne.

Uprawy pastewne na nasiona

Powierzchnia mieszanek zbożowo-strączkowych na ziarno zmniejszyła się w porównaniu do poprzedniego sezonu wegetacyjnego o około 19,8 tys. ha (o 30,3%) i wyniosła 45,4 tys. ha. Zmniejszyła się znacznie powierzchnia łubinu gorzkiego uprawianego na ziarno do około 2,4 tys. ha (o 61,3%). Powierzchnia uprawy roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw na nasiona wyniosła około 23,3 tys. ha i zmniejszyła się o 11,1 tys. ha (o 32,3%) w porównaniu do powierzchni z 2012 r.

Zbiory ziarna strączkowych pastewnych (bez łubinu gorzkiego) wyniosły 291,0 tys. t i w porównaniu do 2012 r. były mniejsze o około 104,2 tys. t (o 26,4%), a łubinu gorzkiego zebrano około 3,1 tys. t, tj. o 66,5% mniej niż w roku poprzednim.

Tabl. 25. Zbiory nasion roślin pastewnych

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim i mieszankami zbożowo-strączkowymi)	205,7	259,5	404,6	294,2	143,0	72,7
Motylkowe drobnonasienne i trawy	15,0	12,0	20,3	13,9	92,6	68,3

a Przeciętne roczne.

Zbiory nasion roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw nasiennych wyniosły 13,9 tys. t i były o około 6,4 tys. t (o 31,7%) mniejsze od uzyskanych w 2012 r. Zmniejszenie produkcji nasion tej grupy roślin wynika ze zmniejszenia powierzchni uprawy o ok. 32,3%, przy plonowaniu roślin z tej grupy na poziomie roku ubiegłego.

Polowe uprawy pastewne na paszę

Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornym z przeznaczeniem na paszę (siano, zielonka zarówno na bieżące skarmianie jak i na kiszonkę oraz korzenie okopowych pastewnych) zajmowały powierzchnię ponad 901,8 tys. ha, tj. o 10,7 tys. ha (o 1,2%) mniejszą od powierzchni odnotowanej w 2012 r.

Powierzchnia uprawy roślin okopowych pastewnych wyniosła około 11,6 tys. ha i w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o około 7,0 tys. ha (o 37,7%). Przy plonach wynoszących 436 dt/ha, tj. o 4 dt/ha (o 0,9%) wyższych od uzyskanych w 2012 r., produkcja okopowych pastewnych wyniosła nieco ponad 0,5 mln t i była o 298,8 tys. t (o 37,2%) niższa niż w roku poprzednim.

Największe zbiory okopowych pastewnych uzyskano w województwach: lubelskim (81,9 tys. t) i kujawsko-pomorskim (78,3 tys. t), natomiast najniższą produkcję uzyskano w województwie podlaskim (3,6 tys. t) i lubuskim (6,4 tys. t).

Powierzchnia uprawy buraków pastewnych wyniosła około 8,4 tys. ha i w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o około 5,1 tys. ha (o 37,8%). Plony buraków pastewnych ukształtowały się na poziomie 466 dt/ha i były o 1 dt/ha (o 0,2%) wyższe niż w 2012 r., natomiast zbiory buraków pastewnych wyniosły około 0,4 mln t, tj. o około 237,0 tys. ton (o 37,7%) mniej niż w 2012 roku.

Największe zbiory buraków pastewnych uzyskano w województwach: kujawsko-pomorskim (63,7 tys. t) i lubelskim (54,6 tys. t), natomiast najniższą produkcję zanotowano w województwach: podlaskim (2,1 tys. t) i lubuskim (3,9 tys. t).

Powierzchnia uprawy kukurydzy na zielonkę wyniosła 461,8 tys. ha i w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o 45,8 tys. ha (o 9,0%). Przy plonach zielonej masy niższych od uzyskanych w 2012 r. o 13 dt/ha (o 2,6%) i wynoszących w 2013 roku 486 dt/ha, zbiory zielonej masy wyniosły około 22,5 mln t i były o blisko 2,9 mln t (o 11,5%) niższe od uzyskanych w 2012 r.

Najwyższe zbiory kukurydzy na zielonkę uzyskały województwa: podlaskie (4174,4 tys. t) i wielkopolskie (4154,3 tys. t), natomiast najmniejsze zbiory zanotowano w województwach: podkarpackim (110,3 tys. t) i małopolskim (207,9 tys. t).

Powierzchnia strączkowych pastewnych na zielonkę zwiększyła się w porównaniu do 2012 r. o około 5,5 tys. ha tj. (o 34,5%) do około 21,4 tys. ha. Przy plonach wynoszących 190 dt/ha, tj. o 12 dt/ha (o 6,7%) wyższych niż w roku ubiegłym, zbiory zielonej masy były wyższe o 123,3 tys. t (o 43,6%) i wyniosły około 406,2 tys. t.

Największe zbiory zielonki roślin strączkowych pastewnych uzyskały województwa: wielkopolskie (72,9 tys. t), mazowieckie (54,5 tys. t) i lubelskie (51,2 tys. t), natomiast najmniejsze uzyskano w województwach: dolnośląskim (3,1 tys. t), lubuskim (3,7 tys. t) i małopolskim (4,8 tys. t).

Zielonkę z roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw łącznie zebrano z powierzchni 407,0 tys. ha, tj. o 36,6 tys. ha (o 9,9%) większych niż w 2012 r. Plony wynosiły 245 dt/ha i były niższe o 4,0 dt/ha (o 1,6%) od ubiegłorocznych, zbiory zielonki motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw były o około 716,7 tys. t (o 7,8%) wyższe od uzyskanych w 2012 r. i wyniosły około 10,0 mln t.

Powierzchnia uprawy koniczyny na zielonkę wyniosła ok. 91,6 tys. ha i była wyższa od ubiegłorocznej o około 26,8 tys. ha (o 41,4%). Plony koniczyny na zielonkę oszacowano na poziomie 255 dt/ha, a więc niżej od ubiegłorocznych o 11 dt/ha (o 4,1%), natomiast zbiory zielonki koniczyny wyniosły 2337,6 tys. t i były wyższe o 614,8 tys. t (o 35,7%) od zbiorów uzyskanych w 2012 r.

Największe zbiory koniczyny na zielonkę uzyskano w województwach: zachodnio-pomorskim (505,0 tys. t), warmińsko-mazurskim (430,5 tys. t) i podlaskim (319,5 tys. t), natomiast najniższe w województwach: opolskim (10,7 tys. t) i śląskim (27,3 tys. t). Powierzchnia lucerny na zielonkę wyniosła około 37,7 tys. ha i zwiększyła się o ok. 2,8 tys. ha (o 8,0%) w porównaniu do powierzchni uprawy lucerny na zielonkę w 2012 r.

Plony lucerny na zielonkę oszacowano na 302 dt/ha i w porównaniu do 2012 r. były niższe o 2 dt/ha (o 0,7%).

Zbiory lucerny na zielonkę wyniosły 1139,7 tys. t i były wyższe od uzyskanych w roku ubiegłym o 80,6 tys. t (o 7,6%).

Najwyższe zbiory zielonki z lucerny uzyskano w województwach: wielkopolskim (379,2 tys. t) i podlaskim (134,1 tys. t), a najniższe w województwach: podkarpackim (8,7 tys. t) i małopolskim (14,7 tys. t).

Powierzchnia esparcety na zielonkę wyniosła 1,2 tys. ha i była na poziomie roku ubiegłego. Plony wynosiły 186 dt/ha i były niższe o 8 dt/ha (o 4,1%) od uzyskanych w poprzednim sezonie wegetacji, produkcja zielonej masy esparcety zmniejszyła się o 0,6 tys. t (o 2,4%) i wyniosła około 23,2 tys. t.

Najwyższe zbiory zielonki z esparcety uzyskano w województwie warmińsko-mazurskim (4,5 tys. t) i podlaskim (4,3 tys. t), natomiast najniższe w województwach: opolskim i małopolskim.

Powierzchnia seradeli i innych motylkowych na zielonkę wyniosła 39,7 tys. ha i była o około 13,2 tys. ha, (o 50,0%) większa niż w 2012 r. Przy plonach wynoszących 170 dt/ha, tj. o 11 dt/ha (o 6,1%) niższych od uzyskanych w poprzednim sezonie wegetacji, produkcja zielonej masy seradeli i innych motylkowych na zielonkę zwiększyła się o 195,8 tys. t (o 40,9%) i wyniosła około 674,8 tys. t.

Najwyższe zbiory zielonki z seradeli i innych motylkowych uzyskano w województwie warmińsko-mazurskim (124,2 tys. t) i mazowieckim (109,7 tys. t), natomiast najniższe w województwach: śląskim (2,1 tys. t), dolnośląskim (7,0 tys. t) i małopolskim (10,6 tys. t).

Powierzchnia uprawy traw polowych na zielonkę wyniosła 216,5 tys. ha i była wyższa w porównaniu do odnotowanej w 2012 r. o 15,0 tys. ha (o 7,5%).

Przy plonach niższych o 5 dt/ha (o 2%) i wynoszących 247 dt/ha, zbiory zielonej masy traw polowych wyniosły 5350,4 tys. t i były wyższe o 277,6 tys. t (o 5,5%) od uzyskanych w 2012 r.

Najwyższe zbiory zielonki z traw polowych uzyskano w województwach: podlaskim (1208,6 tys. t) i warmińsko-mazurskim (894,5 tys. t), natomiast najniższe w województwach: opolskim (56,7 tys. t) i śląskim (64,1 tys. t).

Powierzchnia innych pastewnych na zielonkę wyniosła około 20,3 tys. ha i była mniejsza od powierzchni wykazanej w 2012 r. o około 21,3 tys. ha (o 51,3%).

Plony innych pastewnych na zielonkę wyniosły 211 dt/ha i były na poziomie ubiegłorocznych.

Zbiory zielonki innych pastewnych na zielonkę wyniosły 428,7 tys. t i były niższe w porównaniu do ubiegłorocznych o około 451,4 tys. t (o 51,3%).

Najwyższe zbiory innych pastewnych na zielonkę uzyskano w województwach: warmińsko-mazurskim (69,4 tys. t), wielkopolskim (58,7 tys. t) i kujawsko-pomorskim (54,1 tys. t), a najniższe w województwach: śląskim (5,4 tys. t), dolnośląskim (8,3 tys. t) oraz podkarpackim (10,1 tys. t).

Produkcja z trwałych użytków zielonych

Powierzchnia trwałych użytków zielonych w gospodarstwach rolnych w 2013 r. wyniosła blisko 3,2 mln ha i w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o zaledwie 0,2 tys. ha.

Łączne plony z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano wyniosły 48,2 dt/ha i były niższe od uzyskanych w poprzednim roku o 0,8 dt/ha (o 1,6%). Produkcja siana z trwałych użytków zielonych była mniejsza od ubiegłorocznej i wyniosła 15,4 mln t.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2013 r. wyniosła nieco ponad 2,5 mln ha i w porównaniu do 2012 r. zwiększyła się o 43,2 tys. ha (o 1,7%). Łączne plony z łąk trwałych (I, II i III pokos) w przeliczeniu na siano wyniosły 50,8 dt/ha i były niższe od uzyskanych w 2012 r. o 1,1 dt/ha (o 2,1%).

Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych nie wykorzystywanych gospodarczo, tj. nieeksploatowanych oraz skoszonych, lecz nie zebranych, łącznie w I pokosie wyniosła ok. 374,6 tys. ha, tj. 14,6% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie powierzchnia ta wyniosła ok. 416,6 tys. ha, tj. 16,2%, a w III pokosie powierzchnia łąk niewykorzystywanych gospodarczo wyniosła około 695,1 tys. ha, tj. 27,1%.

Plony I pokosu z łąk trwałych wyniosły 25,2 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2012 r. o 0,4 dt/ha (o 1,6%), plony II pokosu wyniosły 16,7 dt/ha i były niższe o 1,4 dt/ha (o 7,7%), a plony III pokosu wyniosły 8,9 dt/ha i były niższe o 0,1 dt/ha (o 1,1%).

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła ponad 13,0 mln t i była mniejsza od produkcji z 2012 r. o ok. 54,5 tys. t.

Tabl. 26. Zbiory roślin pastewnych na paszę

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
Okopowe pastewne	1185,4	1060,3	803,9	505,1	42,6	62,8
Strączkowe pastewne	243,3	325,2	282,8	406,2	167,0	143,6
Motyłkowe drobnonasienne ^b	10116,8	9660,8	9237,7	9954,4	98,4	107,8
Kukurydza na zielonkę	16450,8	21117,2	25352,1	22449,2	136,5	88,5
Trwałe użytki zielone ^c	14373,8	15697,3	15698,0	15440,4	107,4	98,4
łąki trwałe	11797,7	13084,9	13082,5	13028,0	110,4	99,6
pastwiska trwałe	2576,1	2612,4	2615,5	2412,5	93,6	92,2
Poplony i wsiewki	2656,4	945,9	918,0	3108,5	117,0	338,6

a Przeciętne roczne. b Łącznie z trawami i pastwiskami polowymi. c W przeliczeniu na siano.

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła około 641,8 tys. ha i w porównaniu do 2012 r. zmniejszyła się o ok. 43,4 tys. ha (o 6,3%). Przy plonie wynoszącym 188 dt/ha zielonki, tj. o 3 dt/ha (o 1,6%) niższym od uzyskanego w 2012 r. produkcja w zielonki z pastwisk wyniosła blisko 12,1 mln t i była niższa od produkcji z roku 2012 o ok. 1,0 mln. t (o 7,8%).

Poplony i wsiewki

Powierzchnia uprawy poplonów i wsiewek poplonowych na paszę znacznie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła ok. 248,4 tys. ha. Przy plonach zielonej masy wynoszących 125 dt/ha, zbiory poplonów i wsiewek na paszę wyniosły około 3108,5 tys. t.

Najwięcej poplonów i wsiewek uprawiano w województwach: wielkopolskim (51,3 tys. ha), łódzkim (34,7 tys. ha) oraz kujawsko-pomorskim (27,2 tys. ha), a najwyższe zbiory uzyskano w województwach: wielkopolskim (724,5 tys. t), łódzkim (448,1 tys. t), oraz kujawsko-pomorskim (353,1 tys. t).

9. WARZYWA

Łączne zbiory warzyw (gruntowych i spod osłon) wyniosły w 2013 r. 4985,7 tys. t, tj. o 444,9 tys. t (o 8,2%) mniej od produkcji uzyskanej w roku poprzednim.

Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w gospodarstwach rolnych oraz w przynależących do nich ogrodach przydomowych wyniosła 142,1 tys. ha i była niższa o 19,1% od powierzchni z roku 2012. W gospodarstwach indywidualnych powierzchnia ta wyniosła 136,5 tys. ha (spadek o 18,9%). Znaczącemu ograniczeniu uległ przede wszystkim areal uprawy wczesnych odmian warzyw (z uwagi na znacznie opóźnioną wiosnę). Ponadto ulewne deszcze, jakie wystąpiły w czerwcu spowodowały, że część powierzchni uprawy warzyw została stracona. W roku 2013 zanotowano spadek powierzchni uprawy większości podstawowych gatunków warzyw gruntowych w porównaniu do roku poprzedniego (największy spadek zanotowano dla warzyw z grupy pozostałe i dla buraków ćwikłowych, a najmniejszy dla pomidorów). Należy przy tym zaznaczyć, że 2013 r. były brane pod uwagę tylko te uprawy warzyw, które znajdowały się w gospodarstwach rolnych, badaniem nie objęto natomiast tych upraw warzyw, które nie spełniały kryteriów nowej, obecnie stosowanej, definicji gospodarstwa rolnego.

Zbiory warzyw gruntowych w 2013 r. wyniosły 4003,9 tys. t, tj. o 549,3 tys. t (o 12,1%) mniej od produkcji z 2012 r. Oszacowane zbiory warzyw nie uwzględniają jednak produkcji warzyw uprawianych poza gospodarstwami rolnymi.

Siewy warzyw gruntowych na wiosnę 2013 r. rozpoczęły się (na przeważającym obszarze kraju) znacznie później niż w latach przeciętnych. Było to spowodowane wyjątkowo długą zimą i zalegającą jeszcze na początku kwietnia pokrywą śnieżną. W dalszej kolejności czynnikiem opóźniającym siewy i sadzenie warzyw był nadmiar wody pochodzącej z topniejącego śniegu. W związku z tym wystąpiła nawet konieczność rezygnacji z uprawy części wczesnych odmian, a wiele rozsad uległo przerośnięciu i zmarnowało się.

Pomimo tak dużego opóźnienia, początkowo wegetacja warzyw gruntowych przebiegała na ogół bez zakłóceń, warunki atmosferyczne w większości rejonów sprzyjały wschodom i wzrostowi roślin. Jednak w czerwcu nadmierne opady deszczu, szczególnie w rejonach Polski centralnej i północno-wschodniej, wpłynęły niekorzystnie na dalszą wegetację oraz prowadzenie zabiegów agrotechnicznych. Część upraw warzyw została stracona z powodu występujących na plantacjach podtopień oraz wypłukiwania roślin. W wielu rejonach wystąpiły uszkodzenia upraw spowodowane silnym gradobiciem. Na początku lipca odnotowano poprawę warunków, jednak już w sierpniu wystąpił brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie. Warunki wilgotnościowe poprawiły się we wrześniu, lecz wcześniejszy brak opadów nie został całkowicie zrekompensowany. Mimo wystąpienia wielu czynników ograniczających plonowanie, uzyskane w 2013 r. plony większości gatunków warzyw gruntowych były jednak wyższe niż w roku poprzednim i znacznie wyższe od średnich plonów uzyskanych w latach 2006–2010.

Tabl. 27. Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach hektarów				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	200,7	178,9	175,5	142,1	70,8	80,9
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	193,4	172,7	168,2	136,5	70,6	81,1

a Przeciętne roczne.

Tabl. 28. Zbiory warzyw gruntowych według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	4564,7	4803,2	4553,2	4003,9	87,7	87,9
w tym:						
gospodarstwa indywidualne	4421,6	4653,9	4364,2	3873,0	87,6	88,7

a Przeciętne roczne.

Areał uprawy kapusty, z którego dokonano zbioru w 2013 r. wyniósł 19,9 tys. ha (o 19,5% mniej niż w roku poprzednim), natomiast łączna produkcja kapusty wyniosła 975,4 tys. t, tj. o 14,5% mniej od zbiorów 2012 r. Zmniejszenie zbiorów kapusty było jedynie wynikiem znacznego spadku areału jej uprawy. Pomimo występowania trudnych warunków podczas wegetacji – plonowanie kapusty w 2013 r. w porównaniu do poprzedniego sezonu było wyższe, co pozwoliło zniwelować nieco wpływ ograniczenia areału uprawy na produkcję tego gatunku warzyw.

Produkcja **kalafiorów** w 2013 r. wyniosła 210,1 tys. t i była o 14,7% niższa niż w roku poprzednim. Podobnie jak w przypadku kapusty, spadek produkcji w porównaniu do roku 2012 był jedynie wynikiem zmniejszenia powierzchni uprawy, gdyż plonowanie tego gatunku warzyw w 2013 r. było wyższe od uzyskanego w poprzednim sezonie wegetacji.

Cebulę w 2013 r. uprawiano na łącznym areale 20,1 tys. ha (o blisko 20% mniejszym od areału jej uprawy z poprzedniego sezonu). Przy ok. 7% wzoście plonów, produkcja cebuli zmniejszyła się o 14,2% i wyniosła 551,1 tys. t.

Warunki wegetacji dla **warzyw korzeniowych** w 2013 roku, podobnie jak dla warzyw kapustnych, były bardzo zróżnicowane i niestabilne. Mimo to plony uzyskane w sezonie 2013 były wyższe niż w sezonie 2012 i znacznie wyższe od średnich plonów z lat 2006–2010. Na większości plantacji jednak sytuacja agrometeorologiczna jesienią poprawiła się i sprzyjała przyrostowi masy korzeni. Produkcja **marchwi jadalnej** wyniosła 742,5 tys. t, tj. o 11,0% mniej niż w roku poprzednim, a **buraków ćwikłowych** 298,2 tys. t (o 13,6% mniej). Było to jedynie wynikiem ograniczenia areału uprawy tych gatunków.

Warunki meteorologiczne w 2013 r. sprzyjały na ogół plonowaniu **warzyw ciepłolubnych**, jednak z uwagi na zmniejszony areał uprawy także tej grupy warzyw, uzyskana produkcja nie odzwierciedla wzrostu plonowania. Sezon 2013 był szczególnie

korzystny dla pomidorów, a ich plonowanie bardzo wysokie, jednak w porównaniu do roku 2012, produkcja **pomidorów** zwiększyła się jedynie o 3,6% (przy wzroście plonów o 18,3%). Zbiory pomidorów uzyskane w 2013 r. wyniosły 270,4 tys. t. Produkcja **ogórków** natomiast była o 10,3% niższa od uzyskanej w roku poprzednim i wyniosła 253,6 tys. t.

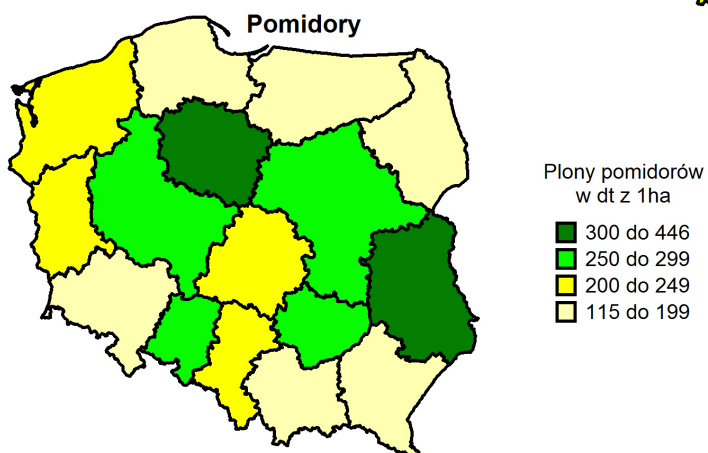
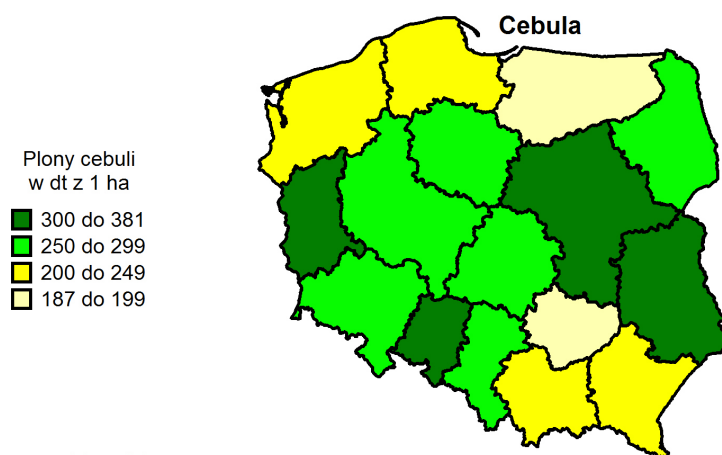
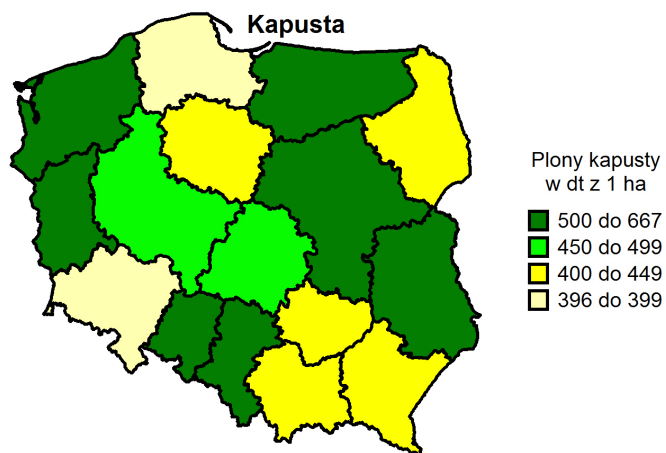
Łączna powierzchnia, z której dokonano zbioru **pozostałych gatunków warzyw** gruntowych w 2013 r. zmniejszyła się, w porównaniu do roku poprzedniego, aż o 21,8%, a łączna produkcja tych warzyw była mniejsza o 12,3% i wyniosła 702,7 tys. t. Odnotowano natomiast wzrost średniego plonowania warzyw z tej grupy o ponad 12%.

Tabl. 29. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie		2006 -	2011	2012	2013		
		-2010 ^a			w liczbach bezwzględnych		2006- -2010 ^a =100
A-powierzchnia w tys. ha							
B -plony z 1 ha w dt							
C -zbiory w tys. ton							
O g ó ł e m	A	200,7	178,9	175,5	142,1	70,8	80,9
	C	4564,7	4803,2	4553,2	4003,9	87,7	87,9
Kapusta	A	29,6	25,6	24,7	19,9	67,4	80,5
	B	404	480	461	490	121,3	106,3
	C	1195,4	1231,2	1140,4	975,4	81,6	85,5
Kalafiory	A	10,6	10,4	11,0	8,9	84,0	81,3
	B	207	228	224	235	113,5	104,9
	C	220,1	236,4	246,2	210,1	95,4	85,3
Cebula	A	30,9	26,6	25,1	20,1	64,9	80,1
	B	210	254	256	274	130,5	107,0
	C	649,3	677,0	642,2	551,1	84,9	85,8
Marchew jadalna	A	28,3	23,5	22,8	19,1	67,6	83,7
	B	302	377	366	389	128,8	106,3
	C	853,3	887,4	834,7	742,5	87,0	89,0
Buraki ćwikłowe	A	12,7	10,7	10,8	8,6	67,7	79,6
	B	263	345	319	346	131,6	108,5
	C	335,7	369,6	345,3	298,2	88,8	86,4
Ogórki	A	18,3	16,2	15,9	13,5	73,5	84,8
	B	147	183	178	188	127,9	105,6
	C	269,2	296,7	282,5	253,6	94,2	89,7
Pomidory	A	12,1	11,1	10,9	9,5	79,0	87,6
	B	211	246	240	284	134,6	118,3
	C	254,4	272,7	260,9	270,4	106,3	103,6
Pozostałe ^b	A	58,2	54,7	54,2	42,4	72,8	78,2
	B	135	152	148	166	123,0	112,2
	C	787,2	832,4	801,0	702,7	89,3	87,7

a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

PLONY WARZYW GRUNTOWYCH

Tabl. 30. Zbiory warzyw gruntowych według grup województw

Przedział wielkości produkcji ^a w tys. ton	Liczba województw	Województwa
666 – 600	1	mazowieckie;
599 – 500	2	łódzkie, kujawsko-pomorskie;
499 – 400	3	wielkopolskie, lubelskie, małopolskie;
399 – 300	1	świętokrzyskie;
199 – 100	2	dolnośląskie, podkarpackie;
poniżej 100	7	pomorskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, podlaskie, lubuskie, opolskie.

a W przedziale 299-200 nie odnotowano zbiorów warzyw gruntowych w żadnym województwie.

Powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami w cyklu wiosennym 2013 r. wyniosła blisko 6121 ha, natomiast w cyklu jesiennym około 2152 ha.

Zbiory warzyw spod osłon łącznie z cyklu wiosennego i jesiennego wyniosły w 2013 r. 981,8 tys. t i były wyższe o ok. 11,9% od uzyskanych w poprzednim roku.

Tabl. 31. Powierzchnia upraw pod osłonami w cyklu wiosennym 2013 r.

Wyszczególnienie	Warzywa				Kwiaty ogółem
	ogółem	z tego			
		pomidory	ogórki	pozostałe	
		w tys. m ²			
Razem	61206,1	23009,9	13171,5	25024,7	8127,1
Szklarnie	17609,0	10503,6	4552,9	2552,4	4060,2
Tunele foliowe ^a	43164,1	12506,3	8490,4	22167,4	4035,0
Inspekty	433,0	x	128,1	304,9	32,0
		2012=100			
Razem	115,4	103,1	108,9	134,3	94,0
Szklarnie	104,2	105,6	107,9	93,4	100,7
Tunele foliowe ^a	120,8	101,0	109,6	142,1	87,8
Inspekty	100,4	x	100,4	100,4	131,0

a Powyżej 1,5 m w szczycie.

Tabl. 32. Zbiory warzyw uprawianych pod osłonami w 2013 r.

Wyszczególnienie	Warzywa			
	ogółem	z tego		
		pomidory	ogórki	pozostałe
	w tys. ton			
Razem	981,8	559,1	259,2	163,5
Szklarnie	437,9	318,1	101,7	18,1
Tunele foliowe ^a	540,4	241,0	155,5	143,9
Inspekty	3,5	x	2,0	1,5
	2012=100			
Razem	111,9	112,3	108,7	116,0
Szklarnie	109,7	114,9	101,5	82,4
Tunele foliowe ^a	114,0	109,0	114,3	122,9
Inspekty	87,5	x	94,4	79,7

a Powyżej 1,5 m w szczycie.

10. OWOCE Z DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ORAZ PLANTACJI JAGODOWYCH

W 2013 r. zbiory **owoców ogółem** uzyskane z gospodarstw rolnych oraz z przynależących do nich ogrodów przydomowych (z wyłączeniem produkcji spoza gospodarstw) wyniosły 4128,4 tys. t i były wyższe od zbiorów uzyskanych w 2012 r. o 285,3 tys. t, tj. o 7,4%.

Tabl. 33. Zbiory owoców ogółem według grup producentów

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	3027,1	3414,5	3843,1	4128,4	136,4	107,4
w tym: gospodarstwa indywidualne	2974,3	3387,1	3788,8	4090,4	137,5	108,0

a Przeciętne roczne.

Do szacunku produkcji owoców włączono powierzchnię ich uprawy z ogrodów przydomowych oraz z plantacji o niewielkim areale, o ile stanowiły gospodarstwa rolne (według nowej, bardziej rygorystycznej definicji). Badaniem nie objęto natomiast tych upraw, które nie spełniały kryteriów obecnie stosowanej definicji gospodarstwa rolnego.

Owoce z drzew

W 2013 r. produkcja **owoców z drzew** była rekordowo wysoka i została oszacowana na 3521,6 tys. t, tj. o ok. 7,2% więcej od uzyskanej w 2012 r. i o ok. 40% więcej od średniej produkcji z lat 2006–2010. Niższe od zbiorów 2012 r. były jedynie zbiory orzechów włoskich (z uwagi na dalsze ograniczenie areалу ich uprawy) oraz nieznacznie niższe zbiory śliwek. O uzyskaniu rekordowej produkcji owoców z drzew zadecydowało przede wszystkim bardzo dobre plonowanie większości gatunków oraz wchodzenie w okres owocowania nowo założonych plantacji.

Przezimowanie drzew owocowych w okresie zimy 2012/2013 było na ogół dobre. Mimo mrozów, które w marcu 2013 wystąpiły po okresie dość wysokich temperatur i rozhartowaniu się drzew, w skali całego kraju nie odnotowano znaczących uszkodzeń. Straty mrozowe zanotowano jedynie na niektórych niżej położonych plantacjach oraz w gatunkach bardziej wrażliwych na mróz. Pomimo znacznie opóźnionej wegetacji wiosną, drzewa owocowe w sezonie 2013 kwitły przeważnie obficie, a kwitnienie na ogół przebiegało w sprzyjających, stabilnych warunkach pogodowych. Warunki do zapyłania były wyjątkowo korzystne i zawiązywanie owoców na ogół dobre (mimo zdecydowanie mniejszej ilości pszczoł). Wiosennych przymrozków w 2013 r. w zasadzie nie odnotowano. Czerwcowy opad nie wpłynął ujemnie na plonowanie owoców z drzew – ilość pozostałych zawiązków była na ogół wystarczająca. Na przeważającym obszarze kraju warunki dla wzrostu owoców kształtowały się początkowo korzystnie, a jedynie lokalnie plantacje drzew owocowych zostały uszkodzone przez silne gradobicia i ulewne deszcze. Na wielu plantacjach zaobserwowano jednak nasilenie chorób grzybowych. Warunki agrometeorologiczne w lipcu sprzyjały dorastaniu owoców, lecz w już sierpniu zanotowano brak dostatecznej wilgoci w glebie. Długotrwały brak opadów deszczu zahamował nieco wzrost owoców, jednak poprawa warunków wilgotnościowych we wrześniu, pozwoliła mimo wszystko osiągnąć dobre plony i wysokie zbiory. Warunki pogodowe jesienią, sprzyjały dorastaniu owoców (zwłaszcza jabłek i gruszek).

Największy wzrost zbiorów w porównaniu do średniej z lat 2006-2010 zanotowano dla **jablek** (o 44,4%). W 2013 roku odnotowano kolejny raz rekordową produkcję tych owoców (o 7,2% wyższą od już rekordowych zbiorów uzyskanych w 2012 r.). Do takiego wzrostu przyczyniło się pełne owocowanie nowych plantacji, uprawa bardziej plennych odmian oraz dalsza intensyfikacja produkcji. Bardzo duży i systematycznie zwiększający się potencjał produkcji jablek pozwala przewidywać kolejne rekordy zbiorów w następnych latach.

Szacuje się, że zbiory **jablek** w 2013 roku wyniosły ok. 3085,1 tys. t. Wprawdzie plonowanie jabłoni na niektórych plantacjach było nieco słabsze od plonowania w 2012 r., ale w z uwagi na szybsze wchodzenie nowych odmian w okres pełnego owocowania i większy areał nowo nasadzonych plantacji, możliwe było osiągnięcie wyższych plonów i zbiorów. W 2013 r. zdecydowanie słabiej plonowały jabłonie z upraw przydomowych, które intensywnie owocowały w poprzednim sezonie. Było to jedną z przyczyn mniejszej podaży jablek do przemysłu. W sadach towarowych natomiast zarysowała się wyraźna różnica w wysokości plonów w zależności od odmiany. Z uwagi na korzystne warunki dorastania owoców jesienią, lepiej plonowały odmiany późniejsze, a jabłka tych odmian były bardzo dobrze wybarwione i na ogół dobrej jakości. Jednak część z nich została zebrana zbyt późno, była przerośnięta, co obniżyło ich wartość przechowalniczą. Ponadto część sadów ucierpiała latem z powodu gradu i jabłka z nich uzyskane były bardzo słabej jakości. W niektórych sadach, zwłaszcza niechronionych, wystąpił też problem chorób i szkodników, co również niekorzystnie wpłynęło na jakość owoców.

W 2013 r. zanotowano nieznaczny spadek powierzchni uprawy jabłoni ogółem, a struktura odmianowa sadów jabłoniowych uległa niewielkiej zmianie w porównaniu do roku poprzedniego. Nadal jednak w uprawie dominowały trzy odmiany: Idared, Szampion i Jonagold (ich łączny udział w powierzchni uprawy jabłoni stanowił 40%). Nastąpił dalszy wzrost udziału odmiany Szampion i Jonagold, natomiast znaczenie odmiany Idared nieco spadło. Idared był jednak w dalszym ciągu najpowszechniej uprawianą odmianą, a jego udział stanowił ponad 19% powierzchni uprawy wszystkich odmian.

Tabl. 34. Powierzchnia uprawy, liczba drzew owocujących i zbiory jabłek według odmian w 2013 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia uprawy drzew ogółem		Liczba drzew owocujących		Zbiory	
	w tys. ha	ogółem =100	w tys. szt.	ogółem =100	w tys. t	ogółem =100
O g ó ł e m	193,4	100,0	137143,4	100,0	3085,1	100,0
Idared	36,9	19,1	25307,2	18,5	600,3	19,5
Szampion	21,7	11,2	15901,2	11,6	364,7	11,8
Jonagold	18,8	9,7	13450,7	9,8	303,7	9,8
Ligol	13,6	7,0	10613,9	7,7	244,0	7,9
Gloster	10,5	5,4	8004,2	5,8	181,9	5,9
Cortland	9,6	5,0	5773,5	4,2	145,4	4,7
Lobo	8,3	4,3	5300,9	3,9	122,4	4,0
Golden Delicious	7,9	4,1	6123,4	4,5	139,2	4,5
Gala	6,9	3,6	5995,2	4,4	117,7	3,8
Jonatan	4,7	2,4	2727,3	2,0	61,3	2,0
Antonówka	4,4	2,3	2799,0	2,0	61,0	2,0
Spartan	4,1	2,1	2815,1	2,1	62,1	2,0
Elstar	4,1	2,1	2765,5	2,0	62,2	2,0
Red Delicious	3,3	1,7	1488,7	1,1	41,7	1,4
Mc Intosh	3,1	1,6	1887,6	1,4	44,5	1,4
Melrose	1,9	1,0	1350,8	1,0	27,2	0,9
Bankroft	1,8	0,9	982,3	0,7	17,6	0,6
Boskoop	1,7	0,9	1318,4	1,0	27,0	0,9
Wealthy	0,7	0,4	489,7	0,4	8,1	0,3
Pozostałe	29,4	15,2	22048,8	15,9	453,1	14,6

Tabl. 35. Powierzchnia uprawy drzew owocowych

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w tysiącach ha		2012 = 100
O g ó ł e m	291,7	274,2	94,0
Jabłonie	194,7	193,4	99,4
Grusze	10,9	10,7	98,2
Śliwy	19,3	18,2	94,3
Wiśnie	33,7	33,7	99,8
Czereśnie	11,6	10,9	93,7
Brzoskwinie	3,4	2,9	87,8
Morele	1,7	1,4	84,5
Orzechy włoskie	16,5	3,0	18,2

Tabl. 36. Plony owoców z drzew owocowych

Wyszczególnienie	2012	2013	
	z 1 ha w dt		2012 = 100
Jabłonie	147,8	159,5	107,9
Grusze	59,5	70,9	119,2
Śliwy	53,1	56,3	106,0
Wiśnie	52,0	55,9	107,5
Czereśnie	35,4	43,7	123,4
Brzoskwinie	27,1	35,5	131,0
Morele	20,6	29,3	142,2
Orzechy włoskie	7,4	26,8	362,2

Tabl. 37. Zbiory owoców z drzew

Wyszczególnienie	2006- -2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006- -2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	2514,7	2883,8	3285,8	3521,6	140,0	107,2
Jabłonie	2136,0	2493,1	2877,3	3085,1	144,4	107,2
Grusze	58,5	62,8	64,7	75,7	129,4	117,0
Śliwy	93,0	91,8	102,5	102,4	110,1	99,9
Wiśnie	168,1	175,0	175,4	188,2	111,9	107,3
Czereśnie	38,0	38,0	41,1	47,6	125,1	115,8
Brzoskwinie	8,6	8,7	9,1	10,4	121,2	115,0
Morele	3,2	4,0	3,4	4,1	126,8	120,2
Orzechy włoskie	9,2	10,5	12,3	8,1	87,7	65,5

a Przeciętne roczne.

Produkcja **gruszek** w 2013 roku wyniosła około 75,7 tys. t, tj. była o 17,0% wyższa od produkcji z poprzedniego sezonu wegetacji i o 29,4% wyższa w porównaniu ze średnią z lat 2006–2010, przy czym powierzchnia uprawy grusz uległa niewielkiemu ograniczeniu (o 1,8%) w porównaniu do roku poprzedniego. Wzrost zbiorów był więc jedynie wynikiem znacznego wzrostu plonowania tego gatunku. W 2013 r. najlepiej owocowały odmiany Konferencja i Faworytka.

Zbiory **śliwek** w 2013 r. wyniosły 102,4 tys. t i były zbliżone do zbiorów roku poprzedniego, lecz o 10,1% wyższe w porównaniu do średniej z lat 2006–2010. Powierzchnia uprawy śliw uległa wprawdzie ograniczeniu (o 5,7%), lecz dobre plonowanie pozwoliło osiągnąć zbiory prawie tak samo wysokie jak 2012 r. Zanotowano natomiast znaczne różnice w plonowaniu poszczególnych odmian.

Zbiory i plonowanie **wiśni** były wyższe od uzyskanych w 2012 r. Produkcja owoców tego gatunku w 2013 r. została oszacowana na ok. 188,2 tys. t. Produkcja wiśni byłaby jeszcze wyższa, gdyby nie obfite opady deszczu podczas zbiorów, powodujące pęknięcie owoców i gnicie owoców.

Zbiory **czereśni** w 2013 r. były bardzo wysokie (zbliżone do rekordowych) i wyniosły około 47,6 tys. t (o 15,8% więcej od produkcji 2012 r. i o 25,1% więcej od średniej z lat 2006–2010). Powierzchnia uprawy czereśni w 2013 r. uległa natomiast ograniczeniu w porównaniu do arealu uprawy z roku poprzedniego (o 6,3%). Zatem, tak wysoka produkcja była jedynie wynikiem bardzo dobrego plonowania tego gatunku (wzrost o 23,4%). Jednak czereśnie, zwłaszcza odmian późniejszych, były często gorszej jakości z powodu spęknięcia i gnicia.

Łączna produkcja **brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich** została w 2013 r. oszacowana na 22,6 tys. t, tj. o 8,8% mniej od produkcji roku poprzedniego, przy czym spadek produkcji zanotowano jedynie dla orzechów włoskich, których powierzchnia uległa drastycznemu ograniczeniu (spadek o 81,8%) i powróciła do wysokości sprzed 10 lat. Ogromne powierzchnie orzechów włoskich nasadzone w latach 2006–2010 zostały wykarczowane, chociaż zaczynały już wchodzić w okres owocowania. W związku z tym prezentowany w niniejszej publikacji plon orzechów włoskich po raz pierwszy od 2006 r. jest porównywalny z wcześniejszymi latami, natomiast plonów przedstawianych przez poprzednie siedem lat nie można realnie porównać, gdyż odnosiły się do ogromnej nieowocującej powierzchni.

Powierzchnia uprawy moreli i brzoskwiń w 2013 r. uległa także ograniczeniu, lecz jedynie o kilkanaście procent, a z uwagi na znaczny wzrost plonowania, produkcja tych owoców była zdecydowanie większa niż w 2012 r. Znaczący wzrost plonowania i produkcji odnotowano szczególnie dla moreli, które w poprzednim roku owocowały słabo.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory **owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** w 2013 r. wyniosły 606,8 tys. t (były o 8,9% wyższe od łącznych zbiorów roku poprzedniego i o 18,4% wyższe od średniej produkcji z lat 2006–2010). Zanotowano wzrost produkcji większości gatunków owoców z tej grupy, z wyjątkiem agrestu i malin, których zbiory były niższe od uzyskanych w 2012 r.

Plantacje krzewów owocowych i upraw jagodowych przezimowały w większości dobrze, jedynie w młodszych uprawach wystąpiły niewielkie uszkodzenia. Przez większą część okresu niskich temperatur gruba pokrywa śnieżna dostatecznie chroniła rośliny przed przemarzeniem. Jednak przedłużająca się zima wpłynęła niekorzystnie na kondycję upraw truskawek, a część z nich uległa później zniszczeniu w wyniku czerwcowych podtopień pól. Warunki wegetacji były zróżnicowane, lecz na ogół sprzyjające dla większości gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych (zależne od rejonu kraju). Kwitnienie przeważnie obfite, przebiegało w stabilnych warunkach, a wiosennych przymrozków nie odnotowano. W czerwcu nadmierne opady deszczu spowodowały podtopienia, lecz później aura na ogół sprzyjała dalszej wegetacji i wzrostowi owoców jagodowych większości gatunków.

Do szacunku produkcji **truskawek** włączono powierzchnię ich uprawy z ogrodów przydomowych (przynależących do gospodarstw rolnych). Nie uwzględniono jedynie niewielkich upraw, które nie spełniały kryteriów nowej, obecnie stosowanej, definicji gospodarstwa rolnego. Włączono natomiast znaczną powierzchnię ekologicznych plantacji truskawek. W związku z tym, mimo utraty części areału truskawek (w wyniku czerwcowych podtopień pól), powierzchnia uprawy tego gatunku zwiększyła się o 17,5% w porównaniu do 2012 r. Łączne zbiory **truskawek** w bieżącym roku wyniosły około 192,6 tys. t i były o 28,3% wyższe od słabych zbiorów 2012 r., a tylko o 4,6% wyższe od średniej 2006–2010. W wyniku nadmiernych opadów deszczu podczas dojrzewania truskawek, na plantacjach wystąpiło nasilenie szarej pleśni, owoce często gnęły i były wodniste, na ogół nienajlepszej jakości. Jednak pomimo trudnych warunków, plonowanie było o 9,0% wyższe niż w bardzo słabym dla truskawek 2012 r. Średnie plonowanie truskawek w 2013 r. byłoby jeszcze wyższe, gdyby nie znaczący udział w ich uprawie plantacji ekologicznych. Z informacji rzeczoznawców wynika, że **plantacje te wpływają w dużym stopniu na obniżenie średniego plonu truskawek.**

Produkcja **malin** w 2013 r. wyniosła ok. 121,0 tys. t i była jedynie o 4,7% niższa od rekordowych zbiorów uzyskanych w 2012 r. i aż o 65,8% wyższa w porównaniu do średniej z lat 2006–2010. Na przestrzeni ostatnich lat powierzchnia uprawy malin systematycznie wzrastała i w 2013 r. osiągnęła 28,8 tys. ha (o 1,4% więcej od powierzchni z 2012 r.). Warunki wegetacji dla malin letnich były w 2013 r. bardzo korzystne, natomiast skrócenie okresu zbioru odmian jesiennych nie pozwoliło osiągnąć rekordowego poziomu produkcji z 2012 r.

Łączne zbiory **porzeczek**, obejmujące całą produkcję pochodzącą z gospodarstw rolnych, nie tylko towarową, ale także z ogrodów przydomowych i upraw poza sadami (z wyłączeniem jedynie upraw niepochodzących z gospodarstw rolnych) były o 2,0% wyższe od zbiorów uzyskanych w roku 2012 i wyniosły blisko 198,5 tys. t (w tym **porzeczek czarnych** 154,9 tys. t). Nieznaczny wzrost produkcji owoców tego gatunku był wynikiem niewielkiego wzrostu arealu uprawy oraz wchodzenia w pełnię owocowania wcześniej założonych plantacji. Po raz kolejny odnotowano znaczący wzrost powierzchni uprawy porzeczek w województwach; mazowieckim (o ok. 3,8 tys. ha) i lubelskim (o ok. 1,8 tys. ha) oraz niewielki wzrost w województwach warmińsko-mazurskim i łódzkim, natomiast w innych rejonach zaobserwowano spadek zainteresowania tą uprawą i zdecydowane ograniczenie jej arealu.

W 2013 r. plonowanie porzeczek było zbliżone do poziomu roku poprzedniego. Należy przy tym zaznaczyć, że bardzo dobrze owocowały porzeczki kolorowe, natomiast plonowanie porzeczek czarnych było zróżnicowane w zależności od rejonu kraju.

Zbiory **agrestu** w 2013 r. oszacowano na ok. 15,0 tys. t, tj. (o 8,2% mniej niż w roku poprzednim), przy czym plony agrestu były o 7,2% wyższe od uzyskanych w 2012 r., a spadek produkcji był spowodowany jedynie ograniczeniem arealu uprawy tego gatunku.

Tabl. 38. Powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2012	2013	
	w tysiącach ha		2012 = 100
Truskawki ^a	46,8	55,0	117,5
Maliny	28,4	28,8	101,4
Porzeczki	44,7	45,9	102,8
Agrest	3,1	2,7	85,6
Pozostałe ^b	17,0	18,0	106,0
w tym:			
leszczyna	3,7	4,0	108,7

a Łącznie z poziomkami. b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Tabl. 39. Plony owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2012	2013	
	z 1 ha w dt		2012 = 100
Truskawki	32,1	35,0	109,0
Maliny	44,7	42,0	94,0
Porzeczki	43,5	43,2	99,3
Agrest	52,5	56,3	107,2
Pozostałe ^a	40,7	44,2	108,6
w tym:			
leszczyna	11,5	12,8	111,3

a Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

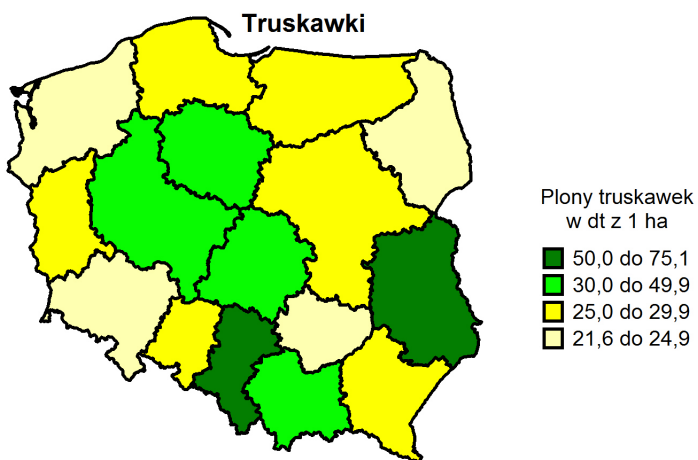
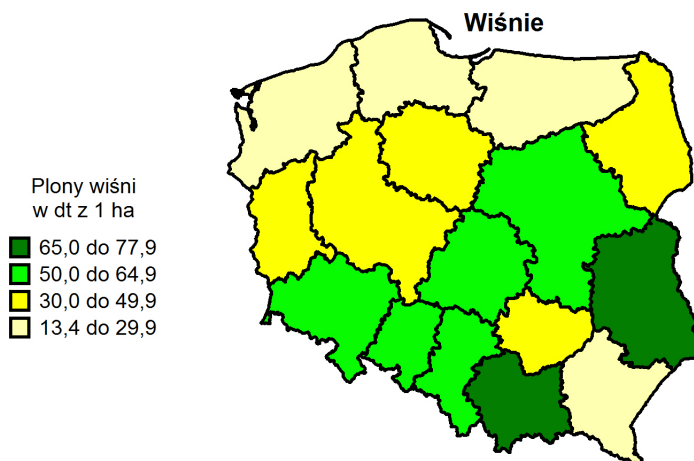
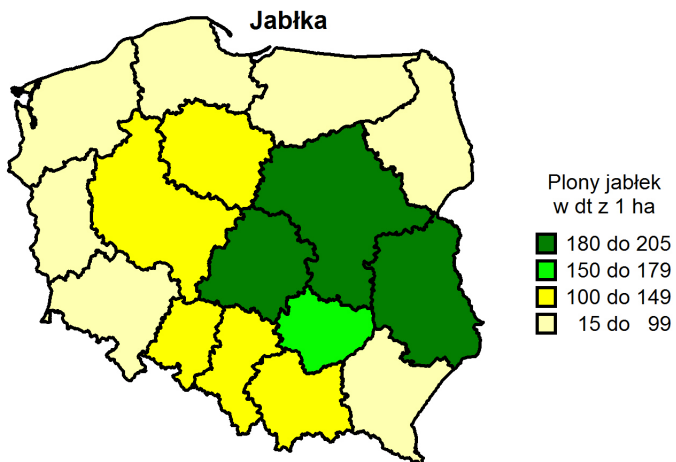
Łączne zbiory **pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** wyniosły w 2013 r. ok. 79,7 tys. t, tj. o 15,0% więcej niż w roku poprzednim i aż o 44,2% więcej od średniej produkcji tych owoców w latach 2006-2010. Przyczyniło się do tego wzrastające systematycznie w ostatnich latach zainteresowanie uprawą takich gatunków jak: aronia, borówka wysoka, a nawet leszczyna czy winorośl. Powierzchnia tych upraw w ostatnim czasie z roku na rok systematycznie wzrasta. W 2013 r. zaobserwowano także wzrost plonowania większości gatunków należących do tej grupy owoców, a także wzrost ich produkcji.

Tabl. 40. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

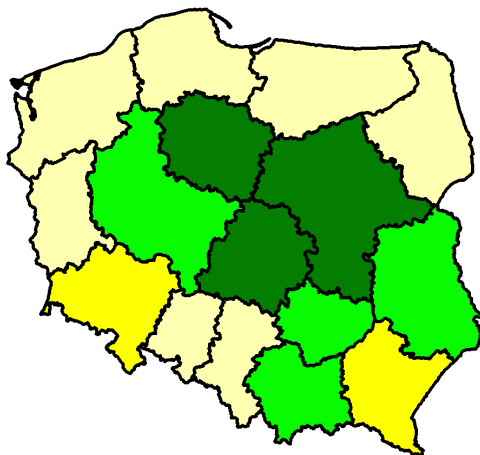
Wyszczególnienie	2006-2010 ^a	2011	2012	2013		
	w tysiącach ton				2006-2010 ^a =100	2012 =100
O g ó ł e m	512,4	530,7	557,4	606,8	118,4	108,9
Truskawki	184,3	166,2	150,2	192,6	104,6	128,3
Maliny	73,0	118,0	127,1	121,0	165,8	95,3
Porzeczki	184,6	169,6	194,5	198,5	107,5	102,0
Agrest	15,2	14,6	16,3	15,0	98,5	91,8
Pozostałe ^b	55,3	62,3	69,3	79,7	144,2	115,0
w tym:						
aronia	42,2	48,2	51,2	57,9	137,2	113,2
borówka wysoka	7,6	8,6	11,3	12,7	166,5	113,2
leszczyna	3,0	3,1	4,2	5,1	168,3	121,5

a Przeciętne roczne. b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

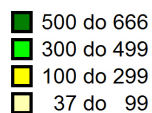
PLONY OWOCÓW

ZBIORY WARZYW GRUNTOWYCH

Zbiory warzyw gruntowych
w tys. ton

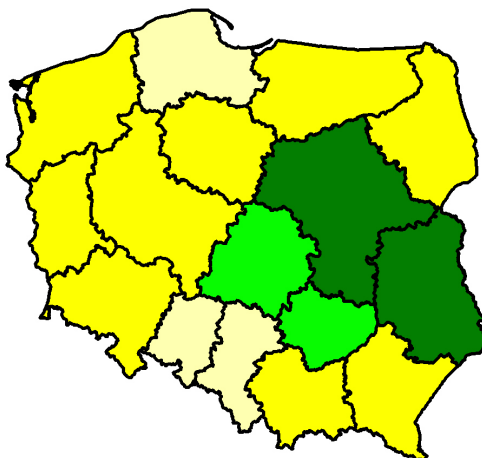

ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW

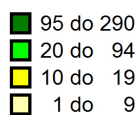
Zbiory owoców z drzew
w tys. ton

ZBIORY OWOCÓW JAGODOWYCH

Zbiory owoców jagodowych
w tys. ton

DZIAŁ II. TABLICE

TABL. 41. PRODUKCJA ZBÓŻ, OLEISTYCH I BURAKÓW CUKROWYCH WEDŁUG SEKTORÓW

Wyszczególnienie	Lata	Powierzchnia w tys. ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w tys. ton
ZBOŻA				
Ogółem	2012	7704,3	37,0	28543,8
	2013	7479,5	38,0	28455,1
Sektor prywatny	2012	7609,8	36,8	27974,7
	2013	7390,3	37,8	27932,7
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	2012	7010,4	35,2	24670,1
	2013	6807,6	36,1	24571,5
spółdzielnie produkcji rolniczej	2012	134,3	51,8	695,4
	2013	130,6	52,4	684,4
Sektor publiczny	2012	94,6	60,2	569,1
	2013	89,2	58,5	522,5
OLEISTE				
Ogółem	2012	742,7	25,5	1896,1
	2013	939,7	28,8	2702,9
Sektor prywatny	2012	720,1	25,4	1827,0
	2013	907,5	28,5	2588,2
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	2012	538,9	23,5	1268,7
	2013	702,1	26,7	1875,2
spółdzielnie produkcji rolniczej	2012	34,2	30,0	1024,4
	2013	40,3	35,3	142,0
Sektor publiczny	2012	22,6	30,6	69,1
	2013	32,2	35,7	114,7
BURAKI CUKROWE				
Ogółem	2012	212,0	582	12349,5
	2013	193,7	580	11234,2
Sektor prywatny	2012	204,2	581	11864,3
	2013	186,6	581	10832,8
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	2012	172,5	583	10062,1
	2013	157,5	585	9223,7
spółdzielnie produkcji rolniczej	2012	6,8	566	380,3
	2013	6,3	546	344,4
Sektor publiczny	2012	7,8	623	485,2
	2013	7,1	565	401,4

**TABL. 42. PRODUKCJA ZIEMNIAKÓW, KUKURYDZY NA ZIELONKĘ I Z TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH
WEDŁUG SEKTORÓW**

Wyszczególnienie	Lata	Powierzchnia w tys. ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w tys. ton
ZIEMNIAKI				
Ogółem	2012	373,0	242	9041,3
	2013	346,1	210	7290,4
Sektor prywatny	2012	371,6	242	8998,6
	2013	344,7	210	7251,4
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	2012	359,4	238	8549,8
	2013	333,5	205	6852,2
spółdzielnie produkcji rolniczej	2012	0,5	289	13,7
	2013	0,4	249	10,6
Sektor publiczny	2012	1,4	297	42,7
	2013	1,5	266	39,0
KUKURYDZA NA ZIELONKĘ				
Ogółem	2012	507,6	499	25352,1
	2013	461,8	486	22449,2
Sektor prywatny	2012	493,2	502	24741,1
	2013	447,2	490	21915,3
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	2012	442,2	515	22791,7
	2013	406,2	498	20248,4
spółdzielnie produkcji rolniczej	2012	9,5	421	401,5
	2013	9,0	371	332,3
Sektor publiczny	2012	14,4	423	611,0
	2013	14,6	367	533,9
TRWAŁE UŻYTKI ZIELONE				
Ogółem	2012	3206,5	49,0	15698,0
	2013	3206,3	48,2	15440,4
Sektor prywatny	2012	3151,0	50,0	15615,9
	2013	3149,0	48,8	15354,5
w tym:				
gospodarstwa indywidualne	2012	3051,2	50,3	15352,9
	2013	3040,8	49,6	15080,0
spółdzielnie produkcji rolniczej	2012	19,0	29,7	56,5
	2013	19,9	32,7	65,2
Sektor publiczny	2012	55,5	14,8	82,1
	2013	57,3	15,0	85,9

TABL. 43. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH OGÓŁEM

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Zboża	7 479 493	38,0	284 551 096	97,1	102,7	99,7
Zboża podstawowe z mieszankami	6 753 467	35,9	242 622 049	95,6	103,8	99,4
Zboża podstawowe	5 741 096	37,0	212 410 988	99,2	104,5	103,7
Pszenica ogółem	2 137 868	44,4	94 851 829	102,9	107,2	110,2
ozima	1 867 777	45,9	85 657 168	136,0	106,0	144,0
jara	270 091	34,0	9 194 661	38,4	90,2	34,6
Żyto	1 172 722	28,6	33 592 711	112,5	103,2	116,3
Jęczmień ogółem	819 994	35,8	29 335 790	70,7	99,4	70,2
ozimy	214 124	40,9	8 749 038	140,8	106,2	149,4
jary	605 870	34,0	20 586 752	60,1	95,5	57,3
Owies	433 812	27,4	11 900 391	84,4	95,8	81,1
Pszonżyto ogółem	1 176 700	36,3	42 730 267	118,6	107,4	127,6
ozime	1 051 405	37,0	38 872 710	128,2	108,2	138,5
jare	125 295	30,8	3 857 557	72,9	97,8	71,2
Mieszanki zbożowe ogółem	1 012 371	29,8	30 211 061	79,2	97,1	77,1
ozime	146 782	33,0	4 846 034	167,5	105,4	176,5
jare	865 589	29,3	25 365 027	72,7	95,8	69,6
Gryka	70 384	12,9	908 740	99,1	97,0	96,2
Proso	32 422	13,5	437 669	145,4	90,6	132,0
Pozostałe zbożowe	8 879	21,0	186 081	259,6	92,1	238,9
Kukurydza na ziarno	614 341	65,8	40 396 557	113,0	89,5	101,1
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	39 563	21,3	843 968	114,6	86,2	99,0
w tym:						
groch	12 142	27,4	332 317	78,6	94,2	73,9
fasola	14 843	21,1	313 281	110,1	97,2	107,1
bób	2 467	23,4	57 787	88,6	92,1	81,7
Ziemniaki	346 134	210	72 904 272	92,8	86,8	80,6
Buraki cukrowe	193 671	580	112 341 940	91,3	99,7	91,0
Oleiste (na ziarno)	939 672	28,8	27 029 154	126,5	112,9	142,5
Rzepak i rzepik ogółem	920 705	29,1	26 776 651	127,8	112,4	143,5
ozimy	900 801	29,3	26 356 238	141,8	110,2	156,0
jary	19 904	21,1	420 413	23,4	101,9	23,9
Inne oleiste	18 967	13,3	252 503	84,7	97,8	82,7
mak,gorczyca,soja i inne	14 873	12,5	186 034	87,2	98,4	85,6
słonecznik na ziarno	2 624	17,5	45 979	80,6	99,4	80,2
len oleisty	1 470	13,9	20 490	119,1	106,9	127,9

TABL. 43. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH OGÓLEM (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	2012=100		
				Powierzchnia	Plony	Zbiory
Len włóknisty	667	18,7	12 471	104,2	94,0	97,8
Konopie	293	77,9	22 827	308,4	347,8	wielokrotnie
Tytoń	14 686	21,0	307 810	97,9	89,0	87,1
Chmiel	1 623	15,0	24 306	99,4	111,1	110,2
Cykorcia	931	278,3	259 093	51,3	102,7	52,7
Zioła, przyprawy	13 091	14,2	186 212	90,0	99,3	89,3
Wiklina	2 959	98,0	288 956	84,0	119,1	99,7
Strączkowe pastewne (ziarno)	131 012	22,2	2 910 329	76,8	95,7	73,6
peluszką	4 484	21,1	94 603	30,1	108,2	32,6
wyka	3 568	15,2	54 366	97,8	105,6	103,4
bobik	6 588	26,7	176 077	67,6	104,7	70,8
łubin słodki	64 265	15,9	1 020 443	130,6	100,6	131,2
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	52 107	30,0	1 564 840	56,0	108,3	60,6
Lubin gorzki (ziarno)	2 441	12,9	31 434	38,7	86,6	33,5
Strączkowe pastewne (zielonka)	21 431	190	4 061 790	134,5	106,7	143,6
peluszką	4 074	192	780 485	150,7	99,5	149,2
wyka	2 079	180	375 055	140,0	95,9	134,5
bobik	1 161	220	255 341	219,1	121,5	265,8
łubin słodki	3 994	176	703 654	113,3	100,0	113,3
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	10 123	192	1 947 255	131,7	112,9	148,7
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	23 317	5,9	138 643	67,7	100,0	68,3
koniczyna	3 247	4,3	14 111	67,0	97,7	65,8
lucerna	909	4,6	4 204	67,4	104,5	70,7
esparceta	297	8,1	2 420	258,3	111,0	286,7
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	2 240	6,0	14 333	42,8	83,3	38,2
trawy polowe	13 095	6,3	82 960	83,1	105,0	87,6
inne pastewne	3 529	5,8	20 615	49,6	96,7	48,4
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	407 038	245	99 544 215	109,9	98,4	107,8
koniczyna	91 632	255	23 376 696	141,4	95,9	135,7
lucerna	37 697	302	11 396 694	108,0	99,3	107,6
esparceta	1 249	186	232 063	102,1	95,9	97,6
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	39 691	170	6 748 381	150,0	93,9	140,9
trawy polowe	216 493	247	53 503 866	107,5	98,0	105,5
inne pastewne	20 276	211	4 286 515	48,7	100,0	48,7

TABL. 43. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH OGÓLEM (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Okopowe pastewne	11 588	436	5 050 852	62,3	100,9	62,8
w tym:						
buraki pastewne	8 413	466	3 922 584	62,2	100,2	62,3
Kukurydza na zielonkę	461 791	486	224 491 830	91,0	97,4	88,5
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	3 206 310	48,2	154 404 122	100,0	98,4	98,4
łąki trwałe	2 564 553	50,8	130 279 512	101,7	97,9	99,6
pastwiska trwałe	641 757	37,6	24 124 610	93,7	98,4	92,2
Słoma zbóż podst. z mieszkami	6 753 467	36,5	246 188 872	95,6	109,9	104,9
Słoma strączkowych	x	x	3 492 400	x	x	73,6
Plewy motylkowych	x	x	277 286	x	x	68,3
Liście okopowych	x	x	57 686 240	x	x	95,5
Wysłodki buraczane	x	x	56 170 981	x	x	96,9
Poplony i wsiewki	248 440	125	31 085 335	339,6	99,2	338,6
Rośliny jednoroczne i wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne	20 529	x	x	71,3	x	x
Zielone nawozy	33 260	x	x	66,7	x	x
Strączkowe pastewne na przyoranie	2 645	x	x	17,4	x	x
pełuszka	260	x	x	13,4	x	x
wyka	239	x	x	15,8	x	x
bobik	60	x	x	5,5	x	x
łubin słodki	731	x	x	16,7	x	x
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	1 355	x	x	21,6	x	x
Motylkowe pastewne na przyoranie	27 133	X	X	122,9	X	X
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	3 579	X	X	62,4	X	X
trawy polowe	3 704	X	X	86,1	X	X
inne pastewne	19 850	X	X	164,8	X	X
Łubin gorzki na przyoranie	3 482	X	X	27,6	X	X

TABL. 44. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PRYWATNYM

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Zboża	7 390 254	37,8	279 326 581	97,1	102,7	99,8
Zboża podstawowe z mieszankami	6 678 801	35,7	238 450 731	95,5	103,8	99,2
Zboża podstawowe	5 667 048	36,7	208 251 969	99,2	104,3	103,5
Pszenica ogółem	2 096 123	44,0	92 165 083	102,7	106,8	109,6
ozima	1 830 384	45,4	83 130 911	135,5	105,3	142,8
jara	265 739	34,0	9 034 172	38,5	90,7	34,9
Żyto	1 164 928	28,6	33 280 585	112,4	103,6	116,3
Jęczmień ogółem	809 331	35,6	28 831 420	70,8	99,4	70,4
ozimy	210 540	40,7	8 561 211	141,1	106,5	150,0
jary	598 791	33,9	20 270 209	60,2	95,8	57,5
Owies	430 683	27,4	11 794 846	84,6	96,1	81,4
Pszennyto ogółem	1 165 983	36,2	42 180 035	118,5	107,4	127,4
ozime	1 041 762	36,8	38 367 627	128,1	107,9	138,2
jare	124 221	30,7	3 812 408	72,9	97,8	71,2
Mieszanki zbożowe ogółem	1 011 753	29,8	30 198 762	79,2	97,1	77,1
ozime	146 518	33,0	4 840 506	167,5	105,4	176,5
jare	865 235	29,3	25 358 256	72,7	95,8	69,6
Gryka	70 259	12,9	907 666	99,3	97,0	96,3
Proso	32 340	13,5	436 430	146,3	90,6	132,5
Pozostałe zbożowe	8 763	21,1	185 132	256,5	92,5	238,0
Kukurydza na ziarno	600 091	65,6	39 346 622	114,9	90,2	103,6
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	39 010	21,3	831 936	114,7	86,9	100,0
w tym:						
groch	11 698	27,6	322 611	78,1	95,8	74,8
fasola	14 843	21,1	313 281	110,4	97,7	107,7
bób	2 437	23,7	57 787	87,6	93,3	81,7
Ziemniaki	344 673	210	72 514 316	92,8	86,8	80,6
Buraki cukrowe	186 567	581	108 328 035	91,4	100,0	91,3
Oleiste (na ziarno)	907 522	28,5	25 881 710	126,0	112,2	141,7
Rzepak i rzepik ogółem	888 832	28,8	25 631 582	127,3	112,1	142,6
ozimy	869 163	29,0	25 214 102	141,2	109,8	155,0
jary	19 669	21,2	417 480	23,8	102,9	24,5
Inne oleiste	18 690	13,4	250 128	85,2	97,8	83,4
mak,gorczyca,soja i inne	14 599	12,6	183 713	87,5	98,4	86,1
słonecznik na ziarno	2 624	17,5	45 979	80,7	99,4	80,2
len oleisty	1 467	13,9	20 436	119,5	106,9	128,0

TABL. 44. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PRYWATNYM (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
Len włóknisty	665	18,7	12 460	105,9	92,6	98,1
Konopie	286	77,5	22 177	325,0	397,4	wielokrotnie
Tytoń	14 686	21,0	307 810	97,9	89,0	87,1
Chmiel	1 590	14,9	23 699	99,7	109,6	109,7
Cykoria	931	278,3	259 093	51,3	102,7	52,7
Zioła, przyprawy	13 091	14,2	186 212	90,0	99,3	89,3
Wiklina	2 857	98,0	279 528	81,3	119,2	96,8
Strączkowe pastewne (ziarno)	129 329	22,3	2 881 334	76,7	96,1	73,6
peluszką	4 139	20,8	86 116	28,5	107,2	30,5
wyka	3 553	15,3	54 263	97,7	106,3	103,5
bobik	6 434	26,8	172 613	67,3	105,5	71,2
lubin słodki	63 547	15,9	1 010 118	130,2	100,6	130,7
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	51 656	30,2	1 558 224	56,1	108,6	60,8
Łubin gorzki (ziarno)	2 332	12,7	29 600	37,6	85,2	32,1
Strączkowe pastewne (zielonka)	20 516	187	3 842 958	130,8	104,5	136,6
peluszką	4 073	192	780 435	150,6	99,5	149,2
wyka	2 079	180	375 055	140,0	95,9	134,5
bobik	1 161	220	255 341	219,1	121,5	265,8
lubin słodki	3 966	177	703 384	116,0	98,3	114,3
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	9 237	187	1 728 743	122,3	108,7	132,9
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	22 919	5,9	136 296	68,2	100,0	69,1
koniczyna	3 244	4,3	14 096	67,6	97,7	66,7
lucerna	866	4,7	4 072	80,3	109,3	86,9
esparceta	252	7,1	1 785	219,1	97,3	211,5
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	2 145	6,0	13 916	41,6	85,7	38,4
trawy polowe	12 943	6,3	81 899	83,2	105,0	88,3
inne pastewne	3 469	5,9	20 528	50,3	98,3	49,2
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	397 877	245	97 405 364	109,8	98,4	107,9
koniczyna	91 351	256	23 344 957	141,2	96,2	135,7
lucerna	33 524	300	10 045 658	107,8	100,3	108,1
esparceta	1 249	186	232 063	102,1	95,9	97,6
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	38 569	170	6 573 876	148,9	95,0	141,7
trawy polowe	213 691	248	53 045 989	107,1	98,4	105,3
inne pastewne	19 493	214	4 162 821	49,0	100,0	48,9

TABL. 44. PRODUKCJA ZIEMIOPLODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PRYWATNYM (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Okopowe pastewne	11 327	440	4 981 864	61,6	100,9	62,1
w tym:						
buraki pastewne	8 311	466	3 869 376	61,4	100,2	61,5
Kukurydza na zielonkę	447 228	490	219 153 302	90,7	97,6	88,6
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	3 149 041	48,8	153 544 739	99,9	97,6	98,3
łąki trwałe	2 529 218	51,2	129 619 819	101,8	97,7	99,6
pastwiska trwałe	619 823	38,6	23 924 920	93,0	99,0	92,1
Słoma zbóż podst. z mieszankami	6 678 801	36,2	242 085 610	95,5	109,4	104,6
Słoma strączkowych	x	x	3 457 604	x	x	73,6
Plewy motylkowych	x	x	272 592	x	x	69,1
Liście okopowych	x	x	55 658 588	x	x	96,0
Wystodki buraczane	x	x	54 164 027	x	x	97,5
Poplony i wsiewki	246 620	125	30 890 097	337,4	99,2	336,9
Rośliny jednoroczne i wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne	17 893	x	x	68,7	x	x
Zielone nawozy	32 696	X	X	66,2	x	x
Strączkowe pastewne na przyoranie	2 623	X	X	17,4	X	X
peluszką	238	X	X	12,3	X	X
wyka	239	X	X	15,8	X	X
bobik	60	X	X	5,5	X	X
lubin słodki	731	X	X	16,7	X	X
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	1 355	X	X	21,9	X	X
Motylkowe pastewne na przyoranie	26 602	X	X	122,7	X	X
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	3 579	X	X	62,4	X	X
trawy polowe	3 632	X	X	84,6	X	X
inne pastewne	19 391	X	X	166,3	X	X
Lubin gorzki na przyoranie	3 471	X	X	27,6	X	X

TABL. 45. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Zboża	6 807 602	36,1	245 714 785	97,1	102,6	99,6
Zboża podstawowe z mieszankami	6 204 108	34,2	212 177 536	95,4	103,0	98,1
Zboża podstawowe	5 196 433	35,0	182 076 661	99,2	103,2	102,7
Pszenica ogółem	1 824 777	41,1	75 036 132	102,6	105,1	107,8
ozima	1 574 234	42,3	66 583 299	135,9	103,7	140,7
jara	250 543	33,7	8 452 833	40,4	93,6	37,9
Żyto	1 102 094	27,7	30 535 774	111,8	103,0	115,0
Jęczmień ogółem	740 391	34,6	25 653 636	71,1	99,4	70,7
ozimy	176 561	38,5	6 800 429	142,7	106,6	152,4
jary	563 830	33,4	18 853 207	61,4	96,3	59,3
Owies	419 956	27,3	11 483 706	85,0	96,5	82,0
Pszenżyto ogółem	1 109 215	35,5	39 367 413	118,5	107,6	127,3
ozime	988 966	36,1	35 687 044	128,3	108,1	138,6
jare	120 249	30,6	3 680 369	72,7	98,1	71,3
Mieszanki zbożowe ogółem	1 007 675	29,9	30 100 875	79,3	97,7	77,4
ozime	146 062	33,0	4 826 365	171,2	106,1	181,6
jare	861 613	29,3	25 274 510	72,7	95,8	69,7
Gryka	66 810	13,1	872 270	98,9	97,0	95,4
Proso	29 214	13,8	402 856	144,7	89,6	129,5
Pozostałe zbożowe	7 827	22,6	177 078	233,9	99,6	232,9
Kukurydza na ziarno	499 643	64,2	32 085 045	120,8	91,1	110,1
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	35 942	20,6	740 545	115,4	89,2	103,0
w tym:						
groch	9 860	25,5	251 059	77,3	97,7	75,3
fasola	14 781	21,1	311 475	110,7	98,1	108,4
bób	2 411	23,7	57 145	87,8	92,9	81,7
Ziemniaki	333 536	205	68 522 233	92,8	86,1	80,1
Buraki cukrowe	157 540	585	92 236 693	91,3	100,3	91,7
Oleiste (na ziarno)	702 135	26,7	18 751 535	130,3	113,6	147,8
Rzepak i rzepak ogółem	685 815	27,0	18 530 694	132,0	113,0	149,2
ozimy	670 224	27,1	18 178 536	147,8	110,6	163,7
jary	15 591	22,6	352 158	23,6	113,0	26,7
Inne oleiste	16 320	13,5	220 841	83,8	99,3	83,5
mak,gorczyca,soja i inne	13 231	13,0	171 852	84,0	100,8	84,3
słonecznik na ziarno	1 901	17,1	32 418	92,4	95,0	87,7
len oleisty	1 188	13,9	16 571	110,5	116,8	129,3

TABL. 45. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	2012=100		
				Powierzchnia	Plony	Zbiory
Len włóknisty	660	18,7	12 333	105,1	92,6	97,1
Konopie	286	77,5	22 177	325,0	397,4	wielokrotnie
Tytoń	14 675	21,0	307 529	97,9	89,0	87,1
Chmiel	1 534	14,9	22 871	101,9	108,8	111,2
Cykorcia	823	283,7	233 503	50,6	96,8	48,9
Zioła, przyprawy	13 028	14,2	185 060	90,7	99,3	90,0
Wiklina	2 764	98,0	270 452	79,6	119,1	94,6
Strączkowe pastewne (ziarno)	122 109	22,3	2 722 974	76,0	95,3	72,4
peluszką	3 876	21,2	82 049	28,2	109,3	30,8
wyka	3 487	15,5	54 061	96,9	106,9	103,9
bobik	5 272	26,9	141 902	60,4	104,3	62,9
łubin słodki	60 698	16,0	972 475	131,5	100,0	132,0
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	48 776	30,2	1 472 487	55,1	107,9	59,4
Łubin gorzki (ziarno)	1 882	13,7	25 870	30,9	91,3	28,3
Strączkowe pastewne (zielonka)	19 728	190	3 746 141	134,3	101,6	136,6
peluszką	4 072	192	780 435	154,6	98,5	152,1
wyka	2 079	180	375 055	140,0	95,9	134,5
bobik	1 156	221	254 946	246,0	110,5	271,0
łubin słodki	3 927	178	700 881	114,9	98,9	113,9
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	8 494	192	1 634 824	127,0	103,2	131,7
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	20 749	6,1	127 121	68,8	107,0	74,4
koniczyna	3 234	4,4	14 073	70,0	95,7	66,7
lucerna	804	4,5	3 579	79,3	104,7	81,7
esparceta	252	7,1	1 785	219,1	97,3	211,5
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	1 973	6,0	12 550	44,8	92,3	43,8
trawy polowe	11 376	6,7	75 940	80,3	111,7	89,9
inne pastewne	3 110	6,2	19 194	53,2	114,8	60,9
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	366 937	250	91 679 265	110,7	98,8	109,3
koniczyna	88 533	259	22 920 249	140,4	96,6	135,9
lucerna	27 633	310	8 561 518	113,5	101,3	114,9
esparceta	1 029	201	206 983	89,6	100,5	89,9
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	32 320	180	5 806 937	152,7	99,4	151,6
trawy polowe	200 853	251	50 458 282	107,8	98,0	105,9
inne pastewne	16 569	225	3 725 296	46,7	102,3	47,6

TABL. 45. PRODUKCJA ZIEMIOPLÓDÓW ROLNYCH W gOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Okopowe pastewne	11 169	444	4 953 896	61,1	101,6	62,0
w tym:						
buraki pastewne	8 295	466	3 868 777	61,7	99,8	61,6
Kukurydza na zielonkę	406 227	498	202 483 541	91,9	96,7	88,8
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	3 040 775	49,6	150 799 666	99,7	98,6	98,2
łąki trwałe	2 454 171	51,9	127 479 571	101,6	97,7	99,5
pastwiska trwałe	586 604	39,8	23 320 095	92,2	99,7	91,9
Słoma zbóż podst. z mieszkami	6 204 108	34,8	216 131 360	95,4	108,4	103,4
Słoma strączkowych	x	x	3 267 571	x	x	72,4
Plewy motylkowych	x	x	254 242	x	x	74,4
Liście okopowych	x	x	47 604 520	x	x	97,2
Wysłodki buraczane	x	x	46 118 349	x	x	99,1
Poplony i wsiewki	238 726	125	29 811 114	327,6	99,7	326,3
Rośliny jednoroczne i wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne	9 086	x	x	86,7	x	x
Zielone nawozy	31 883	X	X	67,4	X	X
Strączkowe pastewne na przyoranie	2 543	X	X	17,3	X	X
peluszka	238	X	X	12,3	X	X
wyka	239	X	X	15,8	X	X
bobik	60	X	X	5,7	X	X
łubin słodki	731	X	X	16,8	X	X
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	1 275	X	X	21,7	X	X
Motylkowe pastewne na przyoranie	25 903	X	X	127,6	X	X
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	3 557	X	X	65,9	X	X
trawy polowe	3 512	X	X	81,8	X	X
inne pastewne	18 834	X	X	177,4	X	X
Łubin gorzki na przyoranie	3 437	X	X	28,0	X	X

TABL. 46. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SPÓŁZIENIACH PRODUKCJI ROLNICZEJ

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Zboża	130 603	52,4	6 844 116	97,3	101,2	98,4
Zboża podstawowe z mieszankami	110 558	50,3	5 562 114	96,8	107,5	104,2
Zboża podstawowe	109 098	50,7	5 529 489	97,7	107,6	105,3
Pszenica ogółem	53 627	60,3	3 234 559	102,5	114,2	117,2
ozima	49 192	62,6	3 078 958	132,9	114,2	151,7
jara	4 435	35,1	155 601	29,0	73,4	21,3
Żyto	14 141	35,5	502 530	124,3	99,2	123,4
Jęczmień ogółem	21 519	43,9	944 579	72,0	95,2	68,5
ozimy	9 450	53,9	508 887	132,4	102,7	135,9
jary	12 069	36,1	435 692	53,0	81,9	43,4
Owies	3 417	30,6	104 401	70,4	96,8	68,0
Pszennyto ogółem	16 394	45,3	743 420	124,4	107,9	134,2
ozime	15 592	46,3	722 028	130,9	108,7	142,4
jare	802	26,7	21 392	63,6	71,8	45,6
Mieszanki zbożowe ogółem	1 460	22,3	32 625	57,0	66,6	38,0
ozime	107	32,7	3 500	43,9	101,9	44,7
jare	1 353	21,5	29 125	58,4	63,8	37,3
Gryka	510	8,3	4 254	136,0	61,5	84,1
Proso	433	14,2	6 152	131,2	117,4	154,6
Pozostałe zbożowe	191	12,4	2 366	0,0	0,0	0,0
Kukurydza na ziarno	18 911	67,1	1 269 230	97,6	81,0	79,1
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	423	41,6	17 616	86,3	88,5	76,5
w tym:						
groch	393	43,7	17 156	83,4	92,6	77,2
fasola	-	-	-	-	-	-
bób	-	-	-	-	-	-
Ziemniaki	426	249	106 075	89,5	86,2	77,2
Buraki cukrowe	6 314	546	3 444 305	93,9	96,5	90,6
Oleiste (na ziarno)	40 278	35,3	1 420 167	117,9	117,7	138,6
Rzepak i rzepik ogółem	40 007	35,4	1 417 377	118,4	117,2	139,1
ozimy	39 450	35,7	1 406 573	126,9	115,2	145,9
jary	557	19,4	10 804	20,7	94,2	19,5
Inne oleiste	271	10,3	2 790	73,2	74,6	54,5
mak,gorczyca,soja i inne	122	7,2	882	72,2	86,7	62,6
słonecznik na ziarno	149	12,8	1 908	87,1	65,6	57,3
len oleisty	-	-	-	-	-	-

TABL. 46. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SPÓŁDZILNIACH PRODUKCJI ROLNICZEJ (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Len włóknisty	5	25,4	127	x	x	x
Konopie	-	-	-	-	-	-
Tytoń	11	25,5	281	100,0	140,1	140,5
Chmiel	6	15,2	91	x	x	x
Cykoria	10	255,0	2 550	83,3	92,7	77,3
Zioła, przyprawy	32	16,9	542	80,0	27,6	22,2
Wiklina	6	98,0	590	60,0	151,9	91,5
Strączkowe pastewne (ziarno)	1 423	17,4	24 798	76,9	73,4	56,4
peluszką	80	17,7	1 417	27,9	79,0	22,1
wyka	37	0,3	10	94,9	2,8	2,4
bobik	257	20,9	5 366	165,8	63,9	105,8
łubin słodki	759	12,9	9 821	131,8	96,3	127,1
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	290	28,2	8 184	36,5	92,2	33,7
Łubin gorzki (ziarno)	-	-	-	-	-	-
Strączkowe pastewne (zielonka)	184	157	28 924	438,1	148,1	652,0
peluszką	-	-	-	-	-	-
wyka	-	-	-	-	-	-
bobik	-	-	-	-	-	-
łubin słodki	-	-	-	-	-	-
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	184	157	28 924	460,0	157,0	723,8
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	48	5,9	283	67,6	68,6	46,1
koniczyna	10	2,3	23	200,0	47,9	95,8
lucerna	12	6,1	73	0,0	0,0	0,0
esparceta	-	-	-	-	-	-
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	15	1,0	16	65,2	18,9	13,2
trawy polowe	11	15,5	171	26,8	139,6	37,5
inne pastewne	-	-	-	-	-	-
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	3 441	227	781 500	96,9	82,8	80,4
koniczyna	107	253	27 065	89,2	74,9	66,7
lucerna	1 059	304	321 760	95,8	102,7	98,4
esparceta	-	-	-	-	-	-
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	490	250	122 541	76,1	90,3	68,6
trawy polowe	1 216	176	213 412	113,2	65,9	74,4
inne pastewne	569	170	96 722	93,1	74,6	69,6

TABL. 46. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SPÓŁDZILNIACH PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Okopowe pastewne	-	-	-	-	-	-
w tym:						
buraki pastewne	-	-	-	-	-	-
Kukurydza na zielonkę	8 968	371	3 322 730	94,0	88,1	82,7
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	19 944	32,7	652 493	104,8	110,0	115,4
łąki trwałe	14 854	37,2	553 089	106,8	111,0	118,7
pastwiska trwałe	5 090	19,5	99 404	99,4	100,5	100,1
Słoma zbóż podst. z mieszkankami	110 558	49,8	5 501 587	96,8	114,2	110,5
Słoma strączkowych	x	x	29 759	x	x	56,4
Plewy motylkowych	x	x	566	x	x	46,1
Liście okopowych	x	x	1 722 157	x	x	90,4
Wysłodki buraczane	x	x	1 722 157	x	x	90,6
Poplony i wsiewki	2 354	155	364 449	wielokrotnie	63,0	wielokrotnie
Rośliny jednoroczne i wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne	1 517	x	x	80,3	x	x
Zielone nawozy	122	X	X	52,8	X	X
Strączkowe pastewne na przyoranie	5	X	X	7,1	X	X
peluszka	-	-	-	-	-	-
wyka	-	-	-	-	-	-
bobik	-	-	-	-	-	-
lubin słodki	-	-	-	-	-	-
mieszkanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	5	X	X	8,8	X	X
Motylkowe pastewne na przyoranie	110	X	X	75,3	X	X
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	-	-	-	-	-	-
trawy polowe	8	X	X	0,0	X	X
inne pastewne	102	X	X	73,9	X	X
Łubin gorzki na przyoranie	7	X	X	46,7	X	X

TABL. 47. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PUBLICZNYM

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Zboża	89 239	58,5	5 224 515	94,4	97,2	91,8
Zboża podstawowe z mieszankami	74 666	55,9	4 171 318	102,7	109,8	112,7
Zboża podstawowe	74 048	56,2	4 159 019	103,3	109,6	113,1
Pszenica ogółem	41 745	64,4	2 686 746	118,2	115,6	136,5
ozima	37 393	67,6	2 526 257	169,6	116,6	197,7
jara	4 352	36,9	160 489	32,8	71,1	23,3
Żyto	7 794	40,0	312 126	128,4	92,6	119,0
Jęczmień ogółem	10 663	47,3	504 370	61,2	94,8	58,0
ozimy	3 584	52,4	187 827	125,1	101,7	127,3
jary	7 079	44,7	316 543	48,6	90,1	43,8
Owies	3 129	33,7	105 545	63,8	84,7	54,1
Pszennyto ogółem	10 717	51,3	550 232	134,5	107,1	144,1
ozime	9 643	52,4	505 083	145,6	107,8	157,0
jare	1 074	42,0	45 149	80,0	94,0	75,2
Mieszanki zbożowe ogółem	618	19,9	12 299	60,8	79,3	48,3
ozime	264	20,9	5 528	184,6	95,0	176,1
jare	354	19,1	6 771	40,5	74,6	30,3
Gryka	125	8,6	1 074	43,9	165,4	71,8
Proso	82	15,1	1 239	40,6	143,8	58,7
Pozostałe zbożowe	116	8,2	949	2900,0	30,9	895,3
Kukurydza na ziarno	14 250	73,7	1 049 935	66,7	79,3	52,9
Strączkowe jadalne (konsumpcyjne)	553	21,8	12 032	107,2	55,1	58,9
w tym:						
groch	444	21,9	9 706	94,3	55,9	52,6
fasola	-	-	-	-	-	-
bób	30	-	-	-	-	-
Ziemniaki	1 461	266	389 956	101,7	89,6	91,3
Buraki cukrowe	7 104	565	4 013 905	91,2	90,7	82,7
Oleiste (na ziarno)	32 150	35,7	1 147 444	142,5	116,7	166,0
Rzepak i rzepik ogółem	31 873	35,9	1 145 069	144,2	115,8	166,9
ozimy	31 638	36,1	1 142 136	161,4	112,8	182,0
jary	235	12,5	2 933	9,4	53,4	5,0
Inne oleiste	277	8,6	2 375	59,6	72,9	43,5
mak,gorczyca,soja i inne	274	8,5	2 321	72,9	82,5	60,2
słonecznik na ziarno	-	-	-	-	-	-
len oleisty	3	18,0	54	50,0	200,0	100,0

TABL. 47. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PUBLICZNYM (cd.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Len włóknisty	2	5,5	11	16,7	114,6	19,0
Konopie	7	92,9	650	100,0	156,7	156,6
Tytoń	-	-	-	-	-	-
Chmiel	33	18,4	607	84,6	161,4	137,0
Cykoria	-	-	-	-	-	-
Zioła, przyprawy	-	-	-	-	-	-
Wiklina	102	92,0	9 428	850,0	95,2	813,5
Strączkowe pastewne (ziarno)	1 683	17,2	28 995	85,6	88,2	75,8
peluszką	345	24,6	8 487	95,0	115,0	109,0
wyka	15	6,9	103	107,1	84,1	89,6
bobik	154	22,5	3 464	83,7	68,0	56,8
łubin słodki	718	14,4	10 325	173,0	113,4	195,5
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	451	14,7	6 616	45,6	76,6	34,9
Łubin gorzki (ziarno)	109	16,8	1 834	97,3	117,5	114,8
Strączkowe pastewne (zielonka)	915	239	218 832	378,1	405,1	wielokrotnie
peluszką	1	50	50	x	x	x
wyka	-	-	-	-	-	-
bobik	-	-	-	-	-	-
łubin słodki	28	10	270	26,7	19,2	5,0
mieszanki strączkowe i zbożowo-strączkowe	886	247	218 512	642,0	385,9	2459,3
Motylkowe drobnonasienne (ziarno)	398	5,9	2 347	48,1	85,5	40,8
koniczyna	3	5,0	15	6,7	69,4	4,6
lucerna	43	3,1	132	15,9	66,0	10,5
esparceta	45	14,1	635	x	x	x
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	95	4,0	417	111,8	26,3	32,3
trawy polowe	152	7,0	1 061	73,1	73,7	53,8
inne pastewne	60	1,5	87	27,1	36,6	9,6
Motylkowe drobnonasienne (zielonka)	9 161	233	2 138 851	111,9	89,6	100,3
koniczyna	281	113	31 739	250,9	43,3	108,5
lucerna	4 173	324	1 351 036	110,1	94,5	103,8
esparceta	-	-	-	-	-	-
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	1 122	156	174 505	198,2	58,0	114,6
trawy polowe	2 802	163	457 877	148,3	85,8	127,3
inne pastewne	783	158	123 694	42,7	99,4	42,6

TABL. 47. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W SEKTORZE PUBLICZNYM (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2012=100		
Okopowe pastewne	261	264	68 988	135,2	277,9	378,0
w tym:						
buraki pastewne	102	522	53 208	wielokrotnie	246,2	wielokrotnie
Kukurydza na zielonkę	14 563	367	5 338 528	100,9	86,8	87,4
Zbiory z trwałych użytków zielonych w przeliczeniu na siano	57 269	15,0	859 383	103,3	101,4	104,6
łąki trwałe	35 335	18,7	659 693	95,8	108,7	104,0
pastwiska trwałe	21 934	9,1	199 690	118,2	90,1	106,8
Słoma zbóż podst. z mieszankami	74 666	55,0	4 103 262	102,7	124,2	127,3
Słoma strączkowych	x	x	34 796	x	x	75,8
Plewy motylkowych	x	x	4 694	x	x	40,8
Liście okopowych	x	x	2 027 652	x	x	83,4
Wysłodki buraczane	x	x	2 006 954	x	x	82,7
Poplony i wsiewki	1 820	107	195 238	wielokrotnie	59,1	wielokrotnie
Rośliny jednoroczne i wieloletnie przeznaczone na cele energetyczne	2 636	x	x	96,2	x	x
Zielone nawozy	564	X	X	115,3	X	X
Strączkowe pastewne na przyoranie	22	X	X	23,4	X	X
peluszką	22	X	X	0,0	X	X
wyka	-	-	-	-	-	-
bobik	-	-	-	-	-	-
łubin słodki	-	-	-	-	-	-
mieszanki strączkowe i zbożowo- strączkowe	-	-	-	-	-	-
Motylkowe pastewne na przyoranie	531	X	X	135,5	X	X
seradela i pozostałe motylkowe pastewne	-	-	-	-	-	-
trawy polowe	72	X	X	900,0	X	X
inne pastewne	459	X	X	119,5	X	X
Łubin gorzki na przyoranie	11	X	X	366,7	X	X

TABL. 48. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW OGRODNICZYCH OGÓLEM

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	2012 = 100		
				Powierzchnia	Plony	Zbiory
Ogółem warzywa	148177	x	49856600	82,0	x	91,8
w tym gruntowe	142056	x	40038783	80,9	x	87,9
kapusta	19915	490	9753567	80,5	106,3	85,5
kalafior	8937	235	2101029	81,3	104,9	85,3
cebula	20080	274	5510723	80,1	107,0	85,8
marchew jadalna	19096	389	7425145	83,7	106,3	89,0
buraki ćwikłowe	8626	346	2982195	79,6	108,5	86,4
ogórki	13482	188	2535507	84,8	105,6	89,7
pomidory	9523	284	2703744	87,6	118,3	103,6
pozostałe ^{a)}	42397	166	7026874	78,2	112,2	87,7
Owoce ogółem	x	x	41284057	x	x	107,4
Owoce z drzew	274230	x	35215569	94,0	x	107,2
Jabłonie	193439	159,5	30850737	99,4	107,9	107,2
Grusze	10679	70,9	756737	98,2	119,2	117,0
Śliwy	18203	56,3	1024019	94,3	106,0	99,9
Wiśnie	33667	55,9	1882239	99,8	107,5	107,3
Czereśnie	10879	43,7	475523	93,7	123,4	115,8
Brzoskwinie	2944	35,5	104432	87,7	131,0	115,0
Morele	1405	29,3	41200	84,5	142,2	120,2
Orzechy włoskie	3012	26,8	80682	18,2	362,2	65,5
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	x	x	6068488	x	x	108,9
Truskawki ^{b)}	55020	35,0	1926474	117,5	109,0	128,3
Maliny	28823	42,0	1210404	101,4	94,0	95,3
Porzeczki czarne	36488	42,4	1548836	106,3	97,5	103,9
Porzeczki kolorowe	9450	46,1	435757	90,9	105,5	95,9
Agrest	2661	56,3	149868	85,6	107,2	91,8
Pozostałe owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ^{c)}	18027	44,2	797149	106,0	108,6	115,0
w tym leszczyna	4006	12,8	51321	108,7	111,3	121,5

a) smakowe: pietruszka, pory, selery oraz inne: rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, koper itp.

b) od 2010 r. truskawki są ujmowane łącznie z poziomkami

c) aronia, borówka wysoka i inne

TABL. 49. PRODUKCJA ZIEMIOPŁODÓW OGRODNICZYCH W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	2012 = 100		
				Powierzchnia	Plony	Zbiory
Ogółem warzywa	142465	x	48027219	82,2	x	92,6
w tym gruntowe	136457	x	38730207	81,1	x	88,7
kapusta	19852	490	9733970	80,6	106,3	85,7
kalafior	8911	235	2093988	81,2	104,9	85,4
cebula	18619	270	5030325	80,6	110,2	88,8
marchew jadalna	18265	384	7021060	84,1	107,9	90,9
buraki ćwikłowe	8517	346	2945379	79,3	108,8	86,2
ogórki	13387	187	2505052	84,8	106,3	89,9
pomidory	9418	282	2660212	87,4	118,0	103,2
pozostałe ^{a)}	39487	171	6740222	78,2	112,5	88,0
Owoce ogółem	x	x	40903771	x	x	108,0
Owoce z drzew	269729	x	34890817	93,9	x	107,8
Jabłonie	189925	160,9	30565610	99,4	108,6	107,9
Grusze	10478	71,0	744476	97,5	119,9	117,0
Śliwy	18047	56,3	1015831	94,2	105,8	99,8
Wiśnie	33344	56,0	1866291	99,8	107,9	107,5
Czereśnie	10730	44,1	473019	93,8	123,5	116,0
Brzoskwinie	2933	35,4	103843	87,7	131,1	114,9
Morele	1399	29,4	41077	84,4	142,0	119,9
Orzechy włoskie	2871	28,1	80670	17,4	374,7	65,5
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	x	x	6012954	x	x	108,9
Truskawki ^{b)}	54249	35,3	1917162	116,5	110,7	128,8
Maliny	28778	42,0	1209133	101,5	93,8	95,3
Porzeczki czarne	36280	42,4	1538132	106,6	97,2	103,6
Porzeczki kolorowe	9420	46,2	435484	91,2	105,2	96,0
Agrest	2644	56,3	148896	85,8	107,9	92,5
Pozostałe owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ^{c)}	16987	45,0	764147	105,7	108,4	114,6
w tym leszczyna	3990	12,8	51266	108,7	111,3	121,5

a) smakowe: pietruszka, pory, selery oraz inne: rzodkiewka, sałata, rabarbar, chrzan, szparagi, koper itp.

b) od 2010 r. truskawki są ujmowane łącznie z poziomkami

c) aronia, borówka wysoka i inne

TABL. 50. POWIERZCHNIA, PLONY I ZBIORY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW wg REGIONÓW

Wyszczególnienie a - Powierzchnia w ha b - Plony z 1 ha w dt c - Zbiory w dt		Ogółem	Centralny	Południowy	Wschodni	Północno- Zachodni	Południowo- Zachodni	Północny
Zboża ogółem	a	7 479 493	1 469 694	420 278	1 690 624	1 644 558	862 507	1 391 832
	b	38,0	30,4	35,9	31,6	43,2	48,8	41,8
	c	284 551 096	44 643 258	15 081 711	53 427 857	71 078 529	42 120 902	58 198 839
Zboża podstawowe z mieszkankami	a	6 753 467	1 371 103	373 437	1 572 455	1 455 967	708 874	1 271 631
	b	35,9	28,9	32,6	30,1	41,1	45,9	40,2
	c	242 622 049	39 691 697	12 183 583	47 314 238	59 827 255	32 538 283	51 066 993
w tym:								
pszenica ogółem	a	2 137 868	247 200	150 194	481 861	385 403	408 759	464 451
	b	44,4	36,6	36,8	34,9	51,1	51,4	49,1
	c	94 851 829	9 049 484	5 526 660	16 794 755	19 684 249	21 007 735	22 788 946
żyto	a	1 172 722	344 805	37 560	169 787	372 257	62 632	185 681
	b	28,6	23,3	26,4	24,0	33,9	34,8	30,7
	c	33 592 711	8 025 497	991 797	4 074 377	12 621 442	2 181 304	5 698 294
Kukurydza na ziarno	a	614 341	85 185	44 094	88 102	153 869	138 349	104 742
	b	65,8	55,8	64,6	64,3	70,4	67,8	66,0
	c	40 396 557	4 753 025	2 849 412	5 666 379	10 832 754	9 381 239	6 913 748
Strączkowe jadalne ogółem	a	39 563	3 424	2 212	18 414	6 384	2 107	7 022
	b	21,3	18,5	22,2	21,6	16,9	31,2	22,8
	c	843 968	63 211	49 171	397 649	108 095	65 838	160 004
Ziemniaki	a	346 134	85 817	35 415	96 791	49 216	27 112	51 782
	b	210	199	173	196	246	249	230
	c	72 904 272	17 041 416	6 115 080	18 979 350	12 129 150	6 741 534	11 897 742
Buraki cukrowe	a	193 671	15 605	3 110	41 308	52 094	31 408	50 146
	b	580	578	526	556	599	554	601
	c	112 341 940	9 022 686	1 634 348	22 963 671	31 198 777	17 385 661	30 136 797
Rzepak i rzepak ozimy	a	900 801	64 223	28 127	104 264	238 705	217 834	247 648
	b	29,3	25,6	28,7	24,5	32,6	30,0	28,4
	c	26 356 238	1 643 874	806 015	2 550 504	7 787 321	6 533 842	7 034 682
Rzepak i rzepak jary	a	19 904	1 378	1 258	4 223	5 302	1 948	5 795
	b	21,1	23,8	21,6	21,3	19,3	23,5	21,1
	c	420 413	32 852	27 211	89 880	102 181	45 828	122 461
Warzywa gruntowe	a	142 056	36 143	18 659	31 512	21 293	6 704	27 745
	c	40 038 783	11 994 082	4 905 710	8 989 925	6 094 234	1 480 129	6 574 704
w tym:								
kapusta	a	19 915	6 205	4 303	3 825	2 753	657	2 173
	b	490	569	430	461	506	428	430
	c	9 753 567	3 530 822	1 849 835	1 764 338	1 392 692	281 165	934 715
Owoce z drzew	a	274 230	125 219	13 390	77 941	34 757	6 418	16 505
	c	35 215 569	20 189 569	1 385 989	10 299 335	1 719 872	480 956	1 139 848
w tym:								
jabłonie	a	193 439	93 940	8 990	52 509	24 881	3 311	9 808
	b	159,5	194,3	124,5	170,1	53,0	95,8	92,5
	c	30 850 737	18 254 872	1 118 849	8 933 307	1 319 622	317 202	906 885
Owoce jagodowe	c	6 068 488	1 452 010	231 821	3 396 182	463 416	139 820	385 239
w tym:								
truskawki	a	55 020	22 533	1 953	14 819	7 078	2 332	6 305
	b	35,0	28,9	41,0	51,2	29,6	22,2	27,7
	c	1 926 474	651 303	80 073	758 699	209 659	51 837	174 903

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kropka (.)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
„W tym”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
kreska (–)	– zjawisko nie wystąpiło.

W niektórych rubrykach sumy danych mogą być różne od wielkości podanych w wierszu „Ogółem” ze względu na elektroniczną technikę zaokrąglania liczb.

SYMBOLS

Full stop (.)	– data not available or not reliable.
„Of which”	– indicates that not all elements of sum are given.
x	– not applicable.
(–)	– magnitude zero.

In some columns, the sum of data could be different from „Total” with regard for adaptation computer calculation.

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła.
When publishing CSO data – please indicate source.